

16-17 Nisan 2013
İstanbul
Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Uluslararası Konferansı Kitabı

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Uluslararası Konferansı Kitabı

16-17 Nisan 2013, İstanbul

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi

Mesleki Yeterlilik Kurumu

Ziyabey Caddesi 1420. Sokak No:12 Balgat - Çankaya / ANKARA
Tel +90 312 428 7208 Faks: +90 312 428 7207

www.myk.gov.tr

WYG Türkiye
creative minds safe hands

İÇİNDEKİLER

Konferans Gündemi.....	6
Konuşmacılar.....	8
Açılış	14
Uluslararası Perspektiflerden Ulusal Yeterlilik Çerçevesi.....	22
Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi	28
Paralel Çalıştaylar	37
2. Gün Açılış Konuşması	57
Çalıştay Sonuçlarının Sunumu.....	57
Uluslararası Düzeyde UYÇ Uygulaması Üzerine 1. Panel Oturumu	59
TYÇ üzerine 2. Panel Oturumu – İleriye Bakış	71
Kapanış Oturumu	78

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ ULUSLARARASI KONFERANSI
16-17 Nisan 2013, İstanbul

KONFERANS GÜNDEMİ

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ ULUSLARARASI KONFERANSI
16-17 Nisan 2013, İstanbul

16.04.2013	BİRİNCİ GÜN
09.00 – 10.00	<u>Kayıt</u>
10.00 – 11.30	AÇILIŞ KONUŞMALARI Bayram AKBAŞ, Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanı Muhsin ALTUN, Merkezi Finans ve İhale Birimi Başkanı Doç. Dr. Ömer AÇIKGÖZ, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü, Milli Eğitim Bakanlığı Javier MENENDEZ BONILLA, Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Grup Başkanı, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Prof. Dr. Şaban ÇALIŞ, Yükseköğretim Kurulu Başkan Vekili Fatih ACAR, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı
11.30 – 11.45	Kahve Arası
11.45 – 13.00	ULUSLARARASI PERSPEKTİFLERDEN ULUSAL YETERLİLİK ÇERÇEVELERİ 11.45 – 12.00: Türkiye'nin Ulusal Yeterlilik Sisteminin Desteklenmesi – Bağlama İlişkin Sunum – David Handley, UYEP TDE Takım Lideri 12.00 – 12.20: Hayatboyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi – Kaydedilen İlerlemede Mevcut Durum – Arjen DEIJ, Avrupa Eğitim Vakfı Torino, İtalya 12.20– 12.40: Global Perspektif – Dünyada UYÇ Geliştirme - Dr. Madhu SINGH, UNESCO Hayat Boyu Öğrenme Enstitüsü Hamburg, Almanya 12.40– 13.00: Soru & Cevap
13.00 – 14.00	Öğle Yemeği
14.00 – 15.15	TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ Türkiye'de bir UYÇ Oluşturulmasının Gerekçesi, Arka Planı ve TYÇ'nin Kilit Özellikleri ➤ Prof. Dr. Oğuz BORAT UYÇ Komisyonu Başkanı ➤ Prof. Dr. Mehmet DURMAN YÖK Temsilcisi-UYÇ Hazırlama Komisyonu ➤ Hafise KAYNARCA MEB Temsilcisi-UYÇ Çalışma Grubu Üyesi ➤ Firuzan SILAŞÖR MYK Temsilcisi- UYÇ Hazırlama Komisyonu Soru & Cevap
15.15 – 15.45	Kahve Arası
15.45 – 17.30	PARALEL ÇALIŞTAYLAR 1. UYÇ'lerin Yönetimi & Yeterliliklerin UYÇ'lere Dâhil Edilme Yöntemi Moderatör: David HANDLEY, UYEP TDE Takım Lideri ile Prof. Dr. Gönül AKÇAMETE, UYÇ Çalışma Grubu Üyesi ve Seçkin AKBIYIK, MYK. 2. UYÇ'lerde Kalite Güvencesi Araçları Moderatör: Donald PATERSON, UYEP TDE Uluslararası Kilit Uzman ile Hafise KAYNARCA, Milli Eğitim Bakanlığı, Prof. Dr. Mehmet DURMAN, UYÇ Hazırlama Komisyonu ve Abdullah Özdemir, MYK. 3. Önceki Öğrenmenin UYÇ'lerde Tanınması & UYÇ'lerde Kullanılan Kredi Sistemleri Moderatör: Edwin MERNAGH, UYEP TDE Uluslararası Uzmanı ile Prof. Dr. Selda ÖNDEROĞLU, UYÇ Çalışma Grubu Üyesi ve Yaprak Akçay, MYK.
19.00 – 22.00	Konferans Yemeği/Sosyal Etkinlik

17.04.2013	İKİNCİ GÜN
08.45 – 09.00	Kayıt
09.00 – 09.10	AÇILIŞ KONUŞMASI: Prof. Dr. Oğuz Borat, TYÇ Hazırlama Komisyonu Başkanı
09.10 – 09.30	ÇALIŞTAY SONUÇLARININ SUNUMU
09.30 – 11.00 (Kahve arası sonrasında 12.30'a kadar devam edecektir)	<u>Uluslararası Düzeyde UYÇ Uygulaması Üzerine 1. Panel Oturumu:</u> <u>Panel konuları:</u> • Ülkelerin UYÇ'lerini geliştirmede karşılaştıkları ana zorluklar ve zorlukların aşılması • UYÇ'nin ülkelerde oluşturduğu etki – değişiklikler ve görülen faydalar • Gelecekte UYÇ'lerin uygulanmalarında geçilecek eylemler • UYÇ'lerin geliştirilmesi & uygulanmasında sosyal ortakların rolü • UYÇ'nin AYÇ ile referanslandırılmasında ortaya çıkan hususlar <u>Panel Yöneticisi:</u> Edwin Mernagh, UYEP TDE Uluslararası Uzman <u>Panelistler:</u> HIRVATİSTAN: Prof. Dr. Mile DZELALIJA, Split Üniversitesi, Split FRANSA: Habib MARANDE, Mesleki Belgelendirme Ulusal Komisyonu (CNCP), Paris ALMANYA: Isabelle LE MOUILLOUR, Mesleki Eğitim-Öğretim Kurumu (BIBB), Berlin İRLANDA: Stuart GARVIE, Dublin İşletme Okulu, Dublin POLONYA: Prof. Dr. Tomas SARYUSZ_WOLSKI, Mesleki Araştırma Kurumu, Varşova PORTEKİZ: Teresa DUARTE, Mesleki Eğitim-Öğretim ve Yeterlilikler Ulusal Ajansı (ANQEP), Lizbon İSKOÇYA: Linda McCOURT, İskoçya Yeterlilik Kurumu (SQA), Glasgow
11.00 - 11.30	Kahve Arası
11.30 – 12.30	11.30 – 12.00: Panel Oturumu (devam) 12.00 – 12.30: Soru & Cevap
12.30 – 14.00	Öğle Yemeği
14.00 – 15.30	<u>TYÇ üzerine 2. Panel Oturumu – İleriye Bakış</u> <u>Panel Yöneticisi:</u> Prof. Dr. Mahmut ÖZER, YÖK Temsilcisi (Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörü ve MYK Yönetim Kurulu Üyesi) <u>Panelistler:</u> MEB – Doç. Dr. Ömer AÇIKGÖZ, Mesleki & Teknik Eğitim Genel Müdürü ve MYK Yönetim Kurulu Başkan Vekili TÜRK-İŞ – Enis BAĞDADIÖĞLU, Araştırma Müdür Yardımcısı TÜRKAK – Ahmet GÖZÜKÜÇÜK, Genel Sekreter Yardımcısı TÜSİAD – Necdet KENAR, Mesleki ve Teknik Eğitim Çalışma Grubu Başkanı TİSK – Hakkı KIZILOĞLU, Hukuk Müşaviri <u>Panel Konuları:</u> ➢ UYÇ'ye ve gelecekteki gelişimine ilişkin vizyon ➢ UYÇ'nin en önemli öncelikleri ➢ İş dünyasının beklentileri ➢ TYÇ uygulanmasına ilişkin öngörülen zorluklar ve aşılma yolları Soru & Cevap
15.30 – 16.00	Kahve Arası
16.00 – 17.00	KAPANIŞ OTURUMU Edwin MERNAGH /David HANDLEY, Prof. Dr. Mehmet DURMAN, Arjen DEIJ, Dr. Madhu SINGH Prof. Dr. Oğuz BORAT, TYÇ Hazırlama Komisyonu Başkanı
17.00 – 17.10	Kapanış ve Teşekkür Konuşması – Bayram AKBAŞ, MYK Başkanı

KONUŞMACILAR

David Handley: Kariyerine yetişkin eğitimi alanında başlayıp,daha sonra bir sendikada eğitim ve öğretim müdürü olmuş,memurlara yönelik eğitim programları düzenlemekle görevlendirilmiş ve Mesleki Eğitim ve Öğretim gerçekleştirmiştir.1987 yılında memur olarak görev yapmaya başlamış,uluslararası alanda görev yapmaya başlamadan önce İngiltere,Galler ve Kuzey İrlanda yeterlilikler reformundan sorumlu olan Ulusal Mesleki Yeterlilikler Koseyinin kurulmasında,ulusal mesleki yeterlilikler kalite güvence ve akreditasyon müdürü olarak önemli rol oynamıştır.1997-2002 yılları arasında İngiltere'nin Yeterlilikler ve Müfredat Kurumunda (Qualifications and Curriculum Authority),Birleşik Krallık Eğitim ve Öğretim Politikalarını geliştirmeye destek olmak üzere uluslararası araştırmalar gerçekleştirilmiştir.1992-2002 yılları arasında Europass da dahil olmak üzere çeşitli yeterlilik girişimleri için Avrupa Komisyonu ve CEDEFOP ile birlikte çalışmış,geçiş ülkelerini desteklemek için ise ETF ile ortak çalışmalar yürütülmüştür.Yirmiden fazla ülkede teknik destek hizmeti virmiş ve 2002 yılından beri,Balkanlarda ve son olarak da Türkiye'de,AB tarafından finanse edilen toplam 6 projede tam zamanlı takım lideri olarak görev almıştır.

Arjen Deij: Turin'deki Avrupa Eğitim vakfı Yeterlilik Sistemleri'nde kıdemli uzmandır. Utrecht,Leiden ve Sofya Üniversitelerinde eğitim aldıktan sonra 1989 yılında LaHey'de bulunan ve Yüksek Öğretimde Uluslararası İşbirliği için oluşturulmuş Hollandalı bir kuruluş olan Nuffic'te kariyerine başlamıştır.1990 yılında Bruksel'de Tempus programını geliştiren ekibe katılmıştır.1995 yılından itibaren AYÇ için çalışmakta olup son beş yıldır ise meslek standartları ve yeterlilikleri konusunda çalışmalarda bulunmuştur.2005 yılında AYÇ'yi hazırlayan uzman çalışma grubu üyelerinden biridir. Romanya,İngiltere(2007/2008 döneminde Yeterlilikler ve Müfredat Kurumu için çalışmıştır).Türkiye,Azerbaycan,Ukranya ve Bosna-Hersek'te UYÇ'lerin geliştirilmesinde doğrudan yer almıştır.2007 yılından itibaren dünya genelinde yeterlilik çerçevelerine ilişkin reformları sistematik olarak takip etmekte olup,yeterlilik çerçevelerinin uygulanmasına ilişkin bazı çalışmalara liderlik etmiştir.Çevirimiçi olarak faaliyet gösteren ve uygulayıcılar topluluğu olan Yeterlilikler Platformu'nun kurucu üyesi olarak görev yapmıştır.2008 yılından itibaren AYÇ İstişare Grubunun üyesidir.

Dr.Madhu Singh: Hamburg/Almanya'da bulunan UNESCO Hayatboyu Öğrenme Enstitüsü'nde (UIL) Kıdemli Program Uzmanı'dır.1998 yılında UNESCO'da çalışmaya başlamış olup halihazırda UIL'nin programı kapsamında hayatboyu öğrenme,UYÇ'ler ve çeşitli ulusal ve bölgesel bağlamlar kapsamında yaygın ve enformal öğrenmenin tanınması,geçerli kılınması ve akreditasyonu (RVA) konularında faaliyet göstermektedir. Avrupa Eğitim Vakfı,Cedefop ve UNESCO'nun Teknik ve Mesleki Eğitim ve Öğretim (TVET) Birimi ile ortaklaşa yayınlanan "UYÇ'ler için Global Envanter" in UIL tarafından hazırlanması gereken bölümden sorumlu olmuştur.Yakın zamanda yayınlanacak yayınları arasında şular yer almaktadır.Tanınma neden önemlidir.(2013) ve Tanınma uygulamalarının UYÇ'ler ile birleştirilmesi (2013,R.Duvekot ile birlikte).Yayınlanmış yayınları arasında ise şunlar yer almaktadır: Yetişkin öğrenme ve çalışma dünyası (1999) ve Enfomal sektörde temel öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması (2005). Değişen Çalışma Hayatı için Uluslararası Eğitim Elkitabı'nın Yazı işleri İstişare Kurulunda yer almaktadır (Uluslararası TVET Merkezi,UNEVOC-UNESCO).

Prof.Dr.Oğuz Borat: akademisyen ve yönetici olarak çeşitli üniversitelerde çalıştı;ayrıca ABET programında akreditasyon süreçlerine katıldı.TÜBİTAK Çevre Araştırmaları Grubu ve Bilim Adamı Yetiştirme Grubu üyesi,MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanı,Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulu Üyesi olarak yaptı.YÖK ve MEB 'in Tekniker Eğitimi,Endüstriyel Okullar,Yaygın Eğitim ve Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi (MEGEP) gibi projelerinde kısa ve uzun süreli uzman olarak çalıştı.Şu anda İstanbul Ticaret Üniversitesinde hizmet vermektedir.

Prof.Dr.Mehmet Durman: Bologna Süreci ile ilgili olarak başta kalite güvencesi ve ulusal yeterlilikler çerçevesi konuları olmak üzere bir çok ulusal ve uluslararası komisyon ve çalışma gruplarında yürütücü ve üye olarak görevlerde bulunmuş ve bu alanlarda çalışmalar yapmıştır.Halen,Sakarya Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Metalurji ve Malzeme Mühendisliği'nde öğretim üyeliği görevi ile birlikte Yükseköğretimde Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK) Başkanlığı,Ulusal Yeterlilikler Komisyon Üyeliği ve Çalışma Grubu Yürütücülüğü görevleri ile Kalder Kalite Ödülleri Yürütme Kurulu Başkanlığı görevlerini sürdürmekte olan Prof.Dr.Mehmet DURMAN'ın 39'i yurtdışı olmak üzere toplam 79 adet makale,konferans-sempozyum bildirisi ve proje raporu Science Citation Index'de yer alan yayınlarına toplam 273 atıf yapmıştır.

Hafise Kaynarca: 1985 yılında Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinde mezun oldu.1997 yılında aynı üniversitede Yüksek Lisansını tamamladı.1981 yılında öğretmeliğe başladı.1993 yılından itibaren mesleki ve teknik eğitimde program ve öğretim materyalleri geçiştirme çalışmalarında görev almaktadır.2000 yılında Kız Teknik Öğretim Genek Müdürlüğünde Çalışmak Üzere Bakanlıkta göreve başlamıştır.2003 yılında Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığında görevlendirilmiştir. 2006 yılında MEB Kariyer Basamaklarında Yükselme kapsamında Uzman Öğretmen olmuştur.1993-2003 yıllarında Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme (METGE) Projesinde,2003-2007 yıllarında Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi (MEGEP) Projesinde,2008-2010 yıllarında İnsan Kaynaklarının Mesleki Eğitim Yoluyla Geliştirilmesi (İKMEP) Projesinde,2006/2011 yıllarında Orta Öğretim (OÖP) Projesinde görev almıştır.2011 yılında Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Koordinatör/Başkan Yardımcısı olarak görevi yapmıştır.2012 yılında başlayan Mesleki ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Geliştirilmesi.(METEK) Projesinde Müfredat Geliştirme faaliyetlerinde görevlidir.2010-2013 yıllarında Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) Hazırlama Komisyonu ve Hazırlama Grubu Üyesi olarak çalışmalara katılmaktadır.Halen,Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü-Programlar ve Öğretim Materyalleri Grup Başkanlığında; program ve öğretim materyalleri geliştirme ve güncelleme ile ilgili olarak; araştırma,geliştirme,planlama,uygulama vb.faaliyetlerin takip ve koordine edilmesi çalışmalarında görevini yürütmektedir.

Firuzan Silahşör: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünden mezun olduktan sonra sırasıyla ASELSAN,Türkiye İş Bankası-Organizasyon Müdürlüğü,FMC-NUROL Savunma Sanayi gibi kuruluşlarda teknik pozisyonlarda görev yapmıştır.1995-2000 yılları arasında Dünya Bankası finansmanlı İstihdam ve Eğitim Projesi-Meslek Standartları ve Belgelendirme" bileşeninde meslek standasrtaları'nın hazırlanması ve kurumsallaşmaya yönelik altyapı çalışmalarının yürütülmesinde danışman olarak çalışmış.DACUM İş-Süreç Analizi yönetimine ilişkin ulusal ve uluslararası eğitim-danışmanlık hizmetleri vermiştir.2000-2007 yılları arasında ise uluslararası

kuruluşların yürüttüğü Dünya Bankası ve Avrupa Birliği destekli program ve projelerde eğitim, mesleki eğitim, iş geliştirme, bölgesel kalkınma, enerji, güvenlik gibi tematik alanlarda danışman olarak görev yapmıştır. Mesleki Yeterlilik Kurumundaki görevine başlamadan önce dört yıl süreyle Avrupa Komisyonu Değerlendirme Birimi adına Türkiye’de yürütülmekte olan MEDA ve katılım öncesi mali yardım programlarına yönelik sektörel ara değerlendirmeler yapmış, Ortak İzleme Komitesine sunulmak üzere Ülke Raporları hazırlamıştır. Ekim 2007-Mart 2013 tarihleri arasında Mesleki Yeterlilik Kurumu Meslek Standartları Dairesi Başkanı; 2013 Mart ayından itibaren ise Başkan Yardımcısı Vekil olarak görev yapmaktadır. Aynı zamanda Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) Danışma Grubu üyesidir.

Edwin Mernagh: Mesleki eğitim konusunda deneyimlidir. 2001-2007 yılları arasında İrlanda Ulusal Yeterlilik Kurumunda geliştirme görevlisi olarak çalışmıştır. İrlanda Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinin geliştirilmesine katkıda bulunmuştur. İrlanda’yı AYÇ ve ECVET’te temsil etmiştir. BAE, Slovenya, Türkiye ve Yunanistan’da ulusal yeterlilikler çerçevesinin geliştirilmesine destek olmuştur. İrlanda ulusal çerçevesinin (İngiltere çerçeveleri, AYÇ ve Avustralya Yeterlilik Çerçevesi’ne göre), İngiltere ulusal çerçevesinin (Avrupa yeterlilik sistemlerine göre) ve Slovenya ulusal çerçevesinin (AYÇ’ye göre) referanslama ve uyumlaştırma çalışmalarına katkıda bulunmuştur. Avrupa Komisyonu, CEDEFOP ve OECD için çok sayıda araştırma ve geliştirme görevi üstlenmiştir.

Prof. Dr. Mile Dzelalija: Split Üniversitesi’nde Fizik dalında öğretim üyesidir. Fizik alanında ders vermek ve araştırma yapmak dışında ilgili zamanla yüksek eğitimle odaklanmış ve eğitim politikasının çeşitli alanlarına yayılmıştır. Avrupa Yeterlilik Çerçevesi İstişare Grubu’nda ve Avrupa Yüksek Eğitim Alanında Yeterlilik Çerçeveleri için Ulusal Muhabirler oluşumunda Hırvatistan’ı temsil etmektedir. ESCO Sektörlerarası Referans Grubunun Başkan Yardımcısıdır. 2006 Yılından itibaren Hırvatistan Bilim ve Yüksek Eğitim Kurumu Yönetim Kurulu’na başkanlık etmekte olup, uzman olarak da Hırvatistan’da UYÇ’nin geliştirilmesine ve uygulanmasına liderlik etmektedir. Eğitim alanındaki uzmanlığı ve deneyimi yüksek öğretim, hayatboyu öğrenme, istihdam edebilirlik, kalite

güvencesi, yeterlilik çerçeveleri, ön öğrenimin tanınması ve araştırma ve yenilikçiliğin transferi alanlarını kapsamaktadır. Prof. Dzelalija fizik ve eğitim konusunda 300’den fazla bilimsel yayın yazmıştır.

Habib MARANDE: Fransa’nın mesleki eğitim ve öğretimle ilgili ulusal yeterlilik çerçevesi olan ulusal mesleki yeterlilik komitesinin (Commission nationale de la certification professionnelle) daimi sekreterliğinde çalışmaktadır. 2002’den itibaren, mesleki yeterliliklerin ulusal kayıtlarında (Repertoire national des certifications professionnelles) “talebe bağlı kayıt” konusunda uzmanlaşmış yurt dışında bir eğitmandir. Bu bakımdan, ana uzmanlık alanı, işletme fakülteleri ve mühendislik fakülteleri ile özellikle Conference des grandes écoles’ün (CGE) üyeleri tarafından verilen mesleki yeterlilikler üzerine odaklanmıştır. Şu anda Fransa ulusal ECVET Ekibi üyelerinden biridir. Avrupa Eğitim Vakfı tarafından kılavuzluk edilen sektörel yeterliliklerle ilgili

Euromed projesi kapsamında Fransız teknik ekibinin yardımcı koordinatörüdür. Aynı zamanda Europass uygulamasıyla görevli Fransa ulusal grubun üyesidir.

Isabelle LeMouillour: Federal Mesleki Eğitim ve Öğretim Kurumu'nda (BIBB;Almanya) "Uluslararasılaştırma için Temel Koular/Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemlerinin İzlenmesi" biriminin başkanıdır.Avrupa MEÖ politikası (yeterlilik çerçeveleri,kredi sistemleri,geçerli kılma),iş başında eğitim ve çıraklık ile ilgili konularda karşılaştırmalı araştırma ve politika tavsiye faaliyetlerinde bulunmaktadır.Kopenhag süreci,eğitim ve öğretimde kredi sistemi ve yeterlilik çerçeveleri konularında 5 yıl Cedefop'ta çalıştıktan sonra Eylül 2012'de tekrar BIBB'te çalışmaya başlamıştır.İlgi duyduğu diğer alanlardan biri,öğrenme yollarının geliştirilmesi,geçiş fırsatları ve tanınma bağlamında Mesleki Eğitim ve Öğretim ile Yüksek öğretim arasındaki ilişkilerdir.2003 yılından itibaren Mesleki

Eğitim ve Öğretim için Avrupa Kredi Sistemi'nin (ECVET) Avrupa Düzeyinde geliştirilmesi çalışmasında yer almıştır.O dönemde gerek MEÖ ve Yüksek Öğrenim gerek ERASMUS değerlendirmesi konusunda Avrupa Politikası ile ilgili olarak Yüksek Öğrenim Araştırma Merkezi'nde (Kassel Üniversitesi,Almanya) araştırmacı olarak görev yapmaktaydı.Isabelle'in yukarıda bahsi geçen konularda çeşitli yayınları bulunmaktadır.

Stuart Garvie: Glasgow Üniversitesi ve Stirling Üniversitesi'nde hukuk dersleri verirken,1998'de İskoçya'dan İrlanda'ya taşındı.Dublin Teknoloji Estitüsü'nde Kalite Güvence Sorumlusu ve daha sonra Öğrenme Sistemi Geliştirme Birimi'nin Başkanı olarak atandı.2005'te İrlanda Ulusal Yeterlilik Kurumuna katıldı.Görev aldığı ana projeler şunlardır:Önceki öğrenmenin tanınmasına ilişkin ulusal politikalar;İrlanda ve İngiltere yeterlilik çerçevelerinin uyumlaştırılması .Çerçeve geliştirme,öğrenme kurumlarıçalıştı.2005'ten itibaren ulusal uluslararası çapta öğrenme çıktılarıyla koordine etmektedir.2010'un ilk günlerden beri,İrlanda'nın özel 3. düzey kurumları arasında en büyüğü olan Dublin İşletme Okulunda görev yapmaktadır.

Dr.Tomasz Saryusz-Wolski: Lodz Teknoloji Üniversitesi Uluslararası Mühendislik Fakültesi direktörü ve Varşova'daki Eğitim Araştırmaları Estitüsü uzmanı.1975 yılında Lodz Teknoloji Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu.1990'ların ilk yıllarından itibaren Polonya'daki yüksek öğrenim sisteminin değişimi konusunda ilk olarak Tempus Programı ve daha sonra Erasmus yetkilisi olarak çalışmalarda bulundu. Polonya ECTS/DS Ulusal İrtibat Kişisi ve ECTS/DS Danışmanı olarak çalışmakta ve 2007'den itibaren görevlerini Bologna Uzmanı olarak yürütmektedir.2006-2009 yıllarında Bologna İzlenme Grubu 'nun bir üyesidir.2009'dan beri.Yaşam Boyu Öğrenme kounusunda Polonya Yeterlilik Çerçevesi'nin geliştirilmesi için çalışmaktadır ve şu anda

Eğitim Araştırmaları Enstitüsü'nde görev yapmaktadır.

Terasa Duarte: Lizbon'daki ISCTE'den sosyoloji lisans ve yüksek lisans derecelerine sahiptir Eğitimde yenilik Estitüsünde Kamu Yönetimi Birimi'nde çalışmaya başladı ve iki ana projede yer aldı:yüksek öğrenim mezunlarının entegrasyon biçimleri ile organizasyonel yenilik ve insan kaynakları yönetimi.Ayrıca,Lise Öğrencileri Gözlemevi'nin kurulmasına ve Portekiz Ulusal Yeterlilikler Kataloğunun hazırlanmasına-öğrenim çıktılarına be bunların turizm sektöründe kullanıma dayanan bir yeterlilikler metodolojisinin oluşturulmasına-katkıda bulunmuştur.Şu anda,yeterlilik standartları alanında Ulusal Mesleki Eğitim ve Öğretim Kurumu'nda çalışmaktadır.Portekiz Yeterlilikler Çerçevesi'ni yaşam boyu öğrenme konusunda Avrupa Yeterlilik Çerçevesi Danışma

Grubu'nun üyesidir.Terasa'nın yukarıda bahsi geçen konularda çeşitli yayınları bulunmaktadır.

Linda McCourt: İskoçya Yeterlilik Kurumu'nda üst düzey yöneticidir.(Uluslararası Danışmanlık) ve kurumun uluslararası faaliyetlerinde kuruma stratejik bir yön sağlayan önemli bir görev üstlenmektedir.Bu görevde ve önceki görevlerinde,Linda dünyanın farklı yerlerinde eğitim merkezleri,sanayiler,devletler ve bu devletlerin kurumlarıyla etkin ilişkiler,ortaklıklar ve iş fırsatları oluşturmuş ve geliştirmiştir.Linda,İskoçya Yeterlilik Kurumu'na Sektör Becerileri KonseylerindenEğitim ve Geliştirme rollerine rollerine kadar çeşitli eğitim ve beceri çevrelerinde edindiği zengin deneyim ve becerinin aktarmıştır.İskoçya Yeterlilik Kurumu,İskoçya Kredi ve Yeterlilik ler Çerçevesi Ortaklığı'nın kurucu üyelerindedir.Linda,hem İskoçya Yeterlilik Kurumu konusunda çok fazla deneyime sahiptir.İskoçya Yeterlilik Kurumu'nun uluslararası ekibi,ulusal devletlere,Bahreyn Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi gibi Ulusal Ulusal devletlere Bahreyn Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi gibi Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi'nin geliştirilmesi ve uygulanması konusunda dünya çapında destek vermektedir.

Prof.Dr.Mahmut Özer: İstanbul Teknik Üniversitesi Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümünden (1992) mezun olduktan sonra,Yüksek Lisans ve doktorasını Karadeniz Teknik Üniversitesi,Fen Bilimleri Enstitüsü ElektronikMühendisliği Anabilim Dalı'nda sırasıyla 1996 ve 2001 yıllarında tamamlanmıştır.Yrd.Doç.olarak göreve başladığı Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümünde,2005-2010 yılları arasında Doçent olarak devam etmiştir. Temmuz 2010 itibari ile Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümüne Profesör olarak atanmıştır.Karabük Üniversitesi'nde rektör olarak görev yapan Özer,28.11.2010 tarihi itibari Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörlüğü görevini sürdürmektedir.Ayrıca,Türk Standartları Enstitüsü (TSE) Genel Kurul Üyesi ve Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Yönetim Kurul Üyesi olan Özer,Üniversite Paris Rene Descartes veBrno University of Technology'de misafir öğretim üyesi olarak araştırmalarda bulunmuştur.SCI indeksli dergilerde 30 makalesi,ulusal kademli dergilerde 13 makalesi,3 uluslararası kitap bölümü,3 ders notu,uluslararası bilimsel toplantılarda sunulmuş ve basılmış 78 bildirisi bulunmaktadır.

Doç. Dr.Ömer Açıkgöz: Mesleki ve Teknik Yükseköğretim işle ilgili 4 yıla yakın Yüksek Öğretim Kurulu Başkan Danışmanı olarak çalıştı.AB finansmanlı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde sekiz ildeki üniversiteleri kapsayan Mesleki ve Teknik Eğitim Yoluyla İnsan Kaynaklarını Geliştirme Projesi'nde YÖK'ü temsilen Eş Direktör olarak görev yaptı.Türkiye Yükseköğretimini Avrupa Yükseköğretim alanı ile uyumlu hale getirmeye çalışan Bologna Projesinde Bologna uzmanı olarak görev aldı.YÖK Mesleki Teknik Eğitim Geliştirme Komisyonu Üyesi olarak mesleki ve teknik yükseköğretimin yeniden yapılanmasında görev aldı.Meslek Yüksek Geliştirme Komisyonu Üyeliği ve Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulu Üyeliği ile Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulu Üyeliği ile birlikte Türkiye'de Hayat Boyu Öğrenmenin Geliştirilmesi ve Türkiye'de ve Mesleki ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Geliştirilmesi Projelerinde eş proje yürütücü olarak görev alan Doç.Dr.Ömer Açıkgöz 26 Ekim 2011 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü olarak göreve başladı.

Enis Bağdadioğlu: 1979 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Bası Yayın Yüksek Okulu (şimdiki adıyla iletişim fakültesi) mezun oldu.1980 yılında SSK Genel Müdürlüğünde uzman-raportör olarak göreve başladı.1981 yılında TES-İŞ Sendikasında Danışman ve Türk-İŞ Konfederasyonunda Uzman olarak çalışmaya başladı;1978 yılından bu yana TÜRK-İŞ te Araştırma Bölümünde görev yapıyor.Çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri konusunda birçok kitap,rapor,araştırma,makale hazırladı. Açlık ve Yoksulluğun sınırı çalışmasını yirmi altı yıldan bu yana düzenli olarak yapmaktadır.Asgari Ücret Tespit Komisyonu ve Yüksek Hakem Kurulu üyesidir.Benzeri

biçimde birçok kurulikomasyon,çalışma grubu ve projelerde "işçi temsilcisi" olarak görev yapmış/yapmaktadır. 1992 yılında İİBK bünyesinde yürütülen "İstihdam ve Eğitim Projesi "kapsamında oluşturulan "Meslek Standartları Komisyonunda başlangıcından itibaren üye olarak bulunmuş,Mesleki Yeterlilik Kurumununun oluşturulması çalışmalarına katılmıştır.UYEP Yönlendirme Komite üyesidir.

Ahmet Gözüküçük: 1994 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümünden mezun oldu.Çalışma Hayatına 1995 yılında Türk Standartları Enstitüsünde Kalibrasyon Labaratuarında başladı. TSE'deki görevi süresince farklı birimlerde deney,kalibrasyon,personel,belgelendirme,sistem belgelendirme vb.çeşitli uygunluk değerlendirme faaliyetlerinde deney personeli,teknik uzman ve yönetici olarak görev yaptı.TSE'de son olarak stratejik Planlama ve Yönetim Müdürlüğü görevini yürüttü.2007 yılında Mesleki Yeterlilik Kurumu'nda Sınav ve Belgelendirme Dairesi Başkanı olark göreve başladı.MYK'da ulusal yeterlilik sisteminin kurulması ve işletilmesi,birimin kuruluş çalışmalarının yanı sıra AB Müktesebatına uyum,AB destekli

projeler,sivil toplum kuruluşları ile işbirliği,mevzuat geliştirme konularında çeşitli faaliyetlerde bulundu.AYÇ ile uyumlu UYÇ hazırlama çalışmalarında komisyon üyesi ve çalışanların sekreteryasını yürüten birim başkanı olarak aktif rol aldı.2013 yılından itibaren Türk Akredetasyon Kurumunda Genel Sekreter Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Dr.Necdet Kenar: Marmara Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesinden mezun olduktan sonra Dr.Kenar,ekonomi alanında ABD Cloremont Üniversitesinde master (M.A), Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde doktora (p.h.D.) yaptı.Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığında denetim ve yönetim görevlerinde bulundu.Hazine Müsteşarlığında Sosyal Güvenlik Reformu Projesi ve İşgücü Uyum Projesi koordinatörlüğü görevlerini sürdürdü.Sosyal Güvenlik Reform çalışmalarını yürüttü.1999-2004 yıllarında Türkiye İş Kurumu Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlüğü görevinde bulundu. Bu görevi süresince İŞKUR'u yeniden yapılandırdı;işsizlik sigortası sistemini kurdu;AB İstihdam Stratejisine uyum çalışmalarını ve AB Aktif İşgücü Programları ve Projelerini

başlattı.Halen MESS (Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası) Eğitim Vakfı Genel Müdürlüğü görevini sürdürmekte olan Dr.Kenar,Bahçeşehir Üniversitesi yüksek lisans programında ders vermektedir.Dr.Kenar, TÜSİAD Mesleki Eğitim Alt Çalışma Grubu Başkanıdır.

Av.Hakki Kızıloğlu: 1978 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu.Çeşitli özel sektör kuruluşlarında avukat olarak çalıştıktan sonra 1993 yılında Müşavir Avukat olarak girdiği Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nda halen hukuk müşari olarak çalışmasını sürdürmektedir.Yüksek Hakem Kurulu üyeliği,Mesleki Yeterlilik Kurumu kurulmadan önce oluşturulan Mesleki Standartları Komisyonu üyeliği,Meslek Danışma Komisyonu ve Tüketici Konseyi üyelikleri ile ilgili DPT Özel İhtisas Komisyonlarında raportörlük gibi birçok kurul ve komisyonda üyelik görevleri bulunmaktadır.Mesleki Yeterlilikler konusunda bir çok ulusal ve uluslararası toplantıda Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu nu temsil etti."Çalışma Hayatında Esneklik"

isimli yayını ile birlikte birçok makale ve tebliğ yayımlamıştır.

AÇILIŞ

Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen ve WYG Türkiye'nin teknik desteği ile Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yürütölen "Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunun ve Ulusal Yeterlilik Sisteminin Güçlendirilmesi" Projesi'nin "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Uluslararası Konferansı"nı Sayın Müsteşar, sayın başkanlar, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, Avrupa Birliği kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının kıymetli temsilcileri, basın mensupları ve sayın konuklar şereflendirmiştir.

Konferans, Ulusal Yeterlilik Sistemini tanıtmak amacıyla Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından hazırlanan ve yerel ve ulusal televizyon kanallarında gösterilen kamu spotu gösterimiyle başlamıştır.

İsmail Özdoğan, Mesleki Yeterlilik Kurumu-Uluslararası İlişkiler ve AB Dairesi Başkanı

Sayın Özdoğan konuşmasına Sayın Müsteşarı, Sayın Başkanları, Sayın Genel Müdürleri, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonunun, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcilerini, yurt dışından gelen değerli konukları, değerli uzmanları, saygıdeğer basın mensuplarını selamlayarak başladı. Türkiye’de Mesleki Yeterlilik Kurumunun ve Ulusal Yeterlilik Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında düzenlenen Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Uluslararası Konferansı’nın amacını; ulusal yeterlilik çerçevesi hazırlama komisyonu ve çalışma gurupları tarafından hazırlanan dokümanların ve ilgili paydaşlarla gerçekleştirilen istişare süreçlerinin paylaşılması, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi belgesinin geliştirilmesi ile uygulanma süreci ve kilit özelliklerine ilişkin bilgilerin sunulması şeklinde özetledi. Bunların yanı sıra Sayın Özdoğan konuşmasında ulusal yeterlilik çerçevelerinin hazırlanması, uygulama düzenlemeleri, kalite güvencesi, öncelikler ve beklentiler gibi konularda hem Türkiye’deki mevcut durumun hem de farklı ülkelerin tecrübelerinin paylaşılması ve değerlendirilmesinin amaçlandığını belirtmiştir.

Prof. Dr. Şaban Çalış, Yükseköğretim Kurulu Başkan Vekili

Yükseköğretim Kurulu Başkan Vekili Sayın Çalış, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nin tanıtımının yapılacağı, Yeterlilikler Çerçevesi’ne ilişkin güncel hususların tartışılacağı bu konferansa katılmanın kendisi için bir mutluluk oluşturduğunu ifade ederek konuşmasına başladı.

Sayın Çalış, dünyada ve özellikle Avrupa’da yaşanmakta olan, ülkemiz ve eğitim kurumlarımız açısından da önemli görülen, Yükseköğretim Kurulu olarak büyük önem verilen ve üzerinde çalışmalar yapılan bazı konuları kısaca paylaştığı bir konuşma yapacağını belirtti. Küreselleşmeyle birlikte gelen değişimin ekonomik, siyasal, toplumsal ve teknolojik alanlarda yaşanan değişimler her alanda ve dünyanın her yerinde kendini hissettirmekte, bireyleri, kurumları ve ülkeleri derinden etkilediğini vurguladı. Bu sürecin ülkelerin eğitim alanında da kendilerini değerlendirmelerini ve gelişmeler ışığında sistemlerini yeniden yapılandırmalarını zorunlu hale getirdiğini belirtti. Bu zorunluluğun bir gereği olarak yükseköğretim sisteminin üniversiteye girişten verilen tüm diploma ve belgelere, ders saati ve kredilerden tüm müfredatlara, eğitim öğretimden araştırma ve geliştirmeye, toplumsal boyutlar da dâhil olmak üzere tüm akademik faaliyetlere, araştırma

görevlisinden profesörlere, öğrencisinden rektörüne, bölümünden tüm kurumsal yapılarına kadar yeniden ele alıp zamanın gereklerine göre yeniden yapılandırmak için yoğun bir çaba sarf edildiğini ekledi ve bunun en önemli göstergesinin de hazırlanan yükseköğretim yasa taslağı çalışması olduğunu belirtti.

Sayın Çalış Yeterlilikler Çerçevesiyle; (a) tüm eğitim öğretim düzeylerinde yeterliliklerin tanımlanması ve hayat boyu öğrenme yaklaşımı çerçevesinde birbirleriyle ilişkilendirilmesi, yeterliliklerin ulusal ve uluslararası düzeyde saydamlıklarının artırılması ile tanıma ve tanınmalarının kolaylaştırılması, (b) genel ve mesleki eğitim ve öğretimle birlikte resmi, örgün, yaygın ve serbest öğrenmeler arasında yeterlilik tanımlarına dayalı açık ilişkilerin kurulması, (c) öğrenci, araştırmacı, öğretim üyesi ve mezunların hareketliliğinin kolaylaştırılması amaçlandığını belirtti. 2023 yılında dünyanın ilk on ekonomisinden biri olmayı hedefleyen, bilgi toplumu olma yolunda hızla ilerleyen ve Avrupa'yla entegrasyonda gerekenleri en iyi şekilde yerine getirme çabası içinde olan ülkemizde de, yeterliliklere ilişkin konunun önemi anlaşılmış ve bu doğrultuda sistemli olarak yasal düzenlemelerin yapılması ve yasal süreçle uygulamaya konulması konusunda son zamanlarda önemli bir mesafe alındığını konuşmasına ekledi. Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunun kurulması, faaliyetlerine başlaması ve hayat boyu öğrenme çerçevesinde, Avrupa ilkeleriyle uyumlu ulusal mesleki yeterlilikler sisteminin oluşturulmasına yönelik çalışmaların başlatılması, o açıdan zikredilmesi gereken önemli adımlardan olduğunu belirtti.

Konuşmasına son verirken bu süreçte görev alan Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK, Mesleki Yeterlilik Kurumu ile diğer paydaşların, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin hazırlanmasında oluşturulan komisyon ve guruplar aracılığıyla çalışmalarda gerçekleştirdikleri yakın işbirliğine de dikkat çekmiştir. Hayatboyu öğrenme hedeflerinin uygulanmasında kaçınılmaz olan bu işbirliğinin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin uygulanması ve geliştirilmesi sürecinde artarak devam edeceğine inancını ve bunu ülkemiz açısından önemli bir kazanım olarak gördüğünü eklemiştir.

Bayram Akbaş, Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanı

Hayatboyu öğrenme kapsamında Avrupa Birliği'nin istihdamı ve hareketliliği artırmak için değişik politikalar hazırlamakta ve uygulamakta olduğunu belirten Sayın Akbaş, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin Avrupa Birliği tarafından kabul edildiğini ve diğer ülkelere tavsiye edildiğini konuşmasında vurguladı. Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin oluşturulma amacının da her ülkedeki yeterliliklerin karşılaştırılabilmesine imkân sağlayacak alt yapının, bir referans çerçevenin, referans ortamının oluşturulması olduğuna konuşmasında yer verdi. Sayın Akbaş, 2008 yılından bu yana Avrupa Birliği nezdinde Türkiye Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi koordinasyon noktası olarak Mesleki Yeterlilik Kurumunun görevlendirildiğini ve bu doğrultuda da, bugün ara final diyebileceğimiz Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi taslak raporunun sunumuna kadar gelen süreçte, bu sorumluluğu elinden geldiği ölçüde yapmaya çalıştığını belirtti. Sayın Akbaş Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde Avrupa Birliği'yle uyumlu Ulusal Yeterlilik Sistemini kurmak ve işletmek amacıyla 2006 yılında kurulan Mesleki Yeterlilik Kurumu'nda işçi, işveren ve meslek örgütlerinden, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan ve Yükseköğretim Kurulu'ndan eşit sayıda ve eşit yetkide üye yer aldığını, tüm kararların tartışılarak ve uzlaşısı içerisinde alındığının altını çizdi. Konuşmasında Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun görevlerine, yaptığı çalışmalara yer veren Sayın Akbaş hiçbir meslek standardının Mesleki Yeterlilik Kurumu personeli tarafından hazırlanmadığını belirtti. Meslek standartları ve ulusal yeterliliklerin işçi, işveren ve meslek kuruluşlarınca, sivil toplum örgütlerince MYK koordinasyonunda hazırlanıp kamuoyunun görüşleri alındıktan sonra yine MYK bünyesinde olup bağımsız çalışan sektör komitelerinde doğrulanmasının ardından yönetim kurulunun onayıyla kabul edilmekte olduğunu ve resmi gazetede yayımlandıktan sonra da ulusal mevzuat olarak yürürlüğe girdiğini belirtti. Bunlara ek olarak sınav ve belgelendirmenin, uluslararası akreditasyonu olan ve MYK Yönetim Kurulu tarafından yetkilendirilen sınav ve belgelendirme kuruluşları tarafından yapılmakta olduğunu ekledi. Sayın Akbaş geline nokta Türkiye'nin yaklaşık 750 ulusal meslek standardına ihtiyacı olduğunu, 700'e yakın ulusal meslek standardı üzerinde çalışmalar sürdürüldüğünü ve bunlardan 391'inin resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdiğine değindi. UYEP kapsamında sağlanan hibelerle 26 kurum ve kuruluşun sınav merkezi oluşturma çalışmalarının son aşamaya gelmiş bulunduğunun altını çizdi. Sayın Akbaş 2014 yılı sonunda tüm standartların hazırlanacağını öngörüldüğünü ifade etti. 2010 yılında başlanıp uzman desteği, sektörel yaklaşımlar, hocaların sabırlı çalışmaları, Mesleki Yeterlilik

Kurumu'nun çalışanlarının yoğun emekleri sonucunda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin hazırlandığını belirtti. Son olarak, öğrenen ve çalışan hareketliliğiyle hayat boyu öğrenme kapsamında öğrenme fırsatlarının arttırıldığını vurgulayan Sayın Akbaş, ülkemizin 2023 ulusal hedeflerine ulaşmasının ancak ve ancak nitelikli iş gücünün oluşturulmasıyla mümkün olabileceğinin altını çizdi. Konuşmasını TYÇ'nin hazırlanmasında emeği geçen herkesi tebrik ederek sonlandıran Sayın Akbaş gerçekleştirilen Yükseköğretim Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu ve sektör birlikteliğinin bir yumruk gibi hiç açılmadan sürdürülmesini ve hedefe giden noktada mola vermeden ilerlemesini temenni ederek bitirdi.

Muhsin Altun, Merkezi Finans ve İhale Birimi Başkanı

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Altun Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin sözleşme makamı olduğu Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunun ve Ulusal Yeterlilik Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin, Türkiye Cumhuriyetiyle Avrupa Birliği komisyonu arasında imzalanan 2007 finansman anlaşması kapsamında değerlendirildiğini ve bu amaçla Merkezi Finans ve İhale Birimi ile WYG International liderliğindeki konsorsiyum arasında 3,7 milyon Euro'luk bir hizmet sözleşmesi imzalandığını belirtti. Projenin başlangıç tarihinden bugüne kadar geçen sürece bakıldığında Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi geliştirilmiş, Mesleki Bilgi Beceri Sınav ve Belgelendirme Merkezlerinin kurumsal kapasitesi ile kurumsal yeterlilik sistemi konusundaki farkındalık düzeyinin artırılmasına yönelik faaliyetler icra edildiğinin altını çizdi.

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin geliştirilmesinin projenin 3 bileşeni olduğunu söyleyen Sayın Altun, proje kapsamında Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi hazırlama komisyonu çalışmalarının gerçekleştirilmesi, çalışma guruplarının oluşturulması, yerli ve yabancı uzmanların görevlendirilmesi, ilgili tarafların görüş ve önerilerinin alınması için teknik desteğin alındığının altını çizdi. Mesleki Bilgi ve Beceri Sınav ve Belgelendirme Merkezlerinin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi kapsamında 26 projeye toplam 6 milyon 618 bin 993 Euro tutarında hibe sağlandığını belirten Sayın Altun VOC-Test merkezleri başlığı altında yürütülen hibe bileşeninde proje uygulaması halen devam etmekte olduğunu söyledi. Sayın Altun hali hazırda 6

hibe faydalanıcısı tarafından kurulan merkezler akredite edildiğini ve Haziran sonu itibarıyla diğer Sınav ve Belgelendirme Merkezlerinin de akredite olması beklendiğini ekledi. Sayın Altun projeler kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler sonucunda Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine uyum kabiliyetimizin arttığını, akredite VOC-Test merkezleri vasıtasıyla aynı mesleki beceri ve yeterliğe sahip bireylere aynı tip sertifikanın verilmesi sağlanarak yeterliliklerin belgelenmesi alanında bir sistem kurulduğunu ifade ederek konuşmasını bitirdi.

Doç. Dr. Ömer Açıkgöz, Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Açıkgöz, uluslararası rekabet gücünü artırarak dünyanın en büyük ekonomileri arasına girme çabasında olan ülkemiz için, nitelikli bir eğitimin verilmesinin ve işgücünün yetiştirilmesinin hayati önem taşıdığının altını çizdi. Bu kapsamda mesleki teknik eğitimin toplumun ve sektörün ihtiyaçları doğrultusunda yeniden yapılandırılması, Milli Eğitim Bakanlığı'nın öncelikli gündem maddelerinden birisini oluşturulduğunu vurguladı. Yeniden yapılanma sürecinde toplumun, sektörün ve tüm diğer paydaşların karar alma süreçlerinde ve finansmanında birlikte hareket etmesi, sorunlara en kısa zamanda ve en düşük maliyetle çözüm sağlayacak bu yaklaşımın eğitim sektörünün ilerlemesinin tüm taraflarca benimsenmesinin önemini vurguladı. Sayın Açıkgöz, tanımlama sürecinde bilgi, beceri ve yetkinlikler örgün eğitimde yaş guruplarına uygun pedagojik özellikler dikkate alınarak 1'den 8'e kadar seviyelendirildiğini ve seviyelere ait bilgi, beceri ve yetkinliklerin alt ve üst limitleri belirlendiğini belirtti.

Sayın Açıkgöz konuşmasında eğitim sisteminin şeffaflaşarak ulusal ve uluslararası düzeyde kıyaslanabilir bir yapıya kavuşmasının önemini vurguladı. Yeterliliklerin tanınması çalışmaları kapsamında bugüne kadar mesleki ve teknik ortaöğretimde yapılan 62 alan ve 226 dalda yeterliliğe dayalı modüler öğretim programları uygulamaya konduğunu söyleyen Sayın Açıkgöz, toplam 61 alan ve 225 dalda yer alan ikinci, üçüncü ve dördüncü seviye yeterliliklerin tümünün tanımlanmış durumda olduğunu belirtti. Sayın Açıkgöz belirlenen tüm bu mesleki yeterliliklerin MEGEP ve İGMEP internet sitesi üzerinden tüm taraflar ile paylaşıldığı bilgisini verdi. Konuşmasını Milli Eğitim Bakanlığının genel müdürlüklerine, personeline, çalışmaya katkı vermiş olan tüm uzmanlara tebrik ederek bitiren Sayın Açıkgöz Türkiye'nin katetmesi gereken daha çok yolu olduğunu ve bugüne kadar yapılan çalışmalardan bunun için güç alınacağını vurguladı.

Javier Menendez Bonilla, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, Mali İşbirliği, Altyapı, Sosyal ve Bölgesel Projeler Bölüm Başkanı

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Bonilla, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi kapsamını, AB – Türkiye ilişkileri açısından daha geniş bir bağlamda ele alınabileceğini belirtti. Konuşmasına Türkiye ve AB arasındaki ilişkiyi analiz etmenin önemini vurgulayarak devam eden Sayın Bonilla, Avrupa Birliği ve Türkiye arasındaki ilişkilere, örneğin ticarete bakıldığında, Avrupa Birliği ve Türkiye arasında yüzde kırkın üzerinde bir ticaret olduğunu, buna hem ithalat hem ihracatın dahil olduğunu; Türkiye ticaretinin yüzde kırktan fazlasının Avrupa Birliği ile yapılmakta olduğunu dile getirdi. Avrupa ve Türkiye arasındaki ilişkilerin çok güçlü olduğunu turizm ve eğitim alanlarından örnekler vererek anlatan Sayın Bonilla son birkaç yıldır, katılım sürecine giderken, herhangi bir fasıl açılmadığını vurguladı. İrlanda dönem başkanlığı sırasında yeni bir fasıl açılmasının umulduğunu belirten Sayın Bonilla Türkiye'nin, aynı zamanda, bazı fasılların kapatılması yönünde de karar almış ülkelerden biri olduğunu ve konseyin şu anda, kırsal kalkınmayla ilgili olan yirmi ikinci fasıla yönelik olarak Türkiye'nin sunduğu eylem planını tartıştığı bilgisini verdi. Türkiye için çok önemli olan vize görüşmelerine bakıldığında, Türk vatandaşları için vizelerin aşamalı olarak kaldırılması yönünde geliştirilmiş bir diyalog olduğunun görüldüğünü söyleyen Sayın Bonilla bunun kolay bir süreç olmadığını söyleyerek sözlerini sonlandırdı.

Fatih Acar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Fatih Acar, Türkiye'nin son yıllarda her alanda uygulanan etkili politikalarla dünyada ekonomik krizden en az etkilenen ülkeler arasında yer aldığını, kriz sonrası Türk ekonomisi hızlı bir toparlanma sürecine girdiğini, G-20 ülkeleri arasında kriz döneminde istihdamını en fazla artıran ülke olduğunu, nüfusun artmasına karşılık iş gücüne katılım oranının %50'ye, kadınların iş gücüne katılım oranının ise %30'lara ulaştığını söyledi. Sayın Acar, 2008-2012 yılları arasında ülkemizdeki genel işsizlik oranı %14,3'ten %10,1'lere gerilediğini; küresel krizin başladığı 2008 yılında %27'lere çıkan genç işsizlik oranı alınan tedbirlerle 2012'de %17,5'a düşürüldüğünü; ülkemizde iş gücü piyasasını canlandırmak için istihdam teşvik paketleri uygulamaya konulduğu ve özellikle gençlerle kadınların

istihdamını artırmaya yönelik teşvikler uygulanmaya ve bu teşviklerden hala 220 bin kişinin yararlandığı bilgisini verdi.

İş gücünde aranan mesleki nitelikler, teknolojik gelişmelere ve iş organizasyonlarına, müşteri taleplerine bağlı olarak sürekli değişmekte olduğunu ve yeni mesleklerin ortaya çıktığını söyleyen Sayın Acar, iş gücünün istihdam edilebilir olması için, iş piyasasına duyarlı, iyi eğitim almış olması, ayrıca hayat boyu öğrenme sürecinde bilgilerini güncelleyerek yeni beceriler edinmesi gerektiğini belirtti. Diğer taraftan resmi bir eğitim almadığı halde iş hayatına katılarak bir şekilde beceri edinen ve esasen iş dünyasında kabul görebilecek mesleki ehliyete sahip olan kişilerin vasıflarını belgelendirme imkânı bulamadığını ve bu durumun işverenin aradığı nitelikte iş gücünü temin edememesine, işsizlerin de iş bulamamasına ya da eksik istihdam edilmelerine neden olduğunu belirten Sayın Acar bu noktada Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun devreye girmesi gerektiğine vurgu yaptı. Kurumun kuruluş amacının Ulusal Yeterlilik Sistemi'ni kurmak ve işletmek olduğunu belirten Sayın Acar bugüne kadar 391 meslek standardının Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdiğini, ayrıca 192 ulusal yeterliliğin de yayınlandığı bilgisini verdi. Önemli olan "Her işi bilirim, yaparım diyen değil, yaptığı işi en iyi yaparım" diyen bir anlayışı Türkiye'ye oturtmaktır diyerek yapılan çalışmaların önemine değindi.

Sayın Acar Mesleki Yeterlilik Kurumu sorumluluğunda ilgili tüm tarafların aktif katılımlarıyla, işbirliği içerisinde gerçekleştirilen çalışmalarla Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi hazırlandığını ve bu uluslararası konferansın ana temasının da hazırlanan taslağın sunulması, yürürlüğe konulmadan önce varsa görüş ve önerilerin alınmasını sağlamak olduğunu söyleyerek konuşmasını sonlandırdı.

ULUSLARARASI PERSPEKTİFLERDEN ULUSAL YETERLİLİK ÇERÇEVELERİ

(Film gösterimi)

David Handley, Türkiye’de Mesleki Yeterlilik Kurumunun ve Ulusal Yeterlilik Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi Takım Lideri

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Handley, UYEP’e ilk olarak, mesleki yeterlilik reformunu geliştirerek ve bu reform üzerinde çalışarak başladığını ve daha sonra mesleki yeterlilikle ilgili bir çeşit çerçeve oluşturulduğunu ve son olarak da, Türkiye’de bir ulusal yeterlilik çerçevesinden bahsetmeye başladığını söyledi. 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu kanununa atıfta bulunarak, bu kanunun MYK’ya ikili bir rol verdiği bilgisini veren Sayın Handley, MYK’nın ulusal mesleki yeterliliklerden ve meslek standartlarına göre kişilerin sınava tabi tutulması için yeni bir sistem geliştirilmesinden ve dolayısıyla da işgücü piyasasının geliştirilmesinden sorumlu olduğunu ekledi. Sayın Handley, kanunun, aynı zamanda, Yeterlilik Çerçevesinin tüm sorumluluğunu MYK’ya vermekte ve bu nedenle MYK, Yeterlilikler Çerçevesinin tüm yeterliliklere yönelik bir çerçeve olması ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın yeterliliklerini içermesinin yanı sıra Yükseköğretim Kurumu tarafından bir araya getirilen üniversitelerin yeterliliklerini de içermesi gerektiğinden dolayı yapılan faaliyetlerin bu iki rolü de desteklediğini belirtmiştir.

Projenin üç ana sonuç alanının; birincisinin, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi ya da bizim dediğimiz şekliyle Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi; ikincisinin, kapasite geliştirme; üçüncüsünün ise mesleki yeterlilik sisteminin farklı yönlerini geliştirmek olduğunu söylemiştir. Şu anda, ulusal yeterlilik çerçevelerinin tamamının, nitelikleri sınıflandırmak için kullanılan bir araç görevi görmelerinin amaçlandığını söyleyen Sayın Handley, bunun bir çerçeve sınıflandırma aracı olduğunu söyledi. Somut ihtiyaçlara bakıldığında, aralarında ekonomi, işgücü piyasası, kurumlar gibi ihtiyaçlar görüldüğünü ve bunların hepsinin ötesinde ise kalitenin geliştirilmesinin hedeflendiğini vurguladı. Burada sorulacak sorunun ise “kalite güvence yeterliliği ne olmalıdır?” diyen Sayın Handley, yeterliliklerin eğitim ve gelişimin devam etmesini desteklemek amacıyla hayat boyu öğrenme sürecinde mevcut olacağını ve bu yeterliliklerin amacının daha önce yapılan yaygın eğitim yoluyla öğrenme tanımını kolaylaştıracağını belirtti. Türkiye’nin şu anda çok kolaylıkla referanslanabilecek bir çerçeveye sahip

olduğunu ve bütün kriterleri karşıladığı bilgisini veren Sayın Handley bunun Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi hazırlık komitesi içinde desteklenmesinin proje faaliyetleri olarak yapıldığını belirtti ve teşekkürlerini sunarak sözlerine son verdi.

Arjen Deij, Konuşmacı- Avrupa Eğitim Vakfı

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Deij, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin amacının hiçbir zaman Avrupa'daki yeterlilik sistemlerini uyumlaştırmak olmadığını anlaşıldığını oldukça önemli olduğunu vurguladı. Sayın Deij, "hiçbir zaman Avrupa standartlarını geliştirmek gibi bir niyeti olmamıştır; ülkelerle konuştuğunuzda buradan çıkardığınız şey, bizim Avrupa standartlarını istediğimizdir, bu aslında Avrupa standartlarıyla ilgili değil ancak bir sistemden diğerine geçerken yorumladıklarımızla ilgilidir ve bu da yeterlilik sistemlerini ya da çerçevelerini ortak seviyelerle ilişkilendirerek yapılabilir" şeklinde özetledi. Sayın Deij Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi'nin Avrupa'da ancak 4 ülkede tamamlandığı ve bu ülkelerin Malta, Birleşik Krallık, İrlanda ve Fransa olduğunu belirtti.

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin öngörülemeyen birçok etkisi olduğunu, bu etkilere ulaşmanın zaman aldığını ancak bunun gerçek bir başarı olduğunu söyleyen Sayın Arjen "aslında halen içi boş bir çerçevedir, içerisinde bireylere değer katan hiçbir yeterlilik bulunmamaktadır" dedi ve dolayısıyla Türkiye için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi Türk Yeterliliklerini uluslararası anlamda bir araya getirecek bir araç olduğunu söyledi. "Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi hayat boyu öğrenme konusunda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine ilham kaynağı olmuştur ancak reforma yönelik gerçek araç Türkiye Yeterlilikler Çerçevesidir ve dolayısıyla bugün ve yarın yapacağımız değerlendirmeler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin kalitesini belirlemesi açısından oldukça önemlidir" dedi ve teşekkürlerini sunarak konuşmasını sonlandırdı.

Singh Madhu, Konuşmacı- UNESCO

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Madhu, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi ile hayat boyu öğrenme arasında bir bağlantı olduğunu ve hayat boyu öğrenme ve Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi arasındaki bağlantının çok önemli olduğunu vurguladı.

36 Cedefop ülkesi, 31 Avrupa Eğitim Vakfının ortak ülkesi ve Unesco'nun Hayat Boyu Öğrenme Enstitüsü 34 ülkeyle çalışmalarına başlamıştır ve bu ülkelerin çoğu Avrupa Birliği yetkisinin dışında kalmaktadır. Bu küresel envanteri çalışmak amacıyla bazı ortak stratejiler geliştirildiğini ve 4 kuruluş arasında ortak bir karara varıldığını söyleyen Sayın Madhu, kendilerine sorulan ilk sorunun Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinde hangi problemlerin ele alınması gerektiği sorusu olduğunu belirtti. Temel kalite hedefleri nelerdir? Bu hedefler bu ülkelerde nasıl ele alınır ve çıkarılan dersler nelerdir? Burada nasıl olmasından ziyade ne olduğunu ayırt etmenin oldukça önemli olduğunu belirten Sayın Madhu kalite raporlarının okunduğunu ve Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi'nin nasıl sunulacağı, hangi problemleri ele alacağı, stratejilerin ve uygulamaların nasıl olduğu konusunda bir karmaşa söz konusu olduğunu dile getirdi.

Sayın Madhu sunumunda Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi'ne ilişkin farklı yaklaşımlar olduğunu ve yalnızca yeterlilikler çerçevesinin değil aynı zamanda yeterlilikler çerçevesine yaklaşımların da farklı olduğunu ve bunların tamamının ulusal amaçlarla kurulduğunu ve ulusal önceliklere ve ulusal sistemlere dayandığını, bu nedenle Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi'nin çok nadiren tek tip olduğunu belirtti.

Yaygın ve serbest öğrenmeden elde edilen kazanımları birleştirmek amacıyla Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi kurmakta olan kişiler için mükemmel bir fırsat olduğunu söyleyen Sayın Madhu; mevcut olmayan meslekleri göz önünde bulundurabilmek ya da serbest sektörde halihazırda ele alınan bazı şeyleri göz önünde bulundurabilmek için bunun çok büyük bir fırsat olduğunu ekledi. Aynı zamanda ülkelerin bu yaygın ve resmi olmayan öğrenme mücadelesini kendilerine görev edinecekleri konusunda da umutlu olduğunu dile getiren

Sayın Madhu ulusal yeterliliklerin eklenmesinin çok önemli olduğunu düşündüğünü ekledi ve teşekkürlerini sunarak konuşmasını sonlandırdı.

Soru 1: Sayın Arjen Deij konuşmasında Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin Avrupa’da ancak 4 ülkede tamamlandığı bilgisini verdi. Bugüne kadar ancak 4 ülkede tamamlandıysa diğer ülkelerde kaç sene sürecek? Yani ortak bir konsensus sağlanamıyor mu hala?

Cevap 1- David Handley: Bu 4 ülke, Avrupa yeterlilikler sürecinden önce de bir çerçevesi olan ülkelerdi. Dolayısıyla bu çerçeveye ait olan yeterliliklere sahip pek çok kişi bulunuyordu bu ülkelerde. Dolayısıyla çerçeveye ne zaman başladığınızı anlamak zorundasınız, mevcut durumda kanunu geçirdiniz, meslek standartlarını geliştirmektесiniz ve yeni yeterlilikler tanımlıyorsunuz. Bu durumda insanlar bu yeterlilikleri kazanmak zorunda kalacaktır ve bu da zaman alacaktır. Bazıları bunu daha önceki öğrenimlerinin tanınmasıyla elde edecektir ve bazıları da bunu eğitimle elde edecektir. Bu eğitimlerin geliştirilmesi de zaman alır ve bu insanlar bu yeterliliklerle ne yapacakları konusunda da seçim yapacaklar. Bu yeterliliklerle birlikte çalışmaya mı başlayacaklar ve çalışıyorlarsa işlerini değiştirmek isteyecekler mi ya da kariyer yapmak isteyecekler mi tekrar öğrenmeye geri dönmek isteyecekler mi, bu durumda da yeterlilikler çerçevesinin etkilerini görüyorsunuz. Yani bu 4 ülkede bu etkileri halihazırda görebilirsiniz. 10 ülkede bazı etkiler görebilirsiniz ancak bunlar bireysel seviyededir ve bu, en önemli olan şey, bireylerin yeterliliklere sahip olması, daha önceki dönemlere kıyasla daha fazla şey yapabilmeleri, kariyer seçimleri yapmalarına fırsat sunulması ve yaşamlarında ilerlemenin sağlanması anlamına gelmektedir ve bu zaman alır. Dolayısıyla bu çok hızlı bir şekilde düzeltilemez, bu çok zaman alan bir süreçtir.

Soru 2: Japonya ve Amerika’da hala Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi hazırlanmamış. Halbuki Japonya kalite çemberleri konusunda dünyaya örnek olmuş bir ülke, Amerika keza benzer çalışmalarda başarılı olmuş. Bunun sebebi nedir?

Cevap 2 a- Singh Madhu: Amerika ve Japonya’nın yeterlilikler çerçevesine sahip olmamaları yeterince çarpıcı bir detay ve yakın gelecekte de bir Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi geliştirmeyi düşündüklerini sanmıyorum. Çünkü halihazırda sağlam bir eğitim sistemleri ve çift sistemde çalışan bir mesleki eğitim sistemleri var ve bu eğitim sistemi şu an için iyi çalışıyor. Ayrıca tanınma uygulamaları var ve bu da işçilerin rekabetçi olabilmeleri için onlara çok büyük oranda beceri kazandırdıkları anlamına geliyor. Bu temel bir hedef, peki bunu nasıl başarıyorlar, sanıyorum mesleki sınavlarla yapıyorlar, işyerinde çok sayıda tanınma programları var, eğitim sistemini bırakan, iş sektöründe bir süre deneyim kazanan ve eğitim sistemine tekrar dönmek isteyen kişiler için çok sayıda tanınma programları var. Bu tanınma ve becerilerin kazandırılması rekabetçiliği ve istihdam edilebilirliği ön plana alan Japon sisteminde çok güçlü bir unsur. Ve Amerika Birleşik Devletleri içinse neden bir Ulusal Yeterlilikler Çerçevesine sahip olmadıkları sorusunun cevabının da, kurumsal düzeyde kredilendirme kuruluşlarına sahip olmaları ve bunun kurumsal olarak düzenlenmesi olduğunu düşünüyorum. Yüksek öğretim programlarının müfredatları ve okullardaki müfredatların çok meşru olduğu ve işgücü piyasasında geçerliliklerinin olduğu söylenebilir. Dolayısıyla ulusal bir yeterlilikler çerçevesine sahip olmanın önemini anlamıyorlar. Ancak şaşırtıcı bir şekilde Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi oluşturacaklar çünkü becerilerinin çoğunun örgün eğitim sisteminin dışında kaldığını fark ettiler. Örneğin işyerinde işgücü piyasasında kolaylıkla akademik tanınırlık alamıyorlar ve bu sebeple de öğrenme kazanımları yaklaşımlarını ileri sürüyorlar. Böylece aynı zamanda, ve aslında referans noktalarından birisi de Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi. Bolonya sürecinin sonunda ne zaman ve nasıl Ulusal Yeterlilikler Çerçevesini oluşturabileceklerini görecekler. Bu söz gelimi, onların bir kistası.

Cevap 2 b- David Handley: Daha önce Amerika Birleşik Devletleriyle birlikte uluslararası bir kıyaslama projesinde görev aldım. Dolayısıyla federal düzeyde ele alınmayan birçok şey olduğunu unutmamalıyız.

Amerika Birleşik Devletlerinde çoğu şey eyalet düzeyinde gerçekleşir ve aslında diğer ülkelerle karşılaştırılabilecek ulusal bir çerçeveden bahsetmeden önce çeşitli eyaletleri federal düzeyde bir araya getirmek zorundasınız.

Soru 3: Şu haliyle, diğer yeterlilikler çerçeveleriyle kıyas ettiğimizde, bizim Türkiye yeterlilikler çerçevemizdeki farklılık nedir size göre, karşılaştırma yaptığınızda veya siz etkileyen yönü nedir? Bir de gelecekte bizi neler bekliyor?

Cevap 3 a- Arjen Deij: Aslında birbirine benzeyen hiçbir yeterlilik çerçevesi yok. Bu aslında çerçevenin ulusal bir bağlama hitap etmek zorunda olmasından kaynaklanan bir durum. Türkiye çerçevesinin geliştirilmesi konusunda özel olan şey ise bu çerçevenin mevcut örgün sistemin dışında başlamış olması. Dolayısıyla halihazırda bir X sistemimiz vardı ancak devam etmekte olan çok fazla şey de vardı, örneğin Avrupa projeleri ile birlikte ve inovasyon müfredatı ile birlikte, yüksek öğretimde de halihazırda çok fazla aşama kaydedilmişti. Ancak yine de temel gelişme dışarıda gerçekleşti. Paralel süreç, özellikle mevcut durumda, çalışan ya da iş arayan insanları belgelendirmek için meslek standartlarının kullanılmasıyla, Mesleki Yeterlilik Kurumuyla birlikte geliştirilmiştir. Bunun çok özel bir durum olduğunu düşünüyorum. Ayrıca bu, sektörlerin güçlü rolü. Yani Türkiye'deki sektörlerden her zaman etkilenmişimdir, bütün gelişim sürecinde önemli rol oynarlar, bu sistemin geliştirilmesine çok fazla enerji, para ve kaynak harcarlar ve gerçekten de çok iyi bir örnek teşkil eder. Bugün bu salonda bulunan çalışma arkadaşlarımla bazılarıyla daha önceden bunun diğer ülkelere götürülmesi için çeşitli çalışmalarda yer aldım. Bunun Türkiye sisteminin çok güçlü bir noktası olduğunu düşünüyorum. İş dünyasının katılımı açısından da ve ileriki gelişmelerde sistemin bir kamu sistemi haline gelmemesi ancak bir kamu ve özel sektör ortaklığı olarak kalması açısından da oldukça önemli. Bu nedenle gelecekte neyin önemli olduğunu düşünüyorsunuz diye sorarsanız sanıyorum ki cevabım özel sektörün rolünün çok az olduğu bir kamu ortaklığı haline dönüştürmekten ziyade özel ve kamu ortaklığının devam ettirilmesi yönünde olacaktır. Kamu ve özel sektör ortaklığının devam ettirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sizin sisteminizin güçlü olduğu taraftır ve bununla devam edilmesi gerekmektedir.

Cevap 3 b- Madhu Singh: Botswana'dan bir örnek vererek başlamak istiyorum. Botswana teknik ve mesleki eğitim ve öğretim sektöründe ulusal bir yeterlilikler çerçevesi kurdu, insanlar sektörle birlikte sorumluluk kazandılar ve verdikleri çok sayıda belgenin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından akademik bağlamda tanınmaması nedeniyle bu çerçevenin işe yaramadığını gördüler, bu nedenle ulusal yeterlilikler sisteminde bir geçerliliği yoksa bu alt çerçevelerin başarılı olması da mümkün değildir. Bu nedenle bakanlıkların yönlendirme mekanizması olması gerektiğini düşünüyorum. Bir başka husus da bu Ulusal Yeterlilikler Çerçevesine yönelik çok fazla eleştirinin olmasıdır. Örneğin Profesör Michael Young'ı biliyor olmalısınız, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesiyle ilgili çok fazla şey yazmıştır ve Ulusal Yeterlilikler Çerçevesindeki çoğu gelişmenin eğitim yeterliliklerini aldığını ve bunları işgücü piyasasına gönderdiğini ve bu şekilde Ulusal Yeterlilikler Çerçevesini kontrol altında tuttuklarını belirtmiştir. Bu Bangladeş'te ve endüstrinin Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinde çok büyük bir rol oynadığı ülkelerde de gerçekleşmektedir ve bakanlığın bu denli büyük bir rolü yoktur. Ulusal yeterlilikler konusunda paylaşılan bir sorumluluğun sürdürülmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum, bunu tüm paydaşların çok güçlü bir sorumluluk ve taahhüt duygusunun olduğu Türkiye bağlamında görüyorum, sanırım artık insanlar çok kapsamlı bir çerçeve yoksa bu alt çerçeveleri fark ediyorlar ve çok kapsamlı bir sisteminiz yoksa farklı sektörler arasında nasıl bazı yollarınız olacağını fark ediyorlar. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı'nın tüm diğer kurumlarla kıyaslandığında oynayacağı çok önemli bir rolü bulunuyor ve üçüncü nokta da Milli Eğitim Bakanlığı'nın bunu teknik ve mesleki eğitim ve öğretim sektörü kapsamında sağlaması noktası. Mesleki orta öğretim her zaman Milli Eğitim Bakanlığı'nın yetkisi altındadır ve bu çok büyük bir problemdir. Çoğu kişi mesleki eğitimi bir çıkmaz sokak olarak görür. İnsanlara ilerleme ve üniversitelerde de yeterlilik kazanma fırsatı vermek için bunu nasıl daha da geliştirebiliriz? Sanıyorum bu noktada Milli Eğitim Bakanlığı'nın ulusal yeterlilikler konusunda çok hayati bir rolü bulunuyor.

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

Türkiye’de bir UYÇ Oluşturulmasının Gerekçesi, Arka Planı ve TYÇ’nin Kilit Özellikleri

Prof. Dr. Oğuz Borat, UYÇ Komisyonu Başkanı

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Borat, bu bölümde sizlere yeterlilikler çerçevesi konusunda yapılanları, taslak belgede bulunan konuları kısaca özetlemeye çalışacaklarını söyledi. Bu konuların birincisi Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin kapsamı, yasal alt yapısı ve hazırlama çalışmaları şeklindedir diyerek sözlerine başlayan Sayın Borat, daha ziyade çerçevede bulunan tanımlar üzerinde durmaya çalışacağını bildirdi. Sayın Borat, bildiğiniz gibi Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi 2005 tarihinde gündeme getirilmiş ve 2005 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti de sekiz seviyenin kabul edililiğini Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla Avrupa Birliği Eğitim Bakanlığı’na bildirmiştir. Bu esnada yükseköğretim kurulu da çalışmaları başlatıp 2006 tarihinde yükseköğretimle ilgili çerçeve çalışmalarını başlatmıştır diyerek bilgi verdi. Türkiye’de bu yapılanmadan etkilenecek, Mesleki Yeterlilik Kurumu kanunu hazırlanmış ve 2006 tarihinde çıkarıldığını belirtmiştir. Bu kavram içerisinde Avrupa Birliğinde 2008 tarihinde Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi, Avrupa parlamentosundan tavsiye karar olarak geçirilmiştir. 2005’teki yapılanma sadeleştirilmiş ve 2008 tarihinde tavsiye olarak gönderilmiştir. Bu çerçeveye göre yeterlilik kavramı yetkili bir otorite tarafından bireyin öğrenme kazanımlarını, belli standartlara göre edinilmesi halinde, elde edilen bir değerlendirme ve geçerlilik kazandırma sürecinin resmi kazanımıdır diyerek özetledi.

Sayın Borat, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi genellikle bütün ülkeler tarafından genel anlamda kullanılmaktadır ve yeterlilikleri tanımlamak, belirlenmiş ölçütlere göre karşılaştırmak için kullanılan seviyelerden oluşan ilkeler ve kurallar bütünü olarak tanımlanmaktadır. Bir ülkede bulunan bütün yeterlilikler, kısaca ifade edecek olursak, resmi belge haline gelen bir yetkinlik olduğu için bir nevi diploma belge adını alıyor dedi. Türkiye’deki Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi’nin ismini TYÇ olarak tanımlandığını söyleyen Sayın Borat, TYÇ’nin önemli amaçları; eğitim ve öğretim sisteminin kalitesini artırmak, istihdam ve eğitim arasındaki ilişkiyi güçlendirmek, toplumdaki tüm bireylerin eğitim ve öğretim gereksinimlerini, hayat boyu öğretim olarak desteklemek, iç piyasanın gereksinim duyduğu yeterliliklerin gelişmesini sağlamak, Avrupa yeterlilikler çerçevesiyle uyumlu bir yeterlilikler çerçevesi oluşturmak, etkin bir şekilde uygulayarak Türkiye’nin öncelikli bir hedefi haline getirmek olduğunu belirtti.

TYÇ 2013'ün ikinci yarısında resmen kabul edilerek uygulamaya başlanacağını beklediklerini belirten Sayın Borat, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi ilk, orta ve yükseköğretim dâhil mesleki genel ve akademik eğitim, öğretim programları ve diğer öğrenme ortamında kazanılan tüm yeterlilik esaslarını tanımlayan Avrupa yeterlilikler çerçevesiyle uyumlu olacak şekilde tasarlanan Türkiye'nin Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi olduğunu belirtti. Bu çerçeve içerisinde tabi ki Mili Eğitim Bakanlığı'nın, Yükseköğretim Kurulu'nun, ona bağlı yükseköğretim kurumlarının ve MYK'nın yeterlilikleri bulunduğunu, bu ana unsurlara bağlı olan yeterliliklerin sorumluluğu bu kurumlara aittir ama bunların dışında da yine yeterliliklerle uğraşan kurumlar olduğunu, diğer kurumların yeterliliklerinin de Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi kapsamında olduğunu hatırlamamız gerektiğini ve gerekli koşullar sağlandığında TYÇ içerisine girmiş olacaklarını ekledi.

Kalite güvencesi sağlanmış ilk, orta ve yükseköğretim dâhil mesleki eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilikler TYÇ kapsamındadır diyen Sayın Borat, TYÇ katılımcı, yeniliklere açık ve kapsayıcı bir çerçeve olarak tasarlandığını vurguladı. TYÇ'nin alt yapısı olarak, hazırlığı ile ilgili politikaların oluşturulmasında çok değişik çalışmalar yapılmış, çok değişik bakanlıklar, sivil toplum kuruluşları katılmıştır, bunların başlıcalarının 2007-2013 9. Kalkınma planı, 2011 yılı Ulusal Gençlik İstihdam Eylem Planı, 2008 yılı Türkiye Ulusal Programı, 2007-2013 Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi olduğunu ekledi. Sayın Borat özellikle Hayat Boyu Strateji Belgesinde bulunan 11 madde doğrudan doğruya MYK'yı görevlendirdiğini ve süreç içerisinde çok değişik kurumlar olduğunu; YÖK, MYK, RTÜK ve diğer medya ortamları olmak üzere çeşitli görevler üstlendiğini, halihazırda bu uygulamaların yeterlilikler çerçevesine denkleştirilmesini beklediğini belirtti. Bu arada bütün bu çalışmaların sonucunda çok önemli bir çalışma ortamı ve gurubu ortaya çıktığını, istihdam ve mesleki eğitim ilişkisinin güçlendirilmesi eylem planı, bakanlıkların, kamu ve özel kurumların, sivil toplum kuruluşlarının bir araya gelerek yaptıkları ayrı çalışmaları entegre eden bir yapı olarak ortaya çıktığını, bu eylem planında da maddelerde UYÇ'nin vurgulanması gereği belirtti.

Bugüne kadar yapılmış olan bu çalışmaları gözden geçirecek olursak, istihdam ve mesleki eğitimin güçlendirilmesi eylem planının bu işin esas başlangıç noktası olduğunu ekledi. Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi hazırlama komisyonu Ağustos 2010 tarihinde kurulmuş, teknik çalışma gurupları kurulmuş. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi seviye tanımlayıcılarının hazırlanması 2010 Aralık tarihlidir. Danışma ve değerlendirme forumu bilgilendirme etkinliğine 77 kurum ve kuruluş davet edilmiştir, davetli kurum ve kuruluşların listesi sizlere dağıtılmış olan taslak belgenin 41. Sayfasında sunulmuştur. Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi hazırlama çalıştay 1 Temmuz 2011'de yapılmış, 5544 sayılı MYK kanununda UYÇ ile ilgili değişiklik yapılması, Kasım 2011 tarihli kanun hükmünde kararname şeklinde çıkmıştır. TYÇ istişare belgesinin hazırlanması Haziran 2012, danışma ve değerlendirme platformu 2. İstişare etkinliği Temmuz 2012, TYÇ yönetmelik taslağının hazırlanması Kasım 2012. TYÇ belgesinin tamamlanması Mart ayı içerisinde gerçekleştirilmiş. Bundan sonra bizim beklediğimiz Mayıs ayı içerisinde danışma ve değerlendirme platformu 2. İstişare etkinliğinin gerçekleşmesidir. Sayın Borat, sunumunu Haziran'da da TYÇ belgesinin bakanlar kuruluna sunulması ve böylece artık uygulama ayağına başlanması, Aralık 2013'e kadar da TYÇ referans raporunun yayınlanması beklendiğini ve tüm katılımcılar saygıyla selamladığını söyleyerek sonlandırdı.

Mehmet Durman, UYÇ Komisyonu Üyesi - Yükseköğretim Kurulu

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Durman çerçeve ile ilişkili olarak sunacağı kısımda çerçevenin teknik yönünü, mimari yapısını ve bu yapıyı oluştururken kullandığı araçları ve çerçevenin nasıl bir alt yapı üzerine oturduğunu analiz edeceğini söyledi.

Çerçevenin hazırlanmaya başlamasından günümüze kadar 2 yılı aşkın bir süre geçtiğini söyleyen Sayın Durman bu süre içerisinde en çok, yoğun ve büyük bir özveriyle çalışılan kısım, çerçevenin bu yapısal özelliklerinin oluşturulması yönünde yapılan çalışmalar olduğunu dile getirdi. Türkiye için öngörülen çerçeve

reform niteliği taşıyan bir çerçeve olduğu için çerçeveye bunu taşıyacak bir tasarım olarak öngörüldüğünü ve bu sürenin önemli bir kısmının bu yönde harcandığını ekledi.

Çerçevenin yapısının 7 ana bileşenden oluştuğunu söyleyen Sayın Durman, mimari yapı elemanları dediğimiz bu bileşenlerin 7 grupta toplandığını ekledi. Bunların bazılarının fonksiyonel bileşenler olmadığını çünkü mevcut yeterlilik ve eğitim sistemimizde yeniliklere öncülük edecek bazı bileşenler olduğunu, tamamının fonksiyonel olmadığını ama reform sürecinde fonksiyonel olarak kullanılacağına inandığını söyledi. TYÇ seviyelerinin tanımlandığı seviye tanımlayıcılar, seviye içerisinde farklı öğrenme kazanım gruplarının toplandığı seviye yeterlilik türleri dediğimiz önemli bir bileşen olduğunu ekledi. Bunları tanımlayan tür belirleyicilerimiz yine ana bileşenlerimizden bir tanesidir ve yeterlilik kategorileri, yine Türkiye için çok önemli açılımlar sağlayacağına inandığım ve yeterliliklerin farklı büyüklüklerine bağlı olarak farklı gruplarda sınıflandırıldığı bir bileşendir dedi. Anahtar yetkinlikler yine önemli bileşenlerden bir tanesi ve son olarak da yeterliliklerin iş yüküdür diyen Sayın Durman, burada kullanılan bileşenlere baktığınızda dünyadaki Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinde kullanılmış olan araçların tamamının çerçeve için öngörüldüğünü belirtti. Bu anlamda çerçevenin zengin bileşenlerden oluşan, ileriye yönelik, Türkiye'nin ihtiyaçlarına cevap verebilecek kapsamda olduğunu rahatlıkla söyleyebileceğini ekledi.

TYÇ'nin mimari yapısı bugün birçok dünya ülkesinde gördüğümüz gibi 8 ana seviyeden oluşmaktadır diyen Sayın Durma bu seviyelerin her birinin seviye tanımlayıcılarıyla tanımlandığını ve toplam her bir seviye 3 ana seviye tanımlayıcısı ve bunların altında yer alan ve toplam 24 tanımlayıcıyla ifade edildiğini belirtti. Yeterlilik türleri olarak, şu anda Türk eğitim sistemi içerisinde ve Mesleki Yeterlilik Kurumunun vermiş olduğu, tanımladığımız 19 tür mevcut olduğunu, bu türlerin zaman içerisinde artırılabileceğini ve bunları tanımlayan 19 belirleyici olduğunu belirtti. Bütün bu yapı Türkiye'deki formal ve informal yaygın öğrenme, her türlü öğrenme yoluyla kazanılan yeterlilikleri kapsayıcı olarak tanımlandığını ve seviyelere geldiğimizde, TYÇ'nin ortak öğrenme kazanımlarına göre sınıflandırılmış 8 seviyeden oluştuğunu ve her bir seviyenin 3 ana bileşen olan bilgi, beceri ve yetkinlik ana bileşenleri altında tanımlandığı bilgisini verdi. Bilgi kendi içerisinde seviyelere bağlı olarak olgusal ve uygulamaya yönelik bilgi olarak ifade edilmiştir. Beceriler için de yine 3 alt bileşen olduğunu, bilgiyi kullanma, problem çözme, bilgi ve becerileri başkalarına aktarma olduğunu ifade etti.

Yetkinlik ana bileşeni altında ise sorumluluk alma, özerk çalışma ve öğrenme gereksinimlerini karşılama ve belirleme yani öğrenme bileşeni altında tanımlandığını söyleyen Sayın Durman 6. Seviye için yükseköğretimde, bilgi, beceri ve yetkinlik seviyelerinin birbirleriyle kendi içlerindeki ilişkiyi görebilmenin mümkün olduğunu dile getirdi. İkinci bileşenin de problem çözme, analiz, bilgi ve becerilerin başkalarına aktarılması olduğunu ekledi. Sorumluluk alma ve öğrenme bileşenleri bu yapı içinde görüldüğü bilgisini verdi. Yeterlilik türlerinin çerçevenin en özgün yönlerinden bir tanesi olduğunu söyleyen Sayın Durman, şu ana kadar bunun çok tanımlandığını ve çerçeveye oldukça esneklik sağlayan bir yaklaşım olduğunu söyledi. Genellikle bilinen, büyük oranda benzer öğrenme kazanımlarını içeren yeterliliklerin sınıflandırıldığı guruplarının yeterlilik türleri olarak ifade edildiğini ve birçok öğrenme alanını içinde barındıran gruplar, aynı seviyede yer alan eğilimler açısından farklılıklar gösteren faaliyetlerin birbirinden ayırt edilmesine olanak sağlayacağını dile getirdi. Sayın Durman buna örnek olarak mesleki ortaöğretim diplomasının dördüncü düzey olarak ifade edildiğini, yüksek lisans diplomasının yine bir yeterlilik türü olduğunu, ustalık belgesi ve 3. Seviye mesleki yeterlilik belgesinin, yeterlilik türleri olarak ifade edilebilecek gurupları oluşturduğunu dile getirdi.

Türkiye’de tanımlanan 19 tür bulunduğunu, bu türler genellikle yükseköğretim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı ve Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından sağlanan yeterlilik türleri olduğunu ekledi. Genel olarak bakıldığında burada 7 yeterlilik türünün Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından sağlanan türler olduğunu ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 5 tanımlanmış yeterlilik türü olduğunu belirtti. Bu türler çerçeve içerisinde yeterlilik türü belirleyicileri denilen, belirlenen bir format içerisinde tanımlanmaktadır. Olabilecek her tür bilgi, başta öğrenme kazanımları, anahtar yetkinlikler, ölçme ve değerlendirme yöntemleri, kalite güvencesi, giriş şartları, ilerleme olanakları ve yeterlilik türünün eğilimi gibi tanımlayacak bilgiler bu yapı içerisinde tanımlanmış olacaktır. Yeterlilik türleri 4 ana kategoride toplanmıştır. Ana yeterlilikler, genellikle tanımlanmış bir öğrenme alanındaki kazanımların değerlendirmesi sonucu elde edilir. Örneğin mesleki ve teknik orta öğretim diploması, ustalık belgesi veya iktisat diploması ana yeterliliklere tekabül etmektedir. Destekleyici yeterlilikler, önceden kazanılan bir ana yeterliliğe ek olarak elde edilen kazanımlar sonucu belgeleri olarak çerçeve içerisinde tanımlanmıştır. Örneğin iş ve meslek danışmanlığı bir lisans ana yeterliliği üzerine kazanılabilmektedir. Birim yeterlilikler ana yeterliliklerin bir kısmına karşılık gelen öğrenme kazanımlarının kazanılması sonucu belgelendirilen yeterliliklerdir yani bu yeterlilikler ana yeterliliğin içerisinde küçük hacimde olan, toplandığında ana yeterliliği oluşturan yeterlilikler olarak tanımlanmıştır. Örneğin soğuk mutfak aşçılığı ve sıcak mutfak aşçılığı yeterliliği gibi yeterlilikler bulunmaktadır.

Sayın Durman konuşmasına özel amaçlı yeterliliklerden bahsederek şöyle devam etti; “Özel amaçlı yeterlilikler de başka bir yeterliliğe bağlı olmayan ancak kendi içerisinde tek başına kullanımı olan, meslek icra etme ve işyeri açma gibi olan yeterlilik türleridir. Bilgisayar donanım elemanı gibi yeterlilikler bu gurup altında toplanmaktadır. Yansıda birim yeterlilikler, destekleyici yeterlilikler yine ana birimle ilişkilendirilmiş olan yeterlilikler ve özel amaçlı yeterlilikleri şematik olarak görmektesiniz. Anahtar yeterliliklerin her seviyede kazandırılması Türk eğitim sisteminin de ana politikalarından biridir. Türkiye’de de çerçevede de Avrupa yetkinlikleri referans çerçevesi kabul görmüştür ve bu çerçeve içinde ifade edilen yetkinliklerin her düzeyde kazandırılması öngörülmüş araçlardan biridir. Yapı içinde anahtar yetkinliklerin çerçeveye dâhil edilmesi 3 düzeyde gerçekleştirilebiliyor. Bunlardan birincisi seviye tanımlayıcıları düzeyinde; özel bir alana atıfta bulunmadığı için, anahtar yetkinlikleri ifade eden öğrenme kazanımlarına atıfta bulunabiliyor. Mesela şu anda tanımlanmış olan seviye tanımlayıcılarında özerk çalışma, öğrenmeyi öğrenme her seviyede yerine getirilmesi gereken anahtar yetkinlik olarak seviye tanımlayıcılarının içerisine alınmıştır. Türev özerk anahtar yetkinliklerin çerçeveye dâhil edilmesi mümkün, türlerin esnekliğinden kaynaklanan bir yapı bu. Türe özgü kazandırılması gereken anahtar yetkinlikler var ise yine bu anahtar yetkinlikler türün içerisinde yer alan tüm yeterliliklerde kazandırılmak üzere ilave edilebilir.”

Sayın Durman “Son olarak da yeterlilikle ilişkili öğrenme alanı düzeyinde yani herhangi bir yeterlilik düzeyinde de yeterliliklerin anahtar yetkinliklerin çerçeveye dâhil edilmesi öngörülmüştür. İş yükü yeterliliklerin

hacminin bir şekilde belirlenmesi ve kredilerin belirlenmesi çerçeve içerisinde öngörülmüştür” dedi. Şu anda bunun gerçekleştirmesinin mümkün olmadığını öngören Sayın Durman; yükseköğretim yeterlilikleri dışında hem Milli Eğitim Bakanlığının hem Mesleki Yeterlilik Kurumunun vermiş olduğu yeterliliklerin bulunduğunu ve zaman içerisinde yeterlilik kategorileri için tanımlı bir iş yükünün kredilenme sisteminin genişletilmesinin öngörüldüğünü söyleyerek sözlerini sonlandırdı.

Hafize Kaynarca, UYÇ Komisyonu Üyesi - Milli Eğitim Bakanlığı

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Kaynarca milli eğitim sisteminin örgün eğitim ve yaygın eğitimi içerisinde barındıran bütünlük bir yapıda olduğunu söyleyerek başladı ve uzaktan eğitim ve açık öğretim seçenekleriyle tüm bireylere çeşitli eğitim olanakları sunulduğunu belirtti. Örgün eğitimin zorunlu eğitimi kapsadığını belirten Sayın Kaynarca, zorunlu eğitimin Milli Eğitim Bakanlığı'nın sorumluluğunda olduğunu ve 12 yıllık bir süreci kapsadığını, bu sürecin okul öncesi ilköğretimi, orta öğretimi ve liseyi kapsadığını ekledi. Sayın Kaynarca yükseköğretimde de yükseköğretim kurumları tarafından YÖK koordinesinde verilen akademik ve mesleki eğitimlerin bulunduğunu ve yaygın eğitimin ise hayat boyu öğrenim çerçevesinde çeşitli bireylerin ihtiyaçlarına göre kamu ve özel kurumlar tarafından verilen tüm eğitim süreçlerini kapsadığını belirtti. Sayın Kaynarca ülkemizdeki yeterlilik sistemine bakacak olursak ana 3 yeterlilik sisteminden bahsedebileceğimizi ancak bunların geliştirilebileceğini sözlerine ekledi. Bu sistemlerin, Milli Eğitim Bakanlığı'nda ve yükseköğretim tarafından yürütülen belgelendirme sistemleri olduğunu ve Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun ISO 17024 kapsamında belgelendirdiği kurumlar tarafından belgelendirilen yeterlilik sisteminden söz edilebileceğini belirtti.

Sözlerine Türkiyede bulunan mevcut ana yeterliliklerden bahsederek devam eden Sayın Kaynarca "TYÇ bunların geliştirilmesine müsait bir şekilde tasarlandı; mevcut yeterliliklerden bazıları, temel, ortaöğretim yeterlilikleri kapsamında ilköğretim diploması var, 2012 öncesi verilen bir belgedir. 2013'ten itibaren ilköğretim belgesi olarak ikinci dört yılın sonunda ortaokul öğrenim belgesi, 12 yıl sonunda ise lise diploması verilecek bireylere. Yaygın öğretim sistemiyle verilen kalfalık-ustalık belgeleri var, çeşitli kurum ve kuruluşların ve Milli Eğitim Bakanlığının sorumluluğunda verilen bir belge. Mesleki ve teknik ortaöğretim diploması var, burada da hem akademik hem mesleki eğitim veren kuruluşlar var. Genel ortaöğretim sonucunda da akademik

eğitim sonucunda da ortaöğretim diploması veriliyor. Ayrıca yaygın eğitim yeterlilikleri kapsamında hem milli eğitim kuruluşları hem de özel kuruluşlar tarafından verilen yaygın öğretim yeterliliklerinden söz edebiliriz. Yeterlilikler sistemimizde yükseköğretim yeterlilikleri YÖK'ün koordinesinde, ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora yeterlilikleri mevcuttur" dedi.

Mevcut yeterlilikleriyle yürüttükleri işleri değiştirmek isteyenler olduğunu söyleyen Sayın Kaynarca, "bu kişiler başka bir iş yapmak istiyor, bir sürü yeterliliği var ama bunu belgelendiremiyor" dedi. Yollarını değiştirmek istediklerinde belgelendirerek ve yeniden yeterlilikler kazandırarak kişilere yeni fırsatlar yakalama şansı tanıyacağını, bu anlamda TYÇ'nin bireylerin ve kurumların gelişimine çok hız katacağını düşündüğünü dile getiren Sayın Kaynarca iş piyasası için daha nitelikli işgücüyle gelen bir katma değer; öğrenenler ve bireyler için daha fazla istihdam imkânı ve öğrenme olanaklarına erişim fırsatı; eğitim ve öğretim kurumları için kalite referansları ve ulusal/uluslararası referanslandırma olanaklarını sunmanın topluma katkı oluşturacağını sözlerine ekledi. Yeterliliklerin uluslararası alanda tanınırlığını ve şeffaflığını sağlayarak bireylerin hareketliliğini destekleyeceğini belirten Sayın Kaynarca yeni yeterliliklerinin geliştirilmesine sağlam bir temel sunulacağını söyleyerek konuşmasını sonlandırdı.

Firuzan Silahşör, UYÇ Komisyonu Üyesi – Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkan Yardımcısı

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Silahşör TYÇ'nin oluşturulması, geliştirilmesi, güncelliğinin korunması çalışmalarının 5544 sayılı kanun kapsamında Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yapılacağını belirtti. Çerçevenin bütünlük bir çerçeve olduğunu; farklı alt sektörler kapsamında, çerçevenin bundan sonraki uygulama aşamasının Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve MYK bünyesindeki paydaşlar olmadan mümkün olmayacağını, o nedenle farklı sorumlulukları olan yeni yapıların öngörüldüğünü dile getirdi ve var olan sorumlu kurumların yanı sıra bu kurumların temsilcilerinden oluşan yeni yapıların öngörüldüğünü; bunların da TYÇ Yüksek Kurulu, TYÇ Kurulu, TYÇ Sekreteryası, TYÇ İstişare Meclisi, sorumlu Kurum ve Kuruluşlar (MEB, YÖK, MYK) ve Belgelendirme Kuruluşları olabileceğini belirtti.

Sayın Silahşör, TYÇ Yüksek Kurulu'nun bir karar mercii olarak öngörüldüğünü ve TYÇ'nin yönetiminden sorumlu olduğunu, kurulun Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı, Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanından oluştuğunu, TYÇ'nin uygulanması ile ilgili tüm konularda karar alma mercii olduğunu ve TYÇ'nin uygulanmasına yönelik izleme ve değerlendirme yapacağını belirtti. TYÇ Kurulunun ise TYÇ ile ilgili teknik çalışmaların yapılmasından ve koordinasyonundan sorumlu olacağını belirten Sayın Silahşör "Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Mesleki Yeterlilik Kurumu, İşçi ve İşveren Sendikaları Konfederasyonları, Meslek Örgütleri ve Ulusal Öğrenci Konseyi temsilcilerinden oluşacak. TYÇ kapsamında sorumlu kurum/kuruluşlarla işbirliği içerisinde çalışacak ve TYÇ ile ilgili tüm konularda TYÇ Yüksek Kurulu'na görüş ve öneriler sunan, ihtiyaç duyulan uzmanlık komiteleri, çalışma grupları yapıları kuran bir kurul olarak öngörülmüyor. TYÇ Sekretaryası, TYÇ Yüksek Kurulu'nun ve TYÇ Kurulu'nun sekretarya işlemlerini yürütecek ve MYK bünyesinde kurulacak. TYÇ Kurulu'nun teknik ve idari tüm çalışmalarına destek hizmetleri verir, TYÇ Kurulu'nun talep ettiği her türlü araştırma ve inceleme raporunu hazırlar veya hazırlanması için gerekli işlemleri yürütür" dedi.

Sayın Silahşör sözlerine TYÇ İstişare Meclisi'nin, TYÇ'ye ilişkin yapılan çalışmaları değerlendirmek ve görüş bildirmek amacıyla TYÇ paydaşlarının azami katılımının sağlandığı istişare platformu olduğunu söyleyerek devam etti. TYÇ İstişare Meclisinde Bakanlıklar, Kamu Kurumları, Sendikalar, Meslek Örgütleri ve Sivil Toplam Kuruluşları başta olmak üzere 80 kurum ve kuruluş temsil edildiğini belirten Sayın Silahşör İstişare Meclisi yılda en az bir kez olağan olarak, TYÇ Yüksek Kurulu'nun daveti üzerine ise olağanüstü olarak toplandığını belirtti. Sayın Silahşör "Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar denildiğinde de TYÇ Kurulunun etkin çalışması amacıyla gerekli altyapı, insan kaynakları gibi imkanları sağlıyor. Sorumlu oldukları yeterliliklerin TYÇ'de yer almasına yönelik düzenlemeleri ve işlemleri TYÇ temel esasları, kılavuzlar ve TYÇ Eylem Planına göre yürütüyor. TYÇ Kurulu tarafından belirlenen kalite güvencesinin sağlanmasına yönelik usul ve esaslara uygun olarak, sorumlu oldukları yeterliliklerin kalite güvencesini sağlıyor, izler ve sürekli olarak iyileştirilmesi için önlemler alıyor. TYÇ'nin uygulanması ile ilgili konular TYÇ Yönetmeliğinde belirlenmiştir" dedi.

Sayın Silahşör TYÇ Kurulu tarafından hazırlanan 3 yıllık Uygulama Eylem Planı çerçevesinde yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanması, TYÇ seviyelerine yerleştirilmesi, güncellenmesi, değiştirilmesi, önceki öğrenmelerin tanınması ve yeterlilikler arası geçişlere ilişkin kriterlerin ve prosedürlerin uygulama sürecinde hazırlandığını belirtti. TYÇ yönetmeliğinin uygulanma süreçlerinde ana adımları özetleyen Sayın Silahşör resmi olarak onaylanmasının Haziran 2013 olarak planlandığını belirtti. Tanıtım faaliyetlerinin eş zamanlı olarak başlatıldığını ve yönetim sistemine yönelik yapıların oluşturulmasının ise Temmuz 2013 olarak; TYÇ Yüksek Kurulunun ve TYÇ Kurulunun kurulmasının, TYÇ Sekretaryasının oluşturulmasının ve TYÇ için 3 yıllık Eylem Planının hazırlanmasının ise Aralık 2013 olarak görüldüğünü belirtti. Yine aynı şekilde TYÇ Uygulama sürecinde kullanılacak rehber, usul ve esasların hazırlanmasının da Nisan 2014 olarak öngörüldüğünü ekledi. Her yılın belli dönemlerinde referanslama planının sunulduğunu belirten Sayın Silahşör; bu takvimin bu yıl Aralık 2013'e kadar tamamlanmasının planlandığını belirttikten konuşmasını sonlandırdı.

Soru 4: Biz de konuya uluslararası ticaret ve bu kapsamda mesleki hizmetlerin serbest dolaşımı açısından bakıyoruz. Kanunda bazı meslekler sayılıyor ve doktorluk, hemşirelik, lisans ve üstü seviyede eğitim gerektiren meslekler bu kanunun dışındadır diyor. TYÇ'nin ek 5'ini incelediğimde bütün seviyelerde Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun görev alanı kapsamında olduğunu görüyorum. Kurumun kanunun dışında olmasına rağmen (mesela mühendislik hizmetleriyle ilgili) yeterlilik belgesi verme hakkı var mıdır?

Cevap 4: Kanunun kapsamında olmayan meslekler tanımlanmış durumda. Şu anda bu mesleklere ilişkin yeterlilik çalışmaları yapılmıyor. Mühendislikle ilgili Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun bünyesinde yürütülen bir çalışma bulunmamakta. TYÇ kapsayıcı bir çerçeve, mühendislik diploması yükseköğretim kurumlarının, üniversitelerin verdiği bir yeterliliğdir, eğer bu yeterliliğin çerçevede yer alması düşünülüyorsa tanımlanan

kriterlere uyarak onun çerçeveye girmesi gerekecek. MYK olarak düşünülmemesi gerekmektedir, diplomanın çerçevede yer alması Yükseköğretim Kurulu yeterlilikleri arasında olacaktır.

Soru 5: Memur-Sen’den de bir temsilci alınması düşünülüyor mu?

Cevap 5: Bu nihai değildir ama yönetmelik tamamladığında son halini alacaktır, söylediğinizi değerlendirilecektir.

Soru 6: TYÇ'nin hazırlanmasının nedenlerinden bir tanesi iş gücümüzün hareketliliği. Almanya ve Hollanda'nın ihtiyaç duyduğu ve Türkiye'de hali hazırda işsiz sayısı yüksek olan bazı mesleklerde yeterlilik oluşturmakla ilgili bir çalışma yapılıyor mu? İş gücü hareketlerinin daha hızlı motive edilmesi için hasta-yaşlı bakıcılığı gibi Almanya'nın ihtiyaç duyduğu bir işgücü açığı var, bizim iş gücümüzün Avrupa'da mobil hale getirilmesi için bir çalışma yapılmasının çok gerekli olduğunu düşünüyorum.

Cevap 6: Sağlık ve bakım alanında ilk çalışmalara başlandığında gönüllü kuruluşlarla talep üzerine çalışıldı. 6-7 aydır Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile birlikte çalışma yapılıyor. Hatta önümüzdeki ay yaşlı bakımı, özürülere yönelik destek veren meslek guruplarıyla bir harita çalışma yapılacak ve bu çalışma bunların da değerlendirileceği bir çalışma olacak. Önümüzdeki bir yıl bu mesleklerin hazırlıklarıyla geçecek.

Soru 7: Sunumda 8 seviye ve 19 türden bahsedildi. Bu seviye ve türler hazırlanırken Avrupa yeterlilikler çerçevesine entegre olmuş ve hali hazırda kendi yeterliliklerini hazırlamaya çalışan ülke modelleri hangi çerçevede incelendi? Diğer taraftan her ülkenin kendine özgü dinamikleri olmakla birlikte yapısal olarak ülkemize benzeyen ülkelerden ne ölçüde yararlanıldı? Anahtar başlık kategorize edilirken hangi süreçlerden geçecek? Sizin nezdinizde bu anahtar yetkinliklerin alt başlıkları nasıl değerlendirilecek?

Cevap 7: Çerçevenin yapısal kısmı çok güzel analiz edilmiş. Çalışmanın başlangıcında ve sonrasında süreçte yer alan ülkelerin tamamı çok derin bir şekilde incelendi. Bunların temel amacı ülkelerin nasıl modellerin üzerinde çalıştıklarının anlaşılması. 8 seviye belirlenirken en temel unsur olarak Türkiye’de verilen yeterliliklerin kapsamı ve yerleri göz önünde bulunduruldu. Şuanda çerçevenin 1. Seviyesi boş tutuldu Türkiye’nin ihtiyaçlarına cevap verilecek şekilde, yaklaşım olarak baktığınızda bazı ülkelerde 8 seviyeden oluşan bir yapı var ama 12 seviyeden oluşan yapılar da var. En önemli belirleyici unsur öğrenme kazanımlarıyla ilişkili. Eğer bu seviyelerde farklı öğrenme kazanımlarına sahip yeterlilikler varsa bunları farklı yeterlilik türleriyle tanımlamanın doğru olacağı amacıyla 8 seviye belirlendi. Anahtar yetkinlikler şuanda Avrupa anahtar yetkinlikler referans çerçevesinde ifade edilen 8 anahtar yetkinlik başlığı altında toplandı, bu yetkinliklerin nasıl kazandırılacağı 3 düzeyde gerçekleştirilebilecek. Çerçevenin kazandırılması programa kadar inecek olan bu yapı içerisinde sürdürülecek olan çalışmalarla belirlenecek. Yükseköğretim yeterlilikler çerçevesi düzey tanımlarında anahtar yetkinlikler olarak tanımlanmakta. Burada önü açık bir yapı var ilerleyen süreçlerde ilave anahtar yetkinlikler öngörülecek olursa bunların da ilave edilmesi bundan sonraki süreç içerisinde gerçekleştirilecektir.

Soru 8: Çerçeve yayınlandıktan sonra YÖK sistemini değiştirecek mi? Yeni fakülteler açılacak mı? İkincisi aynı müfredatı görmesine rağmen farklı isimlerde fakülteler açılacak mı?

Cevap 8: Uygulamalar belli bir noktaya geldi, sizin ifade etmiş olduğunuz dağınıklığı bizler de görüyoruz, burada yapılan çalışmaların detayına girmek istemiyorum ama yükseköğretim programlarının belli temel alanlar içerisinde sınıflandırılması, dolayısıyla bunların ortak öğrenim kazanılması gibi değerli bir çalışma yapıldı, bu çalışma da devam ediyor. YÖK’ün kararlarında bunların göz önünde bulundurulması kaçınılmaz olacaktır.

PARALEL ÇALIŞTAYLAR

1.UYÇ'lerin Yönetimi & Yeterliliklerin UYÇ'lere Dâhil Edilme Yöntemi

Osman Seçkin Akbıyık, Mesleki Yeterlilik Kurumu/ Uzman Yardımcısı

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Akbıyık çalıştayın konusunun ulusal yeterlilik çerçevelerinin yönetimi ve yeterliliklerin çerçeveye dahil edilme yöntemine ilişkin olacağını belirterek başladı. Çalıştayın amacının ulusal yeterlilik yönetimi, ulusal yeterlilik çerçevelerinin yönetimi hakkında bilgi paylaşımında bulunduğunu söyleyen Sayın Akbıyık; çalıştayın sonucunda hedeflenenin çalıştayda yürütülen tartışmalar sonucunda TYÇ'nin yönetimine ve uygulanmasına katkı sağlayacak veriler elde etmek olduğunu söyledi.

David Handley, Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun ve Ulusal Yeterlilik Sistemi'nin Güçlendirilmesi Projesi Takım Lideri

Sayın Handley ilk olarak farklı yeterlilik çerçevelerine bakıldığında kurulmuş ve farklı yollar olduğunu, bunların da farklı şekillerde yönetildiğini görülebileceğini söyledi. Örnek olarak geçen hafta birisi Türk Sisteminde bulunan çoğu şeyin aslında İskoç sistemindekilere benzemeye başladığını söyleyerek devam eden Sayın Handley bu çok yüzeysel bir görüş çünkü İskoçya'da tesadüfe bakın ki gündelik yeterlilikler özel bir şekilde kısaltılmıştır ve Türkiye kendi mesleki yeterlilikleri için benzer bir kalite güvence modeli benimsemeye karar verilmiştir dedi. Ancak bunun çerçevenin aynı olduğu anlamına gelmeyeceğini çünkü aslında, Türk çerçevesinden ve İskoç çerçevesinden farklı çok da fazla çerçeve düşünülmeyeceğini belirtti. Türk çerçevesi kanunla kurulduğunu ve bu kanunda da çerçeveden kimin sorumlu olduğunu kesin bir şekilde belirtildiğini söyledi. Buna karşılık; İskoç çerçevesinin kanunla kurumadığını ve farklı kurumlar arasındaki gönüllü ortaklık temelinde kurulu olduğunu ve bunun da sahip olunan çerçeve türü konusunda oldukça temel bir etki yaratacağını söyledi. Fakat Türkiye'de halihazırda bir kanununun bulunduğunu ve

Mesleki Yeterlilik Kurumu kanunu ve bu ayrı bir konu olduğunu çünkü çerçeve Milli Eğitim Bakanlığının yeterliliklerini, Yükseköğretim Kurulunun çatısı altındaki Üniversiteler konseyinin yeterliliklerini kapsamak zorunda olduğunu ve bunların farklı kanunlarla düzenlendiğini belirtti.

Sayın Handley "Mesleki Yeterlilik Kurumu kanunu mesleki yeterlilikleri düzenler ancak aynı zamanda da Mesleki Yeterlilik Kurumunu çerçeveyi kuran bir kurum olarak görevlendirir. Ancak bunu Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu gibi diğer kurumlarla ortaklık halinde yapmak zorundadır ve bu nedenle de Mesleki Yeterlilik Kurumu kanununun Mesleki Yeterlilik Kurumunu, Milli Eğitim Bakanlığı ve Eğitim Konseyi Yeterliliklerinden sorumlu tuttuğunu söyleyemezsiniz. Bu noktada ele alınması gereken bir sorun ortaya çıkar ve bu sorun ciddi anlamda karmaşık bir sorundur ve çeşitli tartışmalara yol açmaktadır. Fakat sanıyorum çok zor olduğu için onu en sona bıraktılar ve bununla nasıl başa çıkabileceğimize karar veriyorlar. Çünkü çerçevenin teknik konuları çok karmaşık gibi görünse de ve aslında karmaşık olsa da en problemlisi ve belki de hepsinin arasında çözümü en zor problem olmuştur. Şimdi de öncelikle neden bu çerçeve tasarımının teknik özelliklerinin çok karmaşık olduğuyla ilgili birkaç bir şey söylemek istiyorum. Bunun sebebi Türkiye'nin bir reform çerçevesine sahip olması. Yalnızca yeterlilik çerçevesi için ilişkisel bir çerçeveye sahip olmak isterseniz hiçbir şey için belirleyici ve detaylandırıcı kriterlere ihtiyaç duymazsınız. Yalnızca bilgi toplamanız ve daha sonra bunları sınıflandırmanız gerekir. Tüm yapmanız gereken budur. Ancak Türkiye'de reform çerçevesine sahip olmak istiyorsunuz. Bu nedenle de çok detaylı kriterleriniz olması gerekir ve Türkiye'de kriterlerden de fazlası var, bazı Avrupa Birliği ülkelerinden aslında daha detaylı, çünkü bazı Avrupa Birliği ülkelerinde halihazırda mevcut olan ve bütün yeterlilikleri kapsayan evrensel bir kredi sistemi var. Ancak buradaki problem, sistemin tamamında işleyen evrensel bir kredi sistemine henüz sahip olmadığınız için farklı yeterliliklerin göreceli boyutunu ve farklı yeterliliklerin amacını tanımlamak için diğer mekanizmalara sahip olmak zorunda olmanızdır ve bu nedenle de aslında Türkiye çok daha ileri çerçeve sınıflandırmaları benimsemekte ve daha sonra da bunlar diğer Avrupa Yeterlilik Çerçeveleri için ortak olmaktadır ve bu çerçeveyi ilginç bir çerçeve yapan bu kısımdır ve belki de bu zamana kadar mevcut olan en ileri çerçevelerden birisi olması buna bağlıdır. Ve neden karmaşık olduğuna bakalım. Bu çerçevenin ilişkisel çerçeve sürecinde bir reform çerçevesi olmasına ilişkin yöneltilen soru hakkında da birkaç şey söylemek istiyorum. Bu yalnızca basit bir ilişkisel çerçeve olsaydı sizin de mevcut yeterlilikleri tanımlayıp onları sınıflandırmanız ve ilgili seviyelere yerleştirmeniz ya da çerçevenin ilgili kısımlarına yerleştirmeniz gerekecekti. Ancak biz bunu değişimin ve kazanımın öncü adımı olarak kullanmak istiyoruz. Çerçeveye yeterliliklerin dahil edilmesiyle hiçbir şeyi korumuyorsunuz. Ancak dahil etmek istemediğiniz bazı yeterlilikleri de gerekliliklerinizi ya da reformunuzu karşılamamaları sebebiyle dahil etmiyorsunuz. Bildiğiniz gibi düzenlenmemiş yeterlilikler değişmezlerse ve doğru yeterlilik türü ya da sağlama sistemleri oluşturulmazsa dışarıda bırakılabilir, yani bunların çerçevenin kalite güvence gerekliliklerini karşıladığını söylüyorsunuz. Ancak diğer taraftan dahil ettiğimiz yeterlilikler konusunda daha açık olsak da bu çerçeveyi değişime gitmenin bir yolu olarak düzenlemeye çalışıyoruz. Sanıyorum Türkiye açısından listelenen çok sayıda yeterlilik mevcut. Ve bütün bu 19 türün çerçeveye girip girmeyeceği sorusu, dahil edilmeleri için gerekli olan kriterleri karşılayıp karşılamamalarına bağlıdır ve temel olarak da bunun dayanağı kalitelerinin kanunun belirttiği şekilde sağlanıp sağlanmamasıdır. Bunlar akılda olan bazı fikirler. Çerçeveyi kurmanın ve içerisine yeterlilikleri yerleştirmenin çok uzun zaman aldığı bu sürece başladık. Sonuçları hemen anlık olarak görmeyeceksiniz. Bu çerçeve tam olarak kurulana kadar uzun yıllar alabilir. Ancak son oturumda ana hatlarıyla belirttiğimiz, hükümet için bir teklifimiz var ve dahil edilebilecek yeterlilik tipleri hakkında bazı keskin olmayan fikirlerimiz mevcut ve hangi kalite güvence mekanizmaları uygunsa onlarla birlikte çerçevede yer alacaklar. Yani bu konuda bazı fikirlerimiz var, bu nedenle bu tartışmanın temelini oluşturur mu bilmiyorum ama belki zamanla olacaktır" dedi.

Soru 9: Bir kredi sistemi yok demekten kastın ne olduğunu anlamak istiyorum çünkü Türkiye'de kredi sistemi Avrupa'nın pek çok ülkesinde yokken vardı. Yani kabul edilen evrensel kredi sisteminin yokluğundan kasıt farklı bir şey olmalı herhalde. Bir takım yeterlilikleri dışarda bırakmaya karar verdiğinizde bütün paydaşlar

o bir kısım dışarda bırakılmış yeterliliklerin tekrar çerçeveye dahil edilmesine karar vermiş. Niye herkes bunu başlangıçta dışarda bırakmayı tercih etti? Oluşturduğumuz yüksek öğrenim yeterliliklerini çerçeveye nasıl dahil edeceğiz? Kendi deneyiminizden, İngiltere ve İskoçya deneyiminden, bize somut bir şey söyleyebilir misiniz?

Cevap 9 a- David Handley: "Biz tüm zamanlardaki yeterliliklerde ortak olan ve sizin sahip olduğunuz bir şeyden bahsediyoruz, siz Yükseköğretimsisteminin işleyişini gördünüz. Örneğin Mesleki Yeterlilik Kurumu test etmeye dayalı yeterliliklerinin bazıları hakkında daha çok düşünüyordum ve bu süreç belirli bir sürede bir program gerektiriyor. Ayrıca prensipte sorunlar mevcut olsa da kavramsal bir süreyle yani bir şeyi öğrenmek için test etmeyi önerebilirsiniz. Aslında oranı kredilendirmemesi gereken çok sayıda Mesleki Yeterlilik Kurumu yeterlilikleri mevcut ve bundan bahsetmemin nedeni de bu. Hariç tutma ile ilgili soruya geldiğimizde, bunun insanların tartıştığı bir şey olduğunu düşünüyorum. Eminim ki bu salonda bundan bahseden birçok kişi var. Bu bir değişime gitmek açısından sizin yapmak istediğiniz bir şey. Hedefiniz Türkiye'deki yeterlilikler ve belgelendirmeler konusunda kalite güvence sistemini geliştirmekse eğer, o halde sahip olduğunuz kalite güvence sistemi için bir nevi minimum bir standart belirlemek zorundasınız. Sanıyorum bu da yapılan şey, sistemde bir kalite güvencesi olduğu açık. Ancak tüm eğitim sistemindeki geleneksel kalite güvencesi, kalite güvence programı, girdiye dayalı bir çeşit modeli temel almıştır. Bizim bahsettiğimiz şey ise elde ettiğiniz çıktının kalite güvencesinin sağlandığı bir sisteme doğru gitmektir ve değerlendirme sürecini geliştirmek istiyorsanız o halde bunun için bazı standartlar da hazırlamak isteyeceksiniz. Ve buradaki soru da aslında, Türk Yeterliliği kadar kapsamlı olabilecek bir çerçeve oluşturma ihtiyacıyla bu yeterliliklerden bazılarının ya da çoğunun, karar alınması için bir temel olarak kullanmak istediğiniz kalite güvence standartlarıyla nasıl dengeleneceği sorusudur. Bir Yükseköğretimçerçeveniz var ve Bolonya çerçevesi üzerine kurulu yeterlilikleriniz var ve bu çerçevenin kalite güvence gereklilikleri karşılandığı sürece Türkiye Yeterlilikler çerçevesinin üst seviyelerine çıkacağı varsayılıyor. Belki bu konuda bir üniversite profesörü gelip bu soruyu yanıtlamak ister."

Cevap 9b- Prof. Dr. Gönül Akçamete: "Şimdi burada ulusal yeterlilik çerçevesi hazırlanırken sadece mesleki bağlamında değil, hani genel bir yeterlilik olarak diğer ülkelere de baktığımız zaman ulusal yeterlilik çerçevelerinin bilgi, beceri, yetkinlik başlıkları altında toplandığını görüyoruz. Yani, mesleki becerilerin kazandırılmasının bir boyutu, bilgi, beceri boyutları da söz konusu. Bu bağlamda düşündüğümüzde diğer ülkeler bilgi, beceri, yetkinlik bağlamında ele almışlar bunları. Biz bütün ülkeleri inceledik aşağı yukarı bu çerçevede. Şimdi Yükseköğretim yeterlilikleri konusuna gelince, sizinle Bolonya konusunda bu, bu yeterlilikleri oluştururken de anımsıyorum, siz bilgi, beceri, yetkinlik olarak kalsın altboyutlara açılmasın diye çok ısrarlı olarak vurguladınız o dönemde. Orada yapılmak istenen, yüksek öğretimde bir reform niteliğinde bir çalışmanın başlatılabilmesi için biraz ayrıntıya gitmemizde yarar vardı. Yani daha ileriki dönemlerde belki bunları birleştirebiliriz, yani bu bir kere yaptık hiç değişmeyecek anlamında değil tabii ki. Biz bunları sadece yetkinlik altında toplayabiliriz. Ama siz de kabul edersiniz ki pek çok Yükseköğretim kurumunda, alt beceriler, alt yetkinliklerde yer alan bağımsız çalışma, ekip çalışması, öğrenme yetkinliği, sözlü ve yazılı iletişim gibi yetkinliklerde öğrencilerimizin ne kazandığını biliyoruz ne de öyle bir şey kazandırmayı hedefliyoruz. Şimdi bunu düşünmeye en azından bunu planlamaya hizmet etmek bağlamında bunların yer almasını savunanlardan birisiyim ben o dönemde. Şimdi, buradaki ulusal çerçeveye baktığımız zaman ulusal çerçeve asgari müştereklerdir. Yani burada diğer kurumlar, ortaöğretim örneğin, bu asgari olanı ele alıp kendisi daha farklı yeterlilikler de koyabilir. Yükseköğretimin koyduğu gibi. Yani ortak olan noktalar, çerçevelerdir. Evrensel kredi sistemiyle ilgili benim anladığım kadarıyla bizim ayrıca bir ulusal kredi sistemimizin olmasından kaynaklanan bir çeşitlilik söz konusu. Hani onlar daha evrensel, işte hemen direkt ona geçtiler gibi bir şey dile getirdi David. Ben bu konuda Malta'yı çok beğenmiştim incelerken. Mesela o anahtar yeterlikler, biz bir kısmını bu ulusal çerçeveye yedirdik ama bir kısmını dahil etmedik. Dedik ki o programın özüne göre, programa göre değişebilir, orada yer alabilir. Malta örneğin okul öncesinden itibaren ilköğretimde, orta öğretimde bu anahtar yeterliliklerin ne kadarının yer alacağını belirlemiş durumda. İlköğretimde yüzde seksen gibi bir oranda anahtar yeterliliklerin birçoğunun kazandırılması gerektiğini vurguluyor Malta ve giderek azalmış, ortaöğretime doğru bu oran daha da azaltılmış durumda. Bizim de böyle bir şey planlama yapmamız, eylem planları oluştururken böyle oranlara gitmemizin daha sağlıklı olacağını, daha işlevsel olacağını düşünüyorum."

Cevap 9c- Osman Seçkin Akbıyık: "Elbette kurumun isminden de anlaşılacağı üzere mesleki yeterliliklerin hazırlanması, ölçme-değerlendirme faaliyetlerinin, belgelendirme faaliyetlerinin yürütülmesi MYK'nın asli görevlerinden bir tanesi. Ancak kanunun yirmi üçüncü maddesinde ulusal yeterlilik çerçevesinin geliştirilmesi, oluşturulması ve güncelliğini korumasına dair işlemler kurum tarafından yürütülür deniliyor. Kuruma, kurumda ilk işe başladığımda ve de UYÇ hazırlama ekibinde görevlendirildiğimde bu konu benim de kafamı çok kurcalıyordu. Burada çok açıkça ifade etmek istiyorum ki kurum ulusal yeterlilikler yayınladığı için ulusal yeterlilik çerçevesinden kastedilenin de kurumun yayınladığı yeterliliklerin sınıflandırıldığı, tanımlandığı bir çerçeve olduğunu düşünmüştüm ilk seferinde, ama sonrasında yine sorunun cevabını kanunda arayınca kanunun bu konuya bu şekilde yaklaşmadığını Türkiye'de ilköğretim, yükseköğretim, genel mesleki akademik ve diğer öğrenme yollarıyla elde edilen tüm yeterlilik esaslarını ulusal yeterlilik çerçevesinin içereceğini gördüm. Özetle söylemeye çalıştığımız şey eşdüzey katılımın ve temsilin mevcut olduğu yapıların UYÇ'lerin yönetiminde çok daha faydalı ve etkin olduğu sonucu. Bu nedenle bu görevin MYK'ya verildiğini düşünüyorum."

Cevap 9d- Bülent Günsoy: "Mesleki Yeterlilik Kurumu, MYK dediğiniz zaman insanların aklına doğrudan doğruya hep meslek geliyor. Şimdi halbuki bu çok daha üst düzeyde bir şey, yeterlilikler, ulusal yeterlilikler. Şimdi hep MYK deyince meslek ancak bu kapsama girmeyen o kadar çok yeterlilik var ki, Yükseköğretim Kurulu, Milli Eğitim Bakanlığı'nın. Açıkcası MYK'nın sorumlu kurum olması olayı daraltıyor ve biraz zorlayıcı hale getiriyor. Meslek derken güzel sanatlar, konservatuar, sanatçılar, yazarlar var, bunlar meslek midir? Değildir. Ama MYK sorumlu olduğu için kişiler tam oturamıyorlar. Bence ilk baştan itibaren ulusal yeterlilikler kavramı üzerinde durulmalı ve MYK'nın adı, belki bir öneri, Ulusal Yeterlilik Kurumu olmalıydı. Ulusal Yeterlilikler Kurumu olmalıydı. O zaman meslek kavramından uzaklaşılacak ve belki de işin özüne girilecekti."

Cevap 9e- Prof. Dr. Gönül Akçamete: "Ulusal yeterlilikler oluşturulmadan önce kanun çıkmış. O nedenle kanunla, kanunda çelişen bazı maddeler var. Dediğiniz olabilir, bu tartışılabilir gerçekten, Ulusal Yeterlilikler Kurumu olabilir. O zaman tekrar, yeniden gözden geçirilebilir."

Cevap 9f- Bayram Akbaş: "Bir önerim var. Varsayalım ki şu anda MYK'nın adı TYK. Türkiye Yeterlilikler Kurumu. Böyle bir sorunumuz kalmayacak değil mi? Lütfen bunu böyle düşünün. Önemli olan bence şu anda yaptığımız işe odaklanmak. Böyle düşünelim, geçmişinde bulunan biri olarak, zamanınızı almadan, niye Mesleki Yeterlilik Kurumu olduğunu bu toplantı vesilesiyle de sizlere arz etmiş olayım. Bu kanun taslağı hazırlandığında Bakanlar Kurulu'na sunum yapmıştım ve sunduğumuz kanun taslağının adı Ulusal Yeterlilikler Kurumuydu. Ve doğal olarak, şu anda sizlerin de tespit ettiği gibi, içeriğindeki maddelerle başlık çatışır gibi gözüküyor. Bu tespitinizde haklısınız. Ancak biz yöneticiyiz. Akademisyenlerden farkımız da bu. O kavram üzerinde durmuş olsaydık belki bu kurum olmayabilirdi. Şöyle öneriler geldi. Ulusal, Milli gibi görüşler tartışılırken bir fikir olarak Mesleki Yeterlilik Kurumu olsun dendi ve öyle oldu. Yeter ki kurum kurulsun, kanun çıksın. Kanunumuzda 2011 yılında Türkiye Yeterlilikler Çerçevesini de içine alan bazı değişiklikler yaptık. Orada biz bu hususu gündeme getirdik ve Sayın Bakanımız Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne dönüştürün dedi. Türkiye Yeterlilikler Kurumu da olsun dendi. Ancak burada bizim bir hassasiyetimiz vardı, kanun hükmünde kararnameyle yapıldığı için ilgili tarafların görüşünü almadan ileride bir sorun konusu olabilir, etik olmayabilir diye düşündük ve isme dokunmadık. Ancak ismini lütfen Türkiye Yeterlilikler Kurumu olarak düşünün, çünkü bunu ilk kanun değişikliğinde yapabileceğimizi düşünüyorum. Yani bu konuda bir direnç yok, herkeste bir konsensus var."

Cevap 9g- Yalın Kılıç: "Aslında bu kurum kurulmadan önce ilk tartışmaları Megep'te başlattık. Hatta standart mı olacak, yeterlilik mi olacak diye yıllarca tartıştık. Yani, bu kavramlar üzerine çok durduk. Şimdi bir amaca bakmak lazım. Yani Ulusal Yeterlilik Çerçevesi'nin amacı, Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun amacı ve yeterlilikleri belirlemenin amacı ne. Deniyor ki standart veya mesleki yeterlilik belgesi zorunlu hale gelsin veya teşvik edilsin. Piyasada asimetri vardır, bilgi asimetrisi vardır. Bu bilgi asimetrisini kaldırmak için sertifikasyon kullanıyoruz. Yani, piyasaya giren kişi diyor ki ben bu işi biliyorum. Onun sözüne güvenemiyor iskan edecek kişi. Bir belge getiriyor ve o belgeyi getirdiği zaman bu yeterliliklere sahip olduğunu ortaya koyuyor ve bilgi asimetrisi ortadan kalkıyor. Meslek, ulusal yeterliliğe de geleceğim. Şimdi ulusal yeterlilik mevcudun fotoğrafıdır. Bir avukat nasıl avukatlık mesleğini icra edebilecek, yükseköğretim kurumu kadar bir avukatın mesleğini nasıl icra ettiğine dair baronun da burada etkili ve yetkili olması, sorulması gerekiyor, çünkü bir diploma sahibi olmak, avukatlık yapılmasına yeterli olmuyor. O diplomayla birlikte bir staj süreci gerekiyor. O staj sürecini de barolar biliyor. Belki başka kurum, başka ülkelerde de staj gerekiyor, bizde bir yıl staj, orada belki altı ay. Bunun hangi yeterlilikleri kazandırdığının bilinmesi gerekiyor. Burada bir normatif bir durum yok. Burada bir fotoğraf çekiyoruz ve insanlara diyoruz ki bizim avukatımızın şu yeterliliğe sahip olduğunu düşünüyoruz. Türkiye'de avukatlık yapanlar şu yeterliliklere sahip, doktorlar şu yeterliliklere sahip. Türkiye'de ilkökul mezunu berber olabiliyor, ama Almanya'da olamıyor. İşte bunları tartışmak gerek. O referans noktasını ortaya koymak için, bilgi asimetrisini ortadan kaldırmak için bunu yapıyoruz. Yeterlilikleri MYK belirlesin diye bir şeye gerek yok. MYK'nın kurulmasını sürekli gündeme getiriyorduk, her toplantıda, mesleki eğitimle ilgili bir şey gündeme geldiği zaman MYK kurulmalı diyorduk. O sırada da Avrupa Birliği müzakereleri devam ediyor. Onlardan da ulusal yeterlilikleri belirleyen bir referans noktası belirlenmesi istenince. Yani bir berber geldiği zaman Türkiye'den veya Almanya'ya gittiği zaman o mesleği orda icra edebilmesi için ne gibi yeterliliklere sahip olduğunu gösterecek bir birim istenince. Ki o zaman da kanun yazılma sürecindeydi, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi görevini MYK'nın görevleri arasına yerleştirdik. Bu YÖK'te, Milli Eğitim'de olabilirdi. Ama mevcut yasa düzenlenirken MYK oldu."

Soru 10- Arjan Deij: "Bahsedilen mevzuatta Mesleki Yeterlilik Kurumu bir çerçeveyi uygulamakla görevli. Aynı zamanda da diğer kuruluşların oluşturulmasını teklif ediyorsunuz. Peki bu hangi ölçüde kanun değiştiriyor? Bir yönetmelik kanunu değiştirebilir mi? Çünkü bana göre yönetmelik bir mevzuatın parçası değil ve bu durumda da bir kanun hükmünde kararname imzalanıyor. Yani normalde kanunu değiştirmek için yeterli yetkiye sahip değil. Bu ilk sorum ikincisi ise tüm süreçle ilgili. Kalite güvencesi konusunda endişeliyiz ve doğal olarak çok sayıda insan burada tutarlılığa bakıyor, uyumluluğa bakıyor, standartları

karşılamanız gerekiyor. Ancak çoğumuz standartları karşılamıyoruz ve bazı standartlar mevcut bile değil. Bu sahip olduğumuz problemlerden birincisi ve ilk mesleki eğitimden bahsettiğimizde de henüz herhangi bir ulusal yeterlilik mevcut değil. Aynı şey Yükseköğretim için de geçerli. Dolayısıyla standartların henüz mevcut olmadığı bir durumdayız ve buradaki soru da bu standartların idealde yapmak istediklerimizi tanımlamasının gerekli olup olmadığı ya da bu standartların minimum olarak sahip olmamız gerekenleri tanımlamasının gerekli olup olmadığıdır. Minimum standartları belirlersek herkes bu standartları karşılamak zorunda olduğu için çok düşük bir seviyede olmaları gerekir. Bunun bir anlamı var mı? Neyse bu kalite geliştirmeyle alakalı bir durum değil mi? Bu nedenle bizim düşündüğümüz yeni bir sisteme geçerseniz bu sunulan sistem bana göre bir ayrımdır. Terk edilen sistem, 19 modelli kavram raporu, farklı sorumlulukları olan 19 yeterlilik türü. Bu bizim gitmek istediğimiz nokta. Fakat hiçbir şekilde oraya nasıl gitmek istediğimizden bahsetmiyoruz. Bize bu süreçte kim yardım edecek? Bu sistemi kim uygulayacak? Bu sistemi uygulayacak olanlar Mesleki Yeterlilik Kurumundaki kişiler değil Milli Eğitim Bakanlığındaki kişiler de değil, Yükseköğretim Kurumundaki kişiler de değil. Bunlar Üniversitelerdeki kişiler, bunlar sektörde yer alan kişiler, bunlar yetkilendirilmiş ve kredilendirilmiş belgelendirme kurumlarındaki kişiler ve okullardaki kişiler. Ayrıca bunlar bu sistemlerin belgelendirilmesinde yer alması muhtemel kişiler. Dolayısıyla buradaki soru bu kapasitelerin gerçek anlamda geliştirilmesi ve sistemin işler hale getirilmesi için ne olacağı? Bilmiyorum, bu size yönelik bir soru, kapasite geliştirme konusunu hiç düşündünüz mü ve geçiş tedbirlerini hiç düşündünüz mü? Yani gecedan gündüze geçmiyorsunuz, bir şekilde karanlıktasınız, ancak biz yeşil alanda ideal durumlara adım adım gitmeye çalışıyoruz. Bu iki soruyu yanıtlar mısınız lütfen?"

Cevap 10a- Osman Seçkin Akbiyık: "Birinci soru kanunla MYK'ya verilmiş görevin, yönetmelikle, bir kurul ve üst kurul tarafından yürütecek olmasının yaratacağı problemle ilgiliydi. Onu şu şekilde cevap vermek istiyorum. Yönetmelikle kurul ve üst kurulu, yüksek kurulunu oluşturmayı planlıyoruz, ancak bu kurulların aldığı kararlar yine Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından onaylanarak resmîyet kazanacak. Ama MYK'nın yönetim kurulunun onayının sadece sembolik olduğunu varsayabilirsiniz. Sadece alınan kararlara resmîyet kazandırmak adına böyle bir uygulama yapılacak. Mesleki Yeterlilik Kurumunun Türkiye'deki tüm yeterlilikleri içerecek UYÇ'yi tek başına yürütmek taraftarı olmamasından, katılımcı ve demokratik bir anlayışı desteklemesinden dolayı bu kurulları oluşturmaya karar verdik, ancak yönetmelik yine aynı şekilde bize bağımsız bir kurul, bağımsız bir kurum kurma hakkını da maalesef vermiyor. Bu nedenle bu durumu bu yaklaşımla çözmeye çalıştık."

Cevap 10b- Prof. Dr. Gönül Akçamete: "Asgari olan yeterlilikler derken biz onu tanımlarken ideal olanı da oraya koymaya çalıştık mevcut haliyle. Burada söylemek istediğim bazı kurumların bunun üzerine daha farklı yeterlilikler de koyabilme esnekliğine sahip olması gerektiği, yani özelliklerine göre, hedeflerine göre, böyle bir esnek yapı. Yoksa biz mevcut durumu yeterliye dönüştürmüş değiliz. Orada zaten ideal olanı, bilgi, beceri, yetkinlik açısından her seviyede koymaya çalıştık. Süreç içerisinde bunlar geliştirilecek."

Cevap 10c- Fahir Goncağül: Bu sorumlu kuruluşlar olarak MYK, Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK isimleri geçiyor. Bunların görev alanlarını iyi belirlemek lazım. Benim önerim özellikle yaygın eğitim, özgün eğitim kısımlarını Milli Eğitim Bakanlığı üstlenmeli, meslek olduktan sonraki kısmı da MYK üstlenmeli. Buna göre MYK yapılanmalı şehirlerde. Bir diğer örnek mesela, bir meslek olarak kabul ediyorsak şoförleri, şu an ehliyet kurslarını Milli Eğitim kontrol ediliyor. MYK tarafından kontrol edilmesini, belgelendirilmesini öneriyorum. Görev alanı belirlemede duygusal davranmamak gerekir."

Cevap 10d- David Handley: Büyük ihtimalle, kanun MYK'nın sorumlu olduğunu söylüyor. Her şeyin yürütme kuruluyla yapılması gerektiğini söylemiyor. Yürütme kurulu tabi ki insanların faaliyetlerini kendi adlarına yapması için yetkilendirme yapabilir. Bu, yapılacak her türlü şeyde dolaylı olarak belirtilir. Örneğin, MYK, eğitim öğretim için faaliyetler gerçekleştirmek üzere kurumları yetkilendirecektir, kurumları kendi namlarına yetkilendirecektir. Ciddi problemler görüyorum ancak, belki de yalnızca yeterlilik çerçevesi konusunda

bir kanun olması gerekirdi, MYK kanunun küçük bir kısmı ile ortaya konulan bir yeterlilik çerçevesi. Bu, kendi başına, özellikle de eğitim sisteminin pek çok kısmının MYK kanunu ile düzenlenmemesi durumunda, gösterge niteliğindedir. Ancak, örneğin, yüksek olmayan öğretim tarafından düzenlenirler. Yani, demek istediğim, aslında sizin idealle ilgili yapmış olduğunuz yoruma geri dönmek istiyorum. Aldığınız kararlarda ne kadar sadelik taraftarı olacaksınız. 19 yeterlilik türünün çoğunun aslında mevcut olanla geniş olduğunu düşünüyorum. Aslında söyleyemeyeceğiniz şey, herhangi bir kalite güvencesi olmadan kurulmasına izin verdiğiniz ve gerekliliklerinizi karşılayan bir yeterlilik olduğu. Ancak, kalite güvence gereklilikleri, tüm kurumların kalite güvence sistemlerini düzenlemeleri ya da değiştirmeleri sebebiyle bir süreç geliştirilmesini ileri sürmektedir. Bugün, İngiltere’de, yirmi yıl kadar öncesine gittiğimizde, eğitim yeterliliklerine ilişkin yeni bir çerçeve oluşturmak gibi bir sorunumuz vardı ve yeterliliklerin çoğu mevcut değildi çünkü hükümetin bahsettiği rapor bize, konfor alanı olan ulusal meslek standartlarına göre yeterliliklerin uygulandığını söyledi. Ancak, bunların nasıl elde edildiğini söylemedi. Aynı zamanda, hükümet, iki gün içerisinde işgücünün yüzde sekizini kapsayan akredite yeterliliklere yönelik bir açıklama yaptı. Hükümet mevcut olan yeterlilikleri kullanıncaya kadar ortaya çıkıp çıkmayacağımızı uzun bir süre tartıştık, belki de on yıl sonra bu yeterlilik çerçevesine sahip olacaktık. Ya da, aslında tüm kriterleri karşılamayan mevcut yeterlilikleri kullanarak onlara bir nevi şartlı kabul statüsü mü vereceğimizi ele aldık. Kesinlikle kriterleri karşılamıyorlardı. Kriterlerin bir kısmını karşılıyorlar ve iki yıl sonra belirli bir şekilde değiştirilmeleri şartına bağlı olarak iki yıllığına kabul edilmek üzere yeterli kriterleri karşılıyorlardı. Dolayısıyla, bunları tamamen kabul edebilirlik. Bu, bugün çok mantıklı ve pragmatik bir karar gibi görünüyor. Ancak, o zaman evrensel olarak kabul edilmedi. Aslında, buna karşı çıkan çok sayıda insan vardı, bu yeterlilikleri ve bu çerçeveyi kabul ederek, çerçeveden sorumlu olan kişilerin oturup bu değişiklikleri yapmayı unutmamızı umacaklarını ve aslında bir çeşit tanınma sağlayacaklarını ve uzun vadede her şeyin yolunda olacağını söylüyorlardı. Ayrıca, öyle ya da böyle net bir kanıt olmadığını düşünüyorum. Bazı durumlarda değiştiriyorlar, diğer durumlarda da aslında değiştirmiyorlar ancak çoğu durumda, diğer şeylerin kabul ettiğiniz şekilde geliştiğini görüyorsunuz. Türkiye’de bunun gibi bir şeyi nasıl yapacağınız konusunda böylesine pragmatik kararlar almanız bir köprü, elde etmek istediğiniz şeye doğru doğru adımlar atıyorsunuz, reformları, yeterlilikleri çerçeveye dahil ederek mi yoksa çerçevenin dışında tutarak mı daha iyi gerçekleştirebilirsiniz ona bakıyorsunuz. Bu konuyla ilişkili olarak acımasız yorumlar yapan bazı Amerika başkanları vardı, ancak, bu reformu içeride gerçekleştirebilecek olmanıza veya en iyi şekliyle kısmen geliştirip hazır olduğunda dahil etmenize bağlı olmaksızın, alınmak zorunda olunan bir karardır. Ancak, Türkiye’de çerçeve olarak kabul edilebilecek bazı şeyler olduğu da açıktır. Çünkü kabul edilebilir olan sistemler ve metodolojiler kullanılarak geliştirildiler, çünkü kabul edilebilir olmayan çok şey var.”

Soru 11: Mesleki Yeterlilik Kurumu kalite güvencesi belgelendirmede akredite kurumlarla sağlıyor. Ancak yeterlilik çerçevesine program yerleştirmede Mesleki Yeterlilik Kurumu dışında kalite güvencesinin, onaylandıktan sonra çerçeveye konması için bir birime, bir kuruma, bunun da yönetmelikte adına ihtiyaç olduğunu şahsi gözlemim olarak bildirmek istedim, yani altını çizelim dedim çünkü belgelendirme evet, ancak programın çerçeveye dahil olabilmesi için gerekli olan yeni bir kurum mudur, birim midir, Türkak mıdır? TSE midir? Bunun adının yönetmelikte mutlaka tanımlanması gerekmektedir.

Cevap 11a- Enis Bağdadioğlu: “Yani, bu ilkelerin yönetimi asıl konu. O dahil edilme yöntemini daha çok tartışacağız gibime geliyor. O kısa sürede olmaz. Ama yönetimiyle ilgili bakın, Firuzan Hanım’ın sunumunda bir yüksek kurul oluşturulmuş. Türkiye idare yapısında normal. İşleri hızlandırmak için böyle bir kurula gerek var. Ekonomik koordinasyon kurulu, yüksek planlama kurulu, sorumlular bir araya geliyor ve karar veriyorlar. Bayram bey Türkiye Yeterlilik Kurumu olarak bakın, olayı bitirirsiniz. Maalesef bu kurulda bile bu, ortaya farklı biçimde konuluyor, yüksek kurulda Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK ve MYK var. Milli Eğitim Bakanlığı’nı eğitim, öğretim, YÖK’ü akademi olarak gördüğünüzde bir ayağı olan mesleği de aslında MYK oluşturmuş oluyor. Bu gözle baktığınız zaman aslında bizim yeterlilik kurumu dediğimiz, çerçeve dediğimiz olay bunların üstünde bir şemsiye. Bunu bir tespit etmek lazım. Bir maddeyi değiştirin kanun hükmünde kararnameyeyle, bunu ekleyin bu görevi de yapın olmaz. Yanlış yerden düğmeyi iliklemeye başlıyoruz, başlangıçta bu hatayı

kurmamak lazım. Diğer bir olay, yeterliliklerin dahil edilmesi olayı. Biz karşılaştırılabilir yapı oluşturmaya çalışıyoruz. Bunu tartışacağız hep birlikte ne olacak, ne bitecek, ama stratejik olarak verilmesi gereken bir takım kararlar var. Örneğin eğitim kurumunun yeterliliğini doğrudan kabul edecek miyiz, tartışma konusu. Önceden öğrenilmiş bilgiler, kalfalık, ustalık doğrudan kabul edip bunları ekleyecek miyiz? Mühendislik okulunu bitiren kişi, doğrudan doğruya bu yeterliliğe sahip diye kabul edecek miyiz? Yani böyle bir şey var mı? Mesela eğitimi verenle sınavı yapan ve belgelendiren aynı kurumlar mı olacak? Bakın bunların daha hiçbirini tartışmadık. Bu süreç içinde tartışacağız. Bu, bugün bizim vereceğimiz bir karar değil, bir de bizim verebileceğimiz bir karar değil. Ama bu yapı bence önemli. Bütün bunların cevabını verebilecek yapılanmayı biz kurabilirsek bu çerçevede, hani deyimdir, kervan yolda düzülecek. Biz de bu çalışmaları yürütürken eksiklikleri belirleyeceğiz, önemli olan bunları giderecek esnekliği bizim sağlayıp sağlamadığımızı.”

Cevap 11b- Ahmet Gözüküçük: “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nin yönetimi için aslında olması gereken yapı bunun yeterlilikleri sağlayan veya bir şekilde yeterliliklerin verilmesiyle ilgili sorumlu olan kurumların üstünde daha bağımsız, objektif bir yapı tarafından, güçlü bir şekilde yönetilmesi. Ancak bu tabii ki biraz ideali ifade ediyor. Keşke imkanlar buna el verse, böyle bir yapıyı kurabilsek, işletebilsek. Türkiye’de bu tür yapıların, özellikle kamu olarak düşündüğümüzde kolay kurulmadığını biliyoruz. O açıdan mevcut yapıda bunun adresini bulmak gibi bir zorunluluğumuz vardı diye düşünüyorum. O çerçevede de sorumlu kurumlara baktığımızda hem ilk kurulduğu andan itibaren, hem de daha sonraki faaliyetleri bağlamında incelediğimizde Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yerine getirilmesi uygun gözüküyor. Burada yönetmelikle kanunun çelişmesi gibi bir sorunumuz olabilir mi? Aslında Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’ni kurmak, işletmek MYK’nın kanunda belirlenmiş bir görevi. Ama bu kanuna dayanarak oluşturulan çerçeve, yeterlilikler çerçevesi içerisinde bir yönetim mekanizmasının da tarif edilmesi söz konusu, buna da izin veriyor yeterlilikler çerçevesi çünkü yönetimi de bunun bir parçası. Bu yönetim mekanizması içerisinde oluşturulan kurullar sonuçta yine aslında kanunen verilen görevi yapmak üzere oluşturulmuş kurullar olacaktır. Bir takım mekanizmalarının hayata geçirilmesi önem arz ediyor.”

UYÇ'lerde Kalite Güvencesi Araçları

Donald Paterson- Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunun ve Ulusal Yeterlilik Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, Kalite Güvencesi Kilit Uzmanı

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Paterson, MYK'nin çeşitli açılardan avantaj anlamına geldiğini, sistemde yeni olduğunu, geçmişlerinin olmadığını ve çoğu durumda, bunun başlanacak en iyi nokta olduğunu belirtti. Çok yeni oldukları için ve sorumlu oldukları yeterlilikler de çok yenidir diyen Sayın Paterson dışarıdan gelen bir uzman olarak, kendisine göre bu yeni yeterliliklere yönelik kalite güvencesinin eşit şekilde dağıtılması gerektiğini düşündüğünü belirtti. "İnsanlar yeni yeterliliklerin güvenilirliğini sorgulamaya başlarsa, MYK'nın büyük problemleri var demektir. Dolayısıyla, yeterliliklerin en başından güvenilir görünmesi gerekir. Yani, bunun onlar için bir avantaj olduğunu düşünüyorum ve benim yaptığım şey, yeni ulusal mesleki yeterlilikleri desteklemek için sağlam bir kalite güvence modeli olarak kabul ettiğim şeyin tanıtılmasında onlara yardımcı olmak. Bu, çoğu kişinin umduğundan ya da insanların bu kadar kısa bir zaman içerisinde yapmaları beklenenden de fazlası. Ancak, başından beri sistemi uygulayan test merkezlerine bakarak bu yeni yeterliliklere uygulanan kalite güvencesinin iyi özelliklerini görmeye başladım. İçerisinde çeşitli katmanların olduğu bir model geliştirdik. Bazı katmanlar halihazırda mevcuttu. Bazıları bize tanıtıldı. Sürece en altından başladık. Ulusal yeterliliklerden geliştirilen ulusal meslek standartları, geçerlilik olarak adlandırılan bir süreçten geçmek zorundadır" diyen Sayın Paterson, MYK dışında başka bir kurum bu ulusal meslek standartlarına baktığında evet dediğini ve amaca uygun olduklarını, endüstrinin ihtiyacı olan şeyler, doğru seviyede ve doğru içerikte olduğunu söylediklerini belirtti. Aklımızda tuttuğumuz süreçler, sektör komiteleri, mesleki alanlarındaki uzmanlar, kendi meslek standartlarına baktılar ve evet dediler, "bunlar endüstrinin aradığı şeyler". Dolayısıyla, kalitenin ilk katmanını oluşturuyorlar. Bu önemli bir katman çünkü meslek standartları, temelde, genellikle, bir üst katmanı oluşturan mesleki yeterlilikleridir. Bu yine standartlardan geliştirilen bir yeterliliktir. Bir geçerlilik sürecinden geçerler. Amaca uygun olup olmadıkları kontrol edilene kadar bunları halka sunmayız. Ve bunları geliştiren kişiler tarafından kontrol edilmezler. Endüstriden gelen uzmanlar tarafından kontrol edilirler. Bu uzmanlar yeterliliğe bakar, standarda bakar ve evet der, bu yeterlilik her iki standardı da ölçüyor. Aynı şekilde, kalite katmanı başlangıçtan hemen sonra sisteme eklenir. Diyelim ki, iyi standartlardan elde

ettiğimiz iyi yeterliliklerimiz var. İhtiyacımız olan bir sonraki şey bu yeterlilikleri iletecek ve değerlendirecek istekli insanlardır. İnsanların bu yeni yeterlilikleri değerlendirmeleri için yetkilendirilmelerinde ya da onaylanmalarında, iki aşamalı bir kalite güvence süreci bulunmaktadır. Mevcut durumda, ilk olarak, uluslararası bir standarda karşı Türk akreditasyonundan geçmek zorundayız. Daha sonra, MYK devreye girer ve bu kurumlara gerçek anlamda belirli yeterlilikleri değerlendirmeleri konusunda yetki verir. Bu kalite katmanı, özellikle, o merkezin bu yeterlilikleri doğru bir şekilde ölçmesi için, doğru kaynaklara, doğru ekipmana, doğru değerlendirme materyallerine sahip olup olmadığına bakar. Aynı şekilde, iyi bir kalite katmanınız yoksa, ileride sorun yaşamanız muhtemeldir. Modele çıktığınızda, değerlendirme süreci, bu yetkili merkezlerde başlar ve biz bu merkezleri sağlam birer iç kalite güvence sistemleri olması konusunda teşvik ederiz, daha doğrusu bunu talep ederiz. Kendi değerlendirmelerine yönelik standartlara bakarlar ve bütün değerlendiricilerin tutarlı bir şekilde aynı standardı değerlendirmelerini sağlarlar. Ve bu standart doğru standarttır. Bu sürece iç geçerlilik adı veriyoruz. Ve bunun iyi bir örneği, son dönemde VOC-Test merkezlerinden birinde gerçekleşmekte. Bu süreç, değerlendirme sürecini örnekler ve tutarlılık sağlar. Modele geçtiğimizde, MYK, merkez dışından insanların, değerlendirme sürecine bakmak, alınan kararları incelemek ve o yeterlilik için ulusal standart olmadan merkez standartlarda bir tutarlılık olup olmadığını görmek için geldiği harici bir doğrulama uygulamaktadır. Dolayısıyla, dışarıdan az sayıda da olsa gerçekleyici istihdam ettik ve onları harici gerçekleştirme becerileri kazanmaları için eğittik. Ve bu sayı çok yakın bir zamanda artacak. Ayrıca, bu merkezlerin standartları sürekli olarak uygulamalarını sağlamak üzere, bu değerlendirme merkezlerinin örneklenmesine yönelik, harici gerçekleştirme adı verilen bir program olacak. Modelin burada bittiğini düşünebiliriz ancak modelde en üstte bulunan bir katman var ve bu da sertifikalandırma sürecine uygulanan kalite güvencesi. İskoç yeterlilik kurumu, sertifika almayı hak etmeyen insanlara yönlendirilemez şekilde sertifika vermeye başladığında çok kötü bir dönemden geçti. Bu teknik bir sorundu. Ancak, İskoç Yeterlilik Kurumu'nun güvenilirliği için korkunç bir durumdu. Göze alınan şeyin yapılmadığı ve hak eden kişilere sertifika verilmediği bu süreçten sonraki toparlanma yıllar aldı. MYK'ya gelen ve kimin sertifika alması ve kimin almaması, kalite güvence sisteminden gelen bilgilerle birleştirilmesi konusundaki veriler çerçevesindeki kalite güvencesi çok ama çok önemlidir. Tutarlılığı ve doğruluğu konusunda sağlanabilecek tüm verilere yönelik ve insanların sertifikalarının gerçek anlamda düzenleneceği oldukça karmaşık bir bilgi sistemi yönetimi uygulanmaya başlanmıştır. Sanırım içerisinde 5 ya da 6 katman olan bir modeldi. Bu konuda oldukça mutluyum. Bu, dünyanın her yerinde, sistemin dışındaki insanların sisteme baktığı ve sistemde yer alan insanların da birbirine baktığı ve her aşamasında denetim ve dengenin olduğu sağlam bir kalite güvence modeli olarak tanımlayacağım bir şeydir. Dolayısıyla, MYK tarafından kullanılan mesleki yeterliliklere uygulanabilecek kalite güvence modelidir. Bu titizlikle devam ederlerse, çerçeveye aldıkları yeterliliklerin kalitelerinin güvence altına alınması konusunda neredeyse hiç korkum kalmayacak. Kesinlikle bekleyebileceğim tüm kriterleri karşılıyor. Bu da, MYK modelidir.

Soru 12: Ülkeniz ya da eğitim sisteminde kalite yönetiminin diğer bölümü nasıl? Dışsal verifikasyonda bahsettiniz. Eğitimin dışsal verifikasyonu ya da validifikasyonu konusunda süreç nasıl işleyecek? İleride bu süreç nasıl olacak?

Cevap 12- Donald Paterson: "Dış doğrulama, kalitenin çok önemli bir katmanı çünkü bunlar, dışarıdan bu katmana bakan insanlar. Uzmanlardan oluşan bir havuz oluşturulması ve bu uzmanların değerlendirme, yetkinlik tabanlı değerlendirme konusunda eğitilmeleri önerilmektedir. İç kalite güvence sistemleri konusunda ve bu sistemlerde ne arayacakları konusunda eğitecekler. Ayrıca, verifikasyon becerisi konusunda da eğitim alacaklar. Yani, bu uzman havuzuna o kadar bağımlı olunacak ki, havuzda bulunan bir kişiden, sıklıkla, değerlendirme süreci açısından neler olup bittiğini görmesi için bir değerlendirme merkezini ziyaret etmesi istenecek. Yani basit anlamda, mesleki yeterlilikleri değerlendirmede ne kadar iyiyseniz, harici bir sağlayıcıyı o kadar az göreceksiniz. Dolayısıyla, bir sağlayıcı yılda bir gelip sistemi kontrol ederse, harika görünür. Tüm değerlendirmeler sürekli, kararlar doğru düzeyde alınır. Yeterliliği bir sonraki değerlendirmelerinde, muhtemelen gelen herhangi bir harici sağlayıcı olmayacaktır. Tutarlılıklarda, yanlış kararlarda gidip birden fazla problem bulmak zorundayız. Bu merkezin daha fazla desteğe ihtiyacı var. Dolayısıyla, bu merkeze yardım

etmek ve ulusal standardın ne olduğunu anlamak için harici bir sağlayıcı daha sıklıkla görevlendirilecektir. Aldıkları kararlar çok tutarsızsa ve ulusal standartta değilse, harici sağlayıcı ne yazık ki MYK'ya bu belirli yeterliliğin belgelendirilmesinin, işler yoluna girene kadar durdurulması gerektiğini tavsiye eder. İşler genelde yoluna koyulabilir ve düzeltilmesi için gerekli destek sağlanacaktır. Ve sertifikasyon yeniden başlar. Dolayısıyla, merkez ne kadar iyiye, desteğe o kadar az ihtiyaçları olacaktır. Yani, harici verifikasyon yalnızca her seferinde ziyaret etmekle değil sürecin örneklendirilmesiyle ilgilidir. Sanıyorum ve umut ediyorum ki bir merkez ilk kez belirli bir yeterlilik değerlendirdiğinde, ziyaret gerçekleşecek çünkü bu güzel ve destekleyici bir durum. Yıllar geçtikçe, desteğe daha az ihtiyaç duyacaklar."

Soru 13: "MYK tarafında ulusal meslek standartları oluşturuldu. Bunlara bağlı olarak ulusal yeterlilikler oluşturuldu ve bu yapı kapsamında da beceri test merkezleri belirlenerek aslında pratik uygulamaya geçildi pilot olarak ve bir yandan da yetkilendirilmiş kurumlar var. Bu yetkilendirilmiş kurumlar tarafından belgelendirme süreci başlatıldı, üçüncü seviyede falan duyuyoruz. Belgelendirme süreci devam ediyor. MYK'nın mevzuatında yanılmıyorsa, Türkiye yeterlilikler çerçevesinde neler yer alacak diye sorulduğu zaman, kalite güvencesi sağlanmış her türlü yeterlilik Türkiye Yeterlilikler çerçevesinde yer alacaktır gibi çok kesin ve net bir ifade var. Kalite çalışmaları henüz nihayetlendirilmemiş ve onaylanmamış bir süreç. Fakat bir yandan da verilen belgeler var ve bir yandan da böyle bir tanım var. Dolayısıyla, şimdi bu verilmiş olan belgelerin akıbeti veya tartışılabilirliği konusunda ne söyleyeceksiniz? İkincisi de bu kalite güvence sisteminin, en önemlisi şeffaf olması ve kamuoyunda geçerliliğinin sağlanması. Bu konu hakkında MYK'nın rolü nedir? Çünkü biraz önceki dış değerlendiricilerin sanki MYK tarafından organize edileceği gibi bir izlenim edindim ben. MYK burada aktif bir icra rol üstlenecek mi?"

Cevap 13- Donald Paterson: "VOC-Test merkezleri tarafından halihazırda düzenlenen sertifikalarla ilgiliydi. Peki ama ya güvenilirlikleri? Evet, ilginç bir soru. Düzenlenmekte olan iki tür sertifikayı incelemek için zamanımın ya da zamanımızın olup olmadığını bilmiyorum. Sertifikasyon merkezleri, tanımlandıkları üzere, merkezin uluslararası ISO 1724 standardı karşısında kendi sertifikasını düzenlemesine olanak tanıyan Türkak tarafından akredite edilen merkezlerdir. Türkak tarafından da onaylanacak sertifikalar vardır.

Ancak bunlar, MYK tarafından onaylanacak olan ulusal, mesleki yeterlilik sertifikaları değil. Dolayısıyla, bu sertifikaların güvenilirliği, izleme ve denetleme süreçleri Türkak tarafından sağlanıyor ve Türkak, yetişkinlerin kazanımlarından mutluysa, merkez Türkak'la birlikte kendi sertifikalarını düzenleyebilir, uluslararası tanınan standartların kesinlikle güvenilirliklerinin olması gerek. Dolayısıyla bunlar halihazırda çıkıyor. Ancak, elimizde bu altın yetkilendirme süreci var ve daha sonra merkez ulusal, mesleki bir yeterlilik sertifikası düzenlemek isterse, MYK'dan izin almak zorunda. Ayrıca, tam olarak bundan sonra, kalite güvence metodu yaklaşımları, ikinci ulusal mesleki yeterliliğin güvenilirliğini sağlamak üzere uygulamaya konuluyor. Bir sertifika değil, bir merkez satın almalısınız ancak bir sistem, bir merkez ve bir sertifika ulusal bir standart olarak tanınır ve kalite güvencesinin bu ek katmanlarını gerektirir."

Soru 14: "Kalite güvence sisteminin şeffaflığının sağlanması ve geçerliliğinin sağlanmasına ait prosedürlerin gerçekleşmesinde iç ve dış denetçilerin rolünden bahsettiniz. Burada özellikle iç denetçiler, dış denetçiler biraz daha firmayı veya kurumu ilgilendiriyor ama dış denetçiler konusunda MYK burada aktif bir rol, icrai bir rol oynayacak mı? Biraz önceki sorumda şunun altını çizmek istiyorum, bu kalite güvence prosedürlerini, böyle tam tanımlayacak olan ulusal belge, onaylanmış bir belge yayınlamayı düşünüyor musunuz?"

Cevap 14- Donal Paterson: "MYK'nın İç ve Dış Denetimlerde Kalite Güvence Sorumluluğu'ndan bahsettiniz ama burada İç ve Dış doğrulamayı kast ettiğimizi düşünüyorum. İç ve Dış Denetim ile İç ve Dış Doğrulama'nın farkını ortaya koyayım derseniz. Doğrulama dediğiniz şey tamamen o merkezin yapmış olduğu ölçme ve değerlendirmelerin birbirleriyle tutarlı, güvenilir, sürdürülebilir bir şekilde gerçekleştiğinin teyidi, doğrulanması ve kuruluşun bu anlamda desteklenmesi. Evet doğru yoldasınız diye geri bildirim sağlanması sürecidir. Ve doğru yolda değilse de kendilerine bildirilerek, rapor edilerek hep istenen seviyede, istenen tonda, hızda ve kalitede, zorluk derecesinde, diğer merkezlerle de tutarlı bir şekilde olmasını sağlamak içindir. İç doğrulama dediğimiz kuruluşun kendi içinde sınavlar arasında bir tutarlılık ve farklı hocalar, farklı değerlendiriciler arasında bir tutarlılık sağlama için gereken bir sistem. Dış Doğrulamaya ise; MYK'nın tüm merkezler arasında, aynı değerlendirme, aynı yeterlilikle ölçme, değerlendirme ve belgelendirme hizmeti sunan farklı merkezlerin aynı seviyede sınav gerçekleştirebilmeleri, sürdürülebilir, tutarlı, güvenilir olması için sadece sınavların denetlenmesi diyebiliriz. Burada icrai durumdan da şöyle bahsedebilirim. MYK kendi bünyesinde meslek uzmanları bulundurmuyor biz uzman yardımcılarını olarak, MYK uzmanları olarak saha uzmanları değiliz ama MYK'da uzman havuzu ya da anlaşacağı teknik uzmanlarla, bir uzman havuzu oluşturma çalışmamız devam ediyor. Buraya uzmanlar eklemeye devam ediyoruz. Bu tam faal hale geldiğinde ise tüm mesleklerde biz teknik uzmanlarımızı o sınavları incelemek, değerlendirmek, karşılaştırmak üzere değerlendiriyor olacağız. Bunu herkesin her sınavı sürekli denetlenecek ve değerlendirilecek diye düşünmemek lazım. Bir örnekleme alınarak, Ulusal Yeterlilik'leri karşılar düzeyde bir standart sınav ortamı sağlanmaya devam ediliyor mu diye arada numuneler alınarak, bazen sahaya gidilerek, bazen sadece sonuçlar istenerek değişik örnek uygulamalar var dünyada. Biz bunları da farklı kaynaklardan araştırdık. Belli bir model üzerine oturtuyoruz onları şuan ve uygulamaya başladığında da dediğiniz şey gerçekleşiyor olacak. MYK farklı sınavların kalite güvencesini sağlayan, risk değerlendirmesini göz önünde bulunduran merkezlerin değerlendirmesine göre dış doğrulama miktarını ayarlayan esnek bir sistem getirecek."

Soru 15: "Kalite Güvencesi Yaklaşımları 3 ayrı kurum tarafından sorumlulukları üstlenilmiş mi, farklı mı olması gerekir yoksa ortak bir yaklaşım belirlenebilir mi?"

Cevap 15: "Bunu 4,5,6 yılda yapan ülkeler biliyorum. Tabi burada ben kurumsal kaliteye inanan bir insanım. Kurumun kendi içerisindeki kalite sistemlerinin çok daha önemli olduğunu düşünüyorum. Zorunlu olarak kalite güvencesi altına alacaksa, mesela Yükseköğretimi için öngörmüş olduğumuz dönem 5 yıl idi. Dolayısıyla makul gibi görünüyor ve birçok ülkede de 5 yıl dış değerlendirme için kullanılan bir süre."

Soru 16: “Mesleki Yeterlilik Belgesi’ni belgelemiş çalışacakların tüketicinin kalite algısı açısından da bakacak olursak, iş piyasasında kullanımının talep edilirliliği ile ilgili olarak baktığımızda, sonuçta biz şuan çalışacakları belgelendirme üzerinden konuşuyoruz. Ama biliyoruz ki hiç belgesi olmayanlar iş piyasasında gönül rahatlığıyla istihdam ediliyorlar. Tüketicinin talep ettiği mal ve hizmeti alırken, o firmada çalışanların belgeli olup olmadığıyla alakalı bir takip çalışması var mı? Bu konuda Türkiye’den ileride olan ülkelerde böyle bir çalışma yapılmış mı? Veya böyle bir veri tabanı, tüketici istediğinde firmaların gönüllülük esasına bağlı olarak bulunan bir veri tabanı var mıdır?”

Cevap 16- Doğan Yıldız: “Biz yapmış olduğumuz denetimlerde belgelendirme kuruluşlarının web sayfalarında belge sorgulama diye bir sütun açmalarını zorunlu kılmaya başladık. Mesela bu otel personel alırken, aldığı kişilerin Mesleki Yeterlilik Sertifikası’na sahip olup olmadığını sorguladı mı? Sertifikanın güncel ve geçerli olduğunu sorgulamak için kuruluş, burada otel sahibi, kişinin T.C. numarasını yazıp ilgili belgelendirme kuruluşunun sayfasından belgenin doğruluğunu teyit etmeli. Dışarıdan müşteri geldiği zaman burada çalışan kişilerin adını yazıp, Mesleki Yeterlilik Sertifikası’na sahip olup olmadığına bakabilmeli belki, otel müşterilerine deklare etmeli, kendi reklamını yapmalı. İşletme açısından böyle birşey yapılmalı. Seviye 6 var, Turizm ve Konaklama Kat Sorumlusu ile ilgili.”

Soru 17: “MYK Belgesi’ne sahip olmak ne demektir?”

Cevap 17- Cengiz Ton: “Ticaret açısından baktığımızda, müşteri hangi sektörde ticaret yapacak ya da mal alacak olursa olsun, ödemiş olduğu ücretin karşılığını tam olarak almasına sağlamaya yönelik çalışmalar yapıyoruz. Bu durumda zaten kalite gündeme geliyor ve güvenlik, güvenilirlik kavramları ortaya geliyor. Bizim yapmaya çalıştığımız şey, müşterinin aldığı hizmetin kendisine intikal edene kadar ki aşamaların sistemsel güvenilirliğini teyit etmek. Müşterinin güvenliği konusunda bizim burada yapabileceğimiz bir şeyler olması lazım diye düşünüyorum. Tabi ki yeterlilik sistemi içerisinde yer alacak olan YÖK olsun, MYK olsun kurumlarımızın her birinin yeterlilik testleri kendi içlerinde ayrı ayrı yapılması lazım. Yalnız bağımsız bir 3. tarafın da karşılaştırma testleri yapabilmesi lazım. Yani aynı anlayışı güdüyor bu üç sac ayağındaki kurumlar diye karşılaştırma testi yapması lazım. Tabi bu yapılan testlerin de uluslararası arenada kabul edilebilirliği lazım. Çünkü dünyaya global olarak bakmak lazım. Sermaye dünyanın her yerinde hizmet verebilir. Çünkü ülkelerarası serbest ticaret anlaşmalarını tartışıyoruz burada. Tabi bir örnek verecek olursak, Kore’deki anlaşılan kavramla Türkiye’de anlaşılan kavram birbiriyle uyuşmazsa biz bir konuda serbest ticaret anlaşmasını yapamıyoruz demektir. Dolayısıyla hizmetler noktasında da Kore’deki bir müşterinin Türkiye’deki bir firmadan hizmet satın alması, mal satın alması ya da tersi söz konusu olduğunda aynı hakka sahip olması lazım. Ücretini ödediğine göre ve deklare edilen kalitedeki hizmeti ya da malı bütün olarak alması lazım. Alamadığı taktirde de bir yerden bunun sağlamasının yapılması lazım. Neden, nereden aksaklık çıktı diye. Bu noktada da anlaşmazlıkların hallini sağlayacak diğer unsurlar düzgün çalışacaklar. Ama mal ve hizmetin ücretini ödeyen en son kullanıcıyla bu hizmetin kendisine gelene kadar ki zincir içinde yer alan herhangi bir kurum ya da kuruluşun bir hatası varsa bunun tespit edilebilmesine dönük standartların da uluslararası arenada ortaya konmuş olması lazım. Anlaşmazlıkların mahkemelere, hukuka intikal etmeden çözümünü sağlayacak büroların oluşturulması lazım diye düşünüyorum. Burada da tabi ki şuna ihtiyaç var; bu bürolar nereden beslenecekler nasıl çözüm sağlayacaklar? O zaman da bilgi havuzlarının kurulması lazım. Kalitenin güvence altına alınması yani mesleki yeterliliklerin de güvence altına alınması adına, bir havuzun oluşturulması gerekir diye düşünüyorum.”

Soru 18: “İç Doğrulama, Dış Doğrulama. Daha doğrusu akredite kurumların kendi iç mekanizması artı MYK’nın dışarıdan yaptığı denetim, ancak şöyle bir durum da var. Biz Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi diyoruz, verdiğimiz sertifikalar uluslararası olarak mı yoksa ulusal olarak mı geçerli? Bizim yaptığımız standartlar ulusal standartlar, ulusal yeterlilikler. Ancak çelik kaynak işçisi gibi bazı uluslararası standart kullanılarak

verilen belgeler de var. Bizim standartlarımızın uluslararası standart haline gelmesi çok zaman alacaktır. Ancak MYK şöyle bir yola gidebilir mi? Mesela uluslararası anlaşmalarla mevcut belgelerin diğer Avrupa Birliği Ülkeleri'nde de tanınması için bir anlaşma yapılabilir mi? Mesela Erasmus programlarında bir öğrenci üniversiteden gidiyor bir dönemi başka bir yerde okuyor. Belki programı yan yana koysanız benzerlikler çok az da olabilir. Yani %100 aynı da değildir ama bir anlaşmaya bağlı olarak, bir tanınırlık var. Aynı şeyi bunda da yapabilir miyiz? Bu aynı zamanda bu kalite güvencesinin çok iyi bir sigortası olabilir. Yani siz uluslararası bir muhatap, müşteri varsa o zaman dinamik bir hale geleceksiniz, kendi sisteminizi çok iyi kontrol edeceksiniz."

Cevap 18a- Firuzan Silahşör: "Aslında Kalite Güvence Uluslararası Anlaşmalar tanımlaması farklı da değerlendirilebilir başlık olarak. Tabi ki karşılıklı güven oluştuğunda. Avrupa Birliği'ndeki AYÇ çalışmalarında birçok prensipin altını çiziyorlar. Esas amaç karşılıklı güveni sağlamak. Bir sonraki aşamada tanınmaya kadar giden bir süreç, şeffaflaştırma ardından tanınma. MYK'nın şu anda Almanya ile ilgili çalışması var. Diğer birçok ülke ile anlaşmalar var. Yeterlilik sisteminde know-how paylaşma gibi birçok ülkeyle anlaşmamız var. Almanya ile Almanya'daki belli alanlardaki iş gücü açığı nedeniyle, Türkiye'de MYK sisteminde varolan bazı mesleklerin Almanya tarafından tanınmasına yönelik, oradaki meslek odalarıyla bir süre önce çalışma başlattık ama şu anda elle tutulur noktaya gelmedi. Bunlar olabilir, bunlar tamamıyla ikili anlaşmalara bağlı olabilir. Uluslararası mutlak yeterliliği vardır demek değil bu. Bugün Almanya ile Fransa arasında da otomatik tanıma yok. AYÇ bunları kolaylaştıracak bir referans çerçeve olmak üzere tasarlandı. Şu anda benim en son bildiğim Yüksek Öğretim'de, Bologna süreciyle başlayan ve Yükseköğretim Yeterlilikleri'nin otomatik tanınmasına yönelik bir tavsiye kararı gibi bir çalışmanın komisyona sunmak üzere olduğu."

Cevap 18b- Abdullah Özdemir: "Ara denetimler olabilir. Burada planlı bir şeyden bahsetmiyorum Dış Doğrulama derken. Öngörülen şey sürekli olan bir sistem ve bunun örneklere dayalı numune olarak ve sürekli olarak, çıktıların dallama yöntemiyle hep aynı kalitede çıkıyor mu belgeler diye kontrol edilmesi. Bunun denetimden en belirgin farkı, denetimlerin tüm kalite sistemi, yönetim sistemi, itiraz türlerinden, prosedürlerinden, politikalarına kadar her şeyi kapsayacak bir şekilde yapılması. Sisteminiz sağlam mı diye tamamına bakılıyor. Doğrulamada ise sadece ölçme değerlendirme süreçlerinizdeki kanıtlara bakılıyor, belgelendirmede yapılan şeylere bakılıyor. Yani tamamen ölçme değerlendirme, teknik alan uzmanlığı gerektiren konuda bir doğrulama yapılıyor. Kalite sistemimize bakılmıyor, kalite sistemimiz onu sağlayan sistem zaten eğer kalite sisteminden kaynaklanan bir sorun varsa, Dış Doğrulayıcı buraya bir dış denetim gerekliliği lazım diye raporuna yazacak. Belki oradan kaynaklanan bir sorun ölçme değerlendirmeleri etkiliyor diyecek. O zaman Baş Denetçiler ile belki bir ara denetim ihtiyacı duyulacak."

3. Önceki Öğrenmenin UYÇ'lerde Tanınması & UYÇ'lerde Kullanılan Kredi Sistemleri

Edwin Mernagh: "Konumuz yaygın ve serbest öğrenme için bir tanınmanın ya da belgelendirmenin nasıl sağlanacağı. Ayrıca, kredi sistemleriyle ilgili de bazı hususlar var. Bazı açılardan, muhtemelen iki şeyin birbirine bağlı olduğunu görebiliriz. Saat beş'e kadar bitirmemiz lazım. Yani burada konuşarak çok fazla vaktinizi almayacağız. Size bazı sorular soracağız. İlk sorumuz çok temel bir soru. Yaygın ve serbest öğrenmenin ne olduğunu düşünüyorsunuz? Ve bize yaygın ya da serbest öğrenmeye ilişkin birkaç örnek verebilir misiniz?"

İbrahim Bükel: "Örgün, yaygın ve informal öğrenme türleri var karşımızda. Örgün tamamen okul ortamında, planlanmış, programlanmış, zamanı belirlenmiş öğrenmeler. Yani sınıf içerisinde yapılan öğrenmeler. Yaygın öğrenme yarı planlı, kişilerin isteğine bağlı durumlarda oluşturulan öğrenme ortamları ve bunun sonucunda kazanılan öğrenmeler. İnfomal dediğimiz, serbest öğrenme olarak değerlendirdiğimiz ve insanın hayatını kuşatan öğrenme türü. Her an, her yerde, zamanı ve mekanı olmayan, herhangi bir yerde, herhangi bir zamanda, herhangi bir ortamda kazanılan öğrenme olarak düşünmekteyim. Yani Türkiye konteksinde de bu şekilde düşünülmesinde fayda var diye düşünüyorum. Ama o serbest öğrenme içerisinde belki de dikkat edeceğimiz bir nokta bireysel öğrenme ortamlarının çok önem taşıyor olması. Ve bunun da bu alan içerisinde nasıl değerlendirilebileceği noktası bir soru işareti. Diyelim bir işte bilgisayarın karşısına geçme planlanmamış. Geçiyorsunuz ama karşınıza tonlarca bilgi yağıyor. Dolayısıyla o bilgilerin edinilmesi de, yani o bireysel öğrenme de bunun içerisinde düşünülebilir mi?"

Katılımcı 1: Serbest öğrenmeyi kişinin bazen bir yönlendirmeyle, bazen de farkında olmadan öğrenmesi şeklinde düşünebiliriz. Çocuk, annesini yemek yaparken farkında olmadan izler. Bu bir serbest öğrenmedir. Ama bir başka şekli de var. Çocuğu siz ustanın yanına verirsiniz, usta-çırak ilişkisi şekliyle orada da öğrenebilir. Bunlar serbest öğrenmeye örnek verilebilir. Ama yaygın öğrenmeye de kişinin biraz daha akli başına geldikten sonra öğrenme şekli denebilir. Bunlar da halk eğitim merkezlerimizde, mesleki eğitim merkezlerimizde öğrencinin veyahut da öğrenen kişinin almış olduğu eğitimler olarak düşünebiliriz. Bilgi ve becerilerini oradan alır. Tabii serbest öğrenmeye bizi nereden öğrendiği nasıl öğrendiği hiç ilgilendirmeyen,

fazla sorgulanmayan öğrenme de denebilir. İsterse internetten izler, isterse televizyonda yemek programlarını izler veya yarışmalar izler. O şekilde de değerlendirmek mümkündür diye düşünüyorum.

İbrahim Bükre: "Yaşlılarla ilgili olan konuda gerek Milli Eğitim Bakanlığı gerek özel sektör, eğitimle ilgilenen özel sektör, yaşlılar bakımevi adı altında bir program geliştirebilirler. Bu program eğitim boyutuyla bize gelir mesela, bakanlık bunu uygun görürse program kabul edilir. Arkasından talebe göre yani kim müracaat ederse o eğitimi alır. Ama sağlık boyutu Sağlık Bakanlığı'na daha çok bırakılır. Onların eğitmesi bu konuda istenir. Yani o bakımdan açılabilir bir takım programlar. Herkese böyle katılabileceği ortamlar sağlanabilir diye düşünüyorum."

Edwin Mernagh: "Evet, yaygın eğitim ya da yaygın öğrenmenin bir özelliği de sanırım daha çok insanların ihtiyacına yönelik olması. Sanırım demek istediğiniz şey, belirli bir seviyeye ulaştıktan sonra ve yalnızca becerileri tanıdıktan ve halen daha fazla eğitim almaya ihtiyacınız olduğunu gördükten sonra, öğrenmeye ilişkin daha kişiselleştirilmiş bir yaklaşım olabilir. Bu da bana göre, yaygın öğrenme konusunda oldukça ilginç bir noktadır, yalnızca resmi hayatları ve resmi olmayanları düşünmek konusunda neden halen daha bu kadar önemliler. Örneğin, bu kişinin sadece ne derecede bir yeterlilik alabileceğiyle ilgili değildir. Eğer yalnızca eğitim almak ve toplumda daha yararlı olmak istiyorsa, bu yaygın öğrenmenin konusuna giriyor sanırım. Ve sonunda bir belge alıp almamakla ilgili değil. Japonya gibi toplumlarda, bilgisayarların önünde oturan yaşlı Japon kadınları yer aldığı çok fotoğraf görürsünüz. Demek istediğim öğrenmenin sonu gerçekten yoktur. Ve bu da, bana göre, bizim öğrenmeye devam etme hakkımızı gösterir. Aksi takdirde, bu bir yeterlilik ve yalnızca resmi hayatta olan bir şey haline gelecek. Ve sanıyorum, herkesin bu konuda bir yeterlilik almaya can attığı bir toplum düşünmemeliyiz. Öğrenme bundan çok daha fazlası."

Edwin Mernagh: "Örgün öğrenmeyle ilgili verilen örneklerden seçtiğimiz soru yelpazemiz var. Toplantının hemen başında, bir aşçının, sahip olduğu bilgileri aşçı yamağına, miçoya ya da onunla çalışan başka bir insana aktarmak üzere programlanmadığını söyledik. Burada görülen durum, annenin yemek pişirme becerilerini kızına aktarmasıyla aynı durumdur. Farkında olmadan öğrendiğimiz, farklı kazanımla elde ettiğimiz dilimiz var. Yani, bir Türk çocuğu alıp Fransa'ya götürürseniz, kısa bir süre sonra Fransızca konuşmaya başlayacaktır. Kimse ona Fransızca öğretmeye çalışmamış olsa da ve belki de Türk olan ebeveynleri ona Fransızca öğretemese de, hızlı bir şekilde kapacaktır; işte bu yaygın öğrenmedir. Yelpazedeki her şeyi görebilirsiniz. Empati kurmak gibi zihinsel bir faaliyet yapacağız, bu çok belirsiz gibi gelebilir ancak satışta çalışan birinden örnek verebiliriz. Müşterilerle empati kurmanın bir yolunu bulmaları gerekir. Bu gerçekten de çok basit bir şey gibi geliyor, belki de sonuçlarını görmeye değer. Ama, satışta gerçekten çok önemli bir

husus. Ve öğrenemezseniz ve etkili bir şekilde uygulayamazsınız, insanlar sizden bir şey almaz. Gördüğünüz gibi, serbest öğrenme konusunda örnek vermek ne kadar kolayken, yaygın öğrenme konusunda örnek vermek çok daha zor. Tabi ki, öğrenme konusundaki örnek aralığına baktığınız için böyle bu. Bunlar ne zaman oldu? Hangi sıklıkla oldu? Öğrenmenin çoğu, resmi olmayan bağlamda ilerler. Bazıları resmi olmayan şekilde daha azdır ve aslında Türkiye’de öğrenmenin yalnızca çok az bir kısmı, okulda ya da yüksekokullarda olmakta. Ancak, bu düşük oranın, bu durumu görünür kıldığını görüyorsunuz, çünkü bu yaptığımız işle ilgili olan ve bir belgeyle etiketlendirdiğimiz kısmı. Bu nedenle, resmi bir bağlamda gerçekleşen öğrenme, otomatik olarak bir belgelendirmeye ödüllendirilme eğilimindedir. Resmi olmayan bir bağlamda gerçekleşen öğrenme ise, bazen, belgelendirmeye ödüllendirilir ve serbest olarak gerçekleşen öğrenme ise çok nadiren belgelendirmeye ödüllendirilir. Diğer bir yönden bakıldığında da, örgün öğrenme için uygun bir sertifikalandırma yapmak üzere ihtiyacınız olan sertifikalandırma sistemini yapılandırmak nispeten kolaydır. Bunlar, her ülkede mevcut olan sistemler içindir. Yaygın öğrenme için uygun bir sertifikalandırma yapmak üzere ihtiyacınız olan sertifikalandırma sistemi türünü düzenlemek daha zordur. Ayrıca, bu sistemler çoğu ülkede yoktur. Bu nedenle, bunları kendiniz geliştirmeli ve kurmalısınız. Daha sonra, yaygın öğrenmenin anlamını yakalamak ve buna yönelik sertifikalandırma yapmak üzere kurulan sistemler, etkili bir şekilde işlemeyen önce birçok şeyin yapılmasını gerektirir. Çünkü öncelikle, yaygın öğrenmeyi tanımlamanız gerekir. Bu, başlı başına zor olabilir. Serbest öğrenme konusunda verilen örneklerde kimsenin çevrimiçi öğrenme, bilgisayar yoluyla öğrenmeyi örnek vermemesi beni şaşırttı. Çünkü, bu aktif öğrenmenin ve şu sıralar gerçekleşen öğrenme türünün zirve noktası. Ve çok sayıda insan, çevrimiçi ya da IT programlarıyla öğrenme yoluyla istihdam edilebilirliklerini büyük ölçüde artırıyor. Ancak, şu anca, tanımlamamızın ya da sertifikalandırmamızın gerçek anlamda hiçbir yolu yok. Bildiğiniz gibi insanlar, bir şeyi çevrimiçi olarak öğrendiklerini ve nasıl yapılacağını bildiklerini kendilerine kanıtlamak üzere çevrimiçi bir sınav yaptıklarını söyleyebilirler. Ancak, bunu, başka insanlara da bildirebileceğiniz bir hale nasıl getirirsiniz? Şimdi de, kredi sistemleri konusuna bakalım. Neden yaygın ve özellikle de serbest öğrenme için sertifikalandırmanın yapılması daha zor ve daha karmaşık. Bu konuda yorum yapanların çoğu, yaygın ve serbest öğrenmeye yönelik sertifikalandırma yapacağınız düzeneğin önemli bir kısmının bir çeşit kredi sisteminden oluştuğunu söyler. Bunun denenmesi bildiğiniz gibi diğer bir sorudur. Bir kredi sisteminin yaygın ve örgün öğrenmede sertifikalandırma yapılması için bir ön şart olduğunu kim düşünür? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?”

Güven Çalışkan: Bir yıl içerisinde iki yüz yirmi bin kursiyere hizmet veriyoruz. Yaygın eğitim kapsamında hizmet veriyoruz. İçeride de konuştuk. Kadınlarımızın işgücüne katılma oranı yüzde otuz. Kadınlarımızın birçoğu erken yaşta okul hayatını bırakıyorlar. Belki kısa zaman içerisinde de evleniyorlar, şimdi biraz alışkanlıklar değişti. Birkaç çocuktan sonra boş zamanları kalıyor. Aslında o güne kadar gerçekleştirmek isteyip, gerçekleştiremedikleri hayallerinin bir kısmına devam etmek istiyorlar. Dolayısıyla eğitim ihtiyacı da aslında devam ediyor. Örgün eğitim sistemi içerisinde yeterli eğitim almayan ya da kendi seçimleriyle bunu yapamayıp farklı mesleklere sarılan insanlarımız çok. Dolayısıyla yaygın eğitim kapsamında çok ciddi bir talep var. İstanbul Büyükşehir Belediyesi iki yüz otuz merkezde, kursuyla, üç bin beş yüz çalışanıyla bu hizmeti üretiyor ve biz hayat boyu öğrenme genel müdürlüğünün modüler eğitim sistemini takip ediyoruz. Buradaki tüm eğitimlerimizi sertifikalandırıyoruz. Ve şu anda modül yazılımları devam ediyor. Bazı yazılmayan modüllerimiz de var. Çeşitli eğitimlerimiz var. Başlıkları kısaca aktarayım: Bilişim sistemleriyle ilgili eğitimlerimiz var. Müzik eğitimlerimiz var. Görsel sanatlarla ilgili, resim, plastik sanatlar eğitimlerimiz var. Kişisel gelişim eğitimlerimiz var. Güzellik, cilt bakımı eğitimlerimiz var. Türk-İslam sanatları eğitimlerimiz var.

Soru: Kredilendiriyor musunuz?

Cevap: “Hayır, sadece sertifikalandırıyoruz. Şimdi bu sertifikaların bir kısmı sistemler içerisinde tanınıyor, Milli Eğitim Bakanlığı onaylı olduğu için. Bilgisayar eğitimi almışsa bunu belgelendirebiliyor, bir işe girerken kullanabiliyor. İngilizce eğitimi almışsa kullanabiliyor. Ama diyelim ki yüz elli, iki yüz saatlik bir gitar,

bağlama, müzik eğitimi, resim eğitimi almışsa bunu kullanamıyor. İnsanların bir kısmı buraya belki hobi maksatlı geliyor, belki kendisini geliştirmek amaçlı geliyor. Belki elli, atmış yaşında hayata tutunmak için geliyor, ama bir kısmı da henüz on sekiz, yirmi yaşında hayatının başında, bunu bir meslek edinmek için geliyor. Dolayısıyla burada mutlaka bir sisteme ve tanınırlığa ihtiyaç var. Meslek eğitim merkezlerinde ustalık, kalfalık belgeleriyle değiştirilen sertifikalardan söz edebiliriz. Ama mesela burada yetkinliğimizin bir kısmı yok ama yani bize gelin biz daha kısa sürede bu belgeyi size veririz denen durumlar da var. Biz yaygın eğitim kapsamında bu belgelendirmenin mutlaka bir yere oturmasına ekliyoruz ve sertifikaların bir kısmını insanlar almaya bile gelmiyor ama bir kısmı da onlarla işe girmeyi garantilemek istiyor.”

Soru: “Mesleki Yeterlilik Kurumunun yeterlilik sertifikalarını mı veriyorsunuz?”

Cevap: “Şu anda hayır. Şu anda biz Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifika veriyoruz. Kendileriyle konuştuğumuzda sizin özellikle üzerinde durduğunuz kurslara henüz sıra gelmedi. Biz daha çok sanayi ve ara eleman meslekleriyle ilgileniyoruz demişti MYK. Sanıyorum oraya da sıra gelecektir.”

Soru: “Eczacılar bildiğiniz gibi üniversite mezunu insanlardır. Biz birlik olarak onların hayat boyu gelişimine, mesleki gelişimlerine katkı sağlamak için meslek içi eğitim programları düzenliyoruz akademimiz, eczacılık akademisi vasıtasıyla. Profile baktığımız zaman yaklaşık yirmi beş bin eczanemiz var. Yaklaşık dört, beş bin eczacımız pek çok programlara katılıyorlar, bazı eczacılarımız da çok az programa katılıyorlar, meslek içi eğitimlerinde. Kredilendirmenin eğitimde son derece gerekli olduğunu düşünüyorum. Çünkü mesela sigara bıraktırma, tansiyon kontrolü, obezite gibi konularda kendini yetiştiren eczacıların okuldan, fakülteden mezun olduğuyla kalan arkadaşlarımıza göre fark yaratmaları gerekli çünkü kendilerini sürekli geliştiriyorlar. Bunun da bir şekilde kredilendirilmesi ve mesleki açıdan da danışmanlık hizmeti açısından da onları biraz öne koyması gerektiğini düşünüyorum. Yani eğitimde kredilendirme birbirini desteklemeli diye düşünmekteyim.”

Soru: “Ben kredilendirmeye biraz farklı bakmak istiyorum. Bir, üniversitelerde acaba işleyen bir sistem midir? Orada ulusal krediler belli, Avrupa kredi transfer sistemindeki kredi değerleri belli. Bazı ülkelerde kredi nedir diyorlar. Acaba, bir birime verilen bir rakamsal değer midir, yoksa bir içerik midir? Yoksa kredi dediğimiz ülkeler arası transfer edilebilecek bir olgu mudur? Acaba örgün ve yaygın eğitimle ilişkilendirilebilen bir kredi transfer sistemi yürüyebilir mi? Sizin bize yönelttiğiniz kısım bu. Ben sistemi güçlendirebilir ama sistemin olmazsa olmazı değildir diye düşünüyorum.”

Cevap: "Ben bu soruya iki açıdan cevap vermek istiyorum. Bunlardan bir tanesi Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi kapsamında hazırlanan bir çerçeve. Ve bu çerçevenin diğer ülkeler nezdinde hazırlanmış olan ulusal çerçevelerle karşılaştırılabilmesi için bir takım somut verilere ihtiyaç var. Bu somut verilerden bir tanesini de kredilendirme sağlayacaktır diye düşünüyorum. Zaten Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, sunumlarda da ifade ettiğiniz üzere, Avrupa Yeterlilik Çerçevesi'nde göz önüne alınan kredilendirme sistemleri dikkate alınarak hazırlanmış. Bu açıdan kredilendirme aynı zamanda bize tanımlanmış yeterliliklerin uluslararası arenada da diğer ülkeler nezdinde de kabul edilmiş bir takım ortak kriterlerin belirlenmesi açısından gerekli diye düşünüyorum. Bu açıdan somut bir rahatlık, kolaylık sağlaması açısından da uygun bir veri olacaktır diye düşünüyorum. Bir de bu kredilendirmeler örgün ya da yaygın eğitim veren eğitim kurumlarında sağlanan eğitim, ders yükü, ders programını kapsayacak şekilde düzenlendiği takdirde bizdeki iş gücünün uluslararası arenada mobilizasyonunu kolaylaştırması açısından da önemli bir veri oluşturacaktır. Çünkü bildiğim kadarıyla iş yükünün ve verilmiş olan eğitimin nitelikleri göz önüne alınarak bir kredilendirme yapıldığı için hem Türkiye'deki işgücünün uluslararası arenada kabul edilmesi, hem de diğer ülkelerdeki insan gücü kaynağının ülkemizde mobilizasyonunun sağlanması açısından önemli veri sağlayacaktır. Bu açıdan gereklidir. Burada bahsedilen öğrenen iş yükü, öğrenenin iş yükü."

Soru: "Yeterlilikler Çerçevesi doğrultusunda bir müfredat oluşturulabilir mi? Yani, hazır komisyon varken, bu konuda bir çalışma oluşturulmuşken bir de bunun eğitim müfredatı oluşturulsa mı acaba?"

Soru: "Çalıştığınız bu ayağına katılmamanın asıl nedeni uluslararası yeterliliklerde daha önceden öğrenilmişliklerin nasıl dengelenebileceğiyle ilgili. Özellikle Almanya'dan gelen vatandaşlarımız elinde bir belgeyle geliyor. Belgesinde doktor yardımcısı veya avukat yardımcısı yazıyor. Türkiye'ye geldiğinde bunun bir karşılığı yok. Bazen meslek lisesi mezunu bile olmuyor. MYK buna bir çözüm bulabilir mi? Orada öğrenmiş, eğitim almış bu kişi, Türkiye'ye geldiğinde bunun karşılığını bulamıyor."

Cevap: "Aslında her türlü öğrenmenin tanınması asıl, denklik olarak formal eğitimin içindekinden bahsediyorsunuz. Orada da öğrenme kazanımlarının ön plana geçmesi daha uygun aslında. Informal ve formal olmayan öğrenmeler içinde hep göz önüne alınması gereken bir durum, asıl önemli olan kişinin öğrenme kazanımı. Nasıl elde ediyor olursa olsun konu bunları yeterlilik çerçevesiyle nasıl ilişkilendirebiliriz? Sabahki sunumlarda ve bu zamana kadar yapılan bilgilendirmelerde bilmiyorum dikkatinizi çekti mi, ülkemiz açısından düşündüğümüzde örgün ve yaygın hiç informal öğrenmeyle ilgili bir şey görmedik ya da duymadık. Aslında en zor bölümü asıl bu. Yani nasıl yeterliliğe dönüştürülecekler? Yeterlilik olması önemli mi bir sertifikalandırmada. Sabah yine deneyim, yeterliliklerden daha değerlidir dendi. Bunları yeterlilik çerçevesiyle nasıl ilişkilendirebiliriz, o konuyla ilgili biraz daha açılım yapmak hedefiyle buradayız diye söyleyebilirim."

Soru: "Yeterlilik, sertifikanın krediye dönüşmesi mümkün değil mi? Her bir sertifikanın almış olduğu bir eğitim süreci var. O sürece göre şu kadar saat eğitim alan bir kişinin kredisi şudur denilebilir mi?"

Cevap: "Eklemek istediğim bir şey var. Öncelikli olarak öğrenme çıktılarının tanımlanması çok önemli. Çünkü öğrenme çıktılarını tanımladığınız zaman bir eğitimin bir mesleğin ne kadar sürede öğrenilebileceğini de çıkarabilirsiniz ki bu kredilendirmeye götürür. Bu anlamda bize zaten taşınmayı, hareketliliği sağlar. Bir diğer mesela ise kişi yurtdışından geliyor, öğrenme kazanımı tanınmıyor, bu yine öğrenme çıktılarıyla olabilir. Üke bazında ise her yerde aynı mesleğin anlaşılması da yine MYK'nın yayınladığı meslek standartları ve yeterlilikleriyle uyumlu bir eğitim müfredatının geliştirilmesiyle, aynı başlıkların kullanılmasıyla çözüm kazanabilir. Yani burada iki unsur var, bir mesleğin tanınması, iki bu mesleği ölçme değerlendirmede kullanacağımız öğrenme çıktılarının net bir şekilde ortaya konularak bu eğitim süresinin belirlenmesi."

Soru: "Elli beş bin kişilik üyesi olan Kalekim Usta Kulübü adında bir kulübümüz var. Ve ustalarımıza babadan oğula öğrendikleri mesleği bir haftalık, bazen bir aylık kurslarla öğretmeye çalışıyoruz. Sonuç

itibariyle de altmış saatlik kurslarla ustalık belgesi veriyoruz, bunu da vakfımız aracılığıyla yapıyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan onaylı ve Avrupa Birliği destekli. Şimdi özetle altmış saatlik kurs alınıyor, kredi olsun, olmasın bence çok tartışmalı bir konu değil, önemli olan verdiğimiz şeyin ne olduğuyla ilgili. Kredi, benim çok önemseydiğim bir taraf değil, onu söyleyebilirim. Bir de ben bu sistemde Milli Eğitim Bakanlığı'nı hala göremiyorum, MYK'yla da görüştük bunu. Bakanlığın buradaki konumu nedir, tam olarak anlayamadım. Ayrıca bizim belgelerimiz beş yıl geçerlidir deniliyor şu anda, verdiğimiz belgeler. Bu durumda sonradan mesleği öğrenenlere verdiğimiz bu belgeler her beş yılda bir yenilenecek mi? Eğer yenileyeceksek bu herkes için geçerli olacak mı?"

Cevap: Ulusal yeterliliklerimiz doğrultusunda MYK sınav ve belgelendirme yapıyor ve ulusal yeterliliklerimiz kapsamında mevcut bir maddede belgelerin geçerlilik süresi beş yıl olarak tanımlanıyor. Beş yıl sonunda eğer kişi gerekli deneyimi sağlıyorsa belgesi yenileniyor ama kimi mesleklerde yeniden sınava girmesi ve o belgeyi yenilemesi bekleniyor. Şu an için yapı böyle. Beş yılda bir yenileme söz konusu.

2. Gün AÇILIŞ KONUŞMASI

Prof. Dr. Oğuz Borat, UYÇ Komisyonu Başkanı: Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak başlayan Sayın Borat yapılan bu çalışma ile uluslararası uzmanlardan Avrupa yeterlilik çerçevesi, genel anlamda ulusal yeterlilik çerçeveleri, bunların uygulamaları konularında bilgi edindiklerini belirtti. Sayın Borat konferansın 2. gününün birinci panelinde Hırvatistan, Fransa, Almanya, İrlanda, Polonya, Portekiz ve İskoçya'dan gelen uzmanların bu ülkelerdeki ulusal yeterlilik çerçevesi çalışmaları hakkındaki deneyimlerini paylaşacaklarını söyledi. Öğleden sonra yapılacak ikinci panelde ise Milli Eğitim Bakanlığı, İşçi ve İşveren Konfederasyonları, TÜRKAK (Türkiye Akredisyon Kurumu) ve önemli bir sivil toplum kuruluşunun temsilcilerinin katılımcılara Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi konusundaki görüşlerini bildireceklerini belirten Sayın Borat katılımcıları selamlayarak konuşmasını bitirdi.

ÇALIŞTAY SONUÇLARININ SUNUMU:

Osman Seçkin Akbıyık: Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak ve kendisini tanıtarak başlayan Sayın Akbıyık konferansın birinci gününde gerçekleştirilen paralel çalıştaylardan birincisi olan "UYÇ'lerin yönetimi ve yeterliliklerin UYÇ'lere dahil edilme yöntemleri" çalıştayının sonuçlarını sunacağını belirtti. Sayın Akbıyık, katılımcılardan alınan geri dönüşlere göre YÇ'nin yönetiminin esnek bir yapıya sahip olması gereği; Mesleki Yeterlilik Kurumu, işçi, işveren ve kamu temsilcilerinin eşit düzeyde temsil edildiği iletişim yapısını TYÇ'nin yönetiminde de aynen benimsemesinin uygunluğu; TYÇ'nin yönetimi için önerilen yapının Türkiye konjonktürü için son derece uygun olduğu ancak uygulama sürecinde bu yönetim yapısına ilişkin revizyonlar yapılması gerektiği; sorumlu kurum kuruluşların görev ve sorumlulukların bilhassa kalite güvencesiyle ilgili görev ve sorumluluklarının TYÇ yönetmeliğinde çok ayrı ve açık olarak belirtilmesi gerektiği; TYÇ'nin Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe girecek bir yönetmelikten ziyade bir kanunla geçmesinin daha etkili ve verimli olacağı; sorumlu kurumların da üzerinde yer alan daha objektif ve daha bağımsız bir yönetim yapısının kurulması gerektiği; mevcut yönetim yapısı içerisinde bunun için uygun bir çözüm bulunabileceği ancak ileride bununla ilgili esnek bir modelin hayata geçirilmesinin gerekliliği ve öncelikle bir TYÇ dairesinin kurulması ardından daha sivil bir yapıya dönüştürülebileceği; çerçevenin reformcu yapısına ve felsefesine uygun olarak yönetimde de yenilikçi yaklaşımların desteklenmesi gerektiği ve son olarak çerçevenin mevcut yapısının çok iyi bir şekilde tanıtılması ve kamuoyunun aydınlatılması gerektiğini dile getirdi.

Abdullah Özdemir: Sayın Özdemir UYÇ'lerde kalite güvencesinin nasıl oturtulduğunun tartışıldığı çalışma grubunda öncelikle MYK'nın kendi yeterliliklerinde kalite güvencesini nasıl oturtmaya çalıştığını taraflarla paylaşarak diğer yeterlilik sağlayıcıların da kalite güvence sistemi kurmaları gerekliliği konusunda ipucu vererek çalışmalarına başladıklarını belirtti. Donald Paterson'ın şematize ettiği ve basamaklandığı kalite güvence modelinin sunulmasıyla çalışmaya başlandığını ve bu çalışmada diğer kalite güvence sistemlerden ilham alınması gerektiği konusunda ipuçları vermeye çalışıldığını belirtti.

Prof. Dr. Selda Önderoğlu: İçinde bulunduğu çalıştayın konusunun "önceki öğrenmenin ulusal yeterlilik çerçevesi kapsamında tanınmasının nasıl kolaylaştırılabileceği ve UYÇ'lerde kullanılan kredi sistemi aracılığıyla hem yaygın hem de serbest öğrenmelerin nasıl kredilendirilebileceği" olduğunu vurgulayarak en zor konulardan biri olduğunu belirtti. Sayın Önderoğlu, ülke olarak yaygın öğrenmeye daha aşına olduğumuzu ve bu öğrenmeyi tanıyabildiğimizi belirtti. Fakat serbest öğrenme, hayat boyu öğrenme, isteğimize bağlı, motor becerilere yönelik yada empati kurarak psikolojik öğrenmeyi nasıl tanımlayacağımızı, ulusal yeterlilik çerçevesi aracılığıyla tanınmasını nasıl kolaylaştıracığımız konusunun uzun süre tartışmalara yol açabilecek bir konu olduğunu da dile getirdi. Çalıştayda katılımcılara yaygın öğrenme ve serbest öğrenme derken ne anlaşıldığını sorarak başladığını ama katılımcılardan gelen örneklerin yaygın öğrenmenin de serbest öğrenmenin de aslında çok net tanımlarla tanımlanabildiği ve bu bağlamda örneklemeler yapıldığını belirtti. İkinci sorunun ise serbest öğrenmenin kredilendirilmesinin nasıl yapılacağını olduğunu belirten Sayın Önderoğlu burada katılımcıların büyük bir kısmı kredilendirmenin yapılması gerektiği konusunda hem

fikir olduğunu ancak serbest öğrenmede öğrenilenlerin nasıl kredilendirileceği konusunda bir noktaya varamadıklarını belirtti. Serbest öğrenmede, özellikle kalite standartlarını oturturken kalite güvencesini sağlayabilmek için kaliteyi net oturtmak gerektiğini belirtti. Sayın Önderoğlu serbest öğrenmenin hayat boyu öğrenmenin en önemli parçası olduğunu, formal öğrenme içinde öğrendiklerimizin tüm öğrenmelerimizin son derece az bir kısmını oluşturduğunu ve bu yaklaşımın tüm katılımcılar tarafından paylaşıldığını belirtti. Kalite güvence standartlarını oluştururken, serbest öğrenmedeki motivasyonu kırmamak, tanınmasını sekteye uğratmamak adına nasıl bir denge içinde yapılması gerektiğini ve bu standartların üzerinde çok düşünülmesi gerektiğini vurgulayan Sayın Önderoğlu “başka ülkelerde de gözlemliyoruz ki asıl önemli olan kazanılmış tecrübedir ve serbest öğrenmelerin her zaman bir sertifikasyona gitmesi gerekmez” dedi. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun kredilendirme olmasının iyi olacağı konusunda hemfikir olduğunu belirten Sayın Önderoğlu bir katılımcının ise yaygın öğrenme yaptıklarını, sertifika verdiklerini ama yaygın öğrenme içinde bile kendileri için kredilendirmenin değil verdikleri sertifikanın değerli olduğunu vurguladığını belirtti ve genel olarak formal öğrenmeye ve sertifikaya doğru bir eğilim olduğunu ekledi.

ULUSLARARASI DÜZEYDE UYÇ UYGULAMASI ÜZERİNE 1. PANEL OTURUMU

Panelistler

- Mile Dželalija, Hırvatistan, Hırvatistan Bilim ve Yüksek Öğretim Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı
- Habib Marande, Fransa, Avrupa Eğitim Vakfı, Euromed Projesi, Yardımcı Koordinatör Isabelle Le Mouillour, Almanya Federal Mesleki Eğitim ve Öğretim Kurumu'nda (BIBB; Almanya) "Uluslararasılaştırma için Temel Konular/ Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemlerinin İzlenmesi" birimi başkanı
- Tomas Saryusz-Wolski, Polonya, Polonya Yeterlilikler Çerçevesi, Hayat Boyu Öğrenme konusunda geliştirme Çalışma Grubu Üyesi
- Stuart Garvie, İrlanda, Dublin İşletme Okulu, Koordinatör
- Teresa Duarte, İskoçya, Ulusal Mesleki Eğitim ve Öğretim Kurumu/Avrupa komisyonu Avrupa Yeterlilik Çerçevesi Danışma Grubu Üyesi
- Linda McCourt, İskoçya, Yeterlilik Kurumu'nda üst düzey yönetici (Uluslararası Danışmanlık)

Edwin Mernagh- Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun ve Ulusal Yeterlilik Sistemi'nin Güçlendirilmesi Projesi, Uzman

Konuşmasına tüm katılımcıları selamlayarak ve kendisini tanıtarak başlayan Sayın Mernagh, diğer ülkelerde bazı şeylerin nasıl yapıldığı konusunda kavramlar, fikirler ya da hikayeler olduğunu ve bunların nasıl yapılması gerektiği konusunda örnekler veremeyeceklerini belirtti. Sayın Mernagh Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinden ve tüm bu yeterliliklerle ilgili bir Avrupa yeterlilikler çerçevesinden bahsedilse de, her bir ülkede farklı uygulamalar olduğunu ifade etti. Sayın Mernagh görevin benzer UYSleri geliştirmek olmadığını, her ülkenin kendi yeterlilik sistemini tanımlaması ve sınıflandırması gerektiğini vurguladı. 7 ülkenin ve bu tanıtıcıların belirli bir perspektifle seçildiğini; vurgulayan Sayın Mernagh uzun süredir mevcut çerçeveleri olan, her durumda gelişimin ikinci aşamasında olan çerçeveleri olan ülkelerde yaşayan insanlarla birarada bulunduğumuzu

vurgulayarak son yıllarda çerçeve geliştiren ülkelerden gelen insanlarla de birlikte olduğumuzu belirtti. Sayın Mernagh “bunun yanı sıra konuşmacılar duruma farklı bakış açıları getiriyorlar, bazıları bu görev erinin yanında Yükseköğretim alanında çalışıyor, bazıları mesleki eğitim ve öğretim alanında çalışıyor; dolayısıyla, bu yönden de gelen farklı perspektifler var, bazıları ülkelerindeki yeterlilik çerçevelerinin organizasyonunda ve idaresinde görev alıyor, diğerleri geliştirme ve danışma kapasitesinde çalışıyor” dedi. Sayın Mernagh dolayısıyla, her bir konuşmacının farklı, özel ve incelikli bir perspektif getirdiğini ve umut edilenin, çeşitlilik konusunda herkesin fikir sahibi olmasını dilediğini belirtti. Sayın Mernagh ne yapılacağı ile ilgili olarak her konuşmacının kendi ülkesinde gerçekleştirenlere ilişkin genel bir çerçeve çizeceğini ve söyledikleri şeylerin belirli yanlarını daha da detaylandırmak için sorular sorarak biraz yardım edebileceğini belirtti. Sayın Marnagh tartışılacak ilk örnek için Hırvatistan’dan Profesör Mile Dzelalja’yı takdim etti ve kendisinin Avrupa’daki yeterlilik çerçevesi geliştirme dünyasında yer alan birkaç kişiden biri olduğunu, Split Üniversitesi’nde fizik profesörü olarak tam zamanlı çalıştığını ve aynı zamanda Avrupa yeterlilikler çerçevesi danışma grubunda ülkesini temsil ettiğini ve Avrupa’da genel anlamda yeterlilikler çerçevesi konusunda tanınan biri olduğunu vurguladı.

Mile Dželalija: Sayın Dželalija konuşmasına geçen senelerde yeterlilikler çerçevesi konusunda Hırvatistan’da neler olduğundan bahsederek başladı. Anlatımına ilk olarak kalite güvencesine ilişkin temel bileşenlerden bahsederek devam eden Sayın Dželalija Hırvatistan’da kalite güvencesi yeterlilikleri konusunda marka olacak olan yeni kayıt sistemini açıklayacağını belirtti. Daha sonra da geliştirme sırasında karşılaşılan temel zorlukları ve bunların üstesinden nasıl geldiğini, ülkede halihazırda elde edilen etkileri, değişikliklerin neler olduğunu, toplumda görülen avantajlarını ve nihai eylemleri, yakın gelecekte uygulamaya yönelik planladıklarını ve ortaklarını, Hırvatistan’daki sosyal ortakların rollerinin neler olduğunu ve Avrupa yeterlilikler çerçevesi seviyelerine ilişkin olarak ortaya çıkan sorunları ele alınacağını belirten Sayın Dželalija temelde Avrupa’daki tüm ulusal yeterlilik çerçevelerine yönelik olarak, Avrupa Yüksek öğretim alanı ve Avrupa hayatboyu öğrenme yeterlilikler çerçevesi olarak iki meta-çerçeve olduğunu belirtti. Sayın Dželalija bunun da özellikle kalite güvence konusunda tüm kriterlerin, prosedürlerin, prensiplerin ortak olduğu anlamına geleceğini belirtti. Hırvatistan yeterlilik çerçevesinde temel olarak özellikle yüksek öğretimde, eğitim sistemlerinin yeniden düzenlenmesini ve modernleştirilmesini amaçladığını belirten Sayın Dželalija bunun da kalite güvencesine odaklanılması anlamına geldiğini, aslında modernleşmenin olduğunu ama tabi ki sistemin yeniden düzenlenmesi gerektiğini vurguladı. Sayın Dželalija değerlendirme ve sertifikalandırma sürecinin kalite güvencesine odaklandığını ve yaygın ve serbest öğrenmenin tanınmasının ve geçerlilik kazanmasına temel oluşturduğunu ve aynı zamanda doktora süreçlerine de dayandığını belirtti. Geçen sene Bolonya sürecinde söylenen çok şey olduğunu ama bunların bazı hatalar içerdiğini ve dolayısıyla modernleştirmek ve yeniden düzenlemek istediğini belirtti. Kalite güvencesi konusunda ortak ilkeler olduklarını düşündüğü için bunların çoğunu vurgulamak istediğini söyleyen Sayın Dželalija Hırvatistan’daki yeterlilikler çerçevesinin geliştirilmesi sırasında bunların gerçek anlamda ciddiye alındığını vurguladı. Şu anda Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi danışma grubunun bir üyesi olduğunu ve kalite güvencesininin ortak ilkeleri konusunda çok katı olmadıklarını ancak sonuçlara bakıldığında o yönde ilerlendiğini belirten Sayın Dželalija geçen ay, Dublin’de yapılan yeterlilikler çerçevesine ilişkin kalite güvence konulu konferanstan çıkan ilk sonucun ortak ilkelere, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinde ciddi şekilde uygulanmalarına ve nasıl uygulandığının takip edilmesine yönelik olduğunu belirtti. Hırvatistan Yeterlilikler Çerçevesi’nin, yaygın ve kapsamlı bir çerçeve olduğunu ve tüm sisteme yönelik iki ana rolü olduğunu belirten Sayın Dželalija; bunlardan birincisinin, bir ortaklık kurmak ve ilgili tüm paydaşlar arasında iletişimi sağlamak olduğunu ve ikincisinin de Hırvatistan’daki eğitim sistemini diğer ülkelerin de anlayabileceği şekilde yansıtmak olduğunu belirtti. Hırvatistan’daki eğitim sisteminden tam anlamıyla memnun olmadıklarını ve bu nedenle de, yeniden düzenleme konusunda yeterlilikler çerçevesini kullanarak bu fırsatı değerlendirmek istediklerini belirten Sayın Dželalija öğrenme kazanımlarının da temelde ve aynı zamanda, kredi ve birime dayalı bir yeterlilik çerçevesi olduğunu vurguladı. Sayın Dželalija seviyelere ilişkin olarak, aslında 10 seviyenin bulunduğunu ve şu an için ancak 8 seviye ve 2 alt seviye düzenlendiğini çünkü ileride büyük ihtimalle yalnızca 8 seviyeyle ilgileneceklerini belirtti ve çerçevede akademik, profesyonel, mesleki eğitim ve öğretimle ilgili vs. tüm yeterlilikleri görmek istediklerini ekledi.

Soru- Edwin Mernagh: Buradaki çerçevenin geliştirilmesinde görev alan Almanya Yeterlilik Çerçevesi komisyonu üyesi ya da MYK üyesi herhangi bir kişi, burada devam eden ve Türk çerçevesi için planlanan şeyleri yansıtmaması açısından Hırvatistan çerçevesinin çoğu yönünü tanıyacaktı. Ancak, çok belirgin olan bir farka netlik kazandırmak istiyorum, o da alt-seviye fikri. Hırvatistan çerçevesinin, 4 ve 8 seviyelerinde alt seviyeleri olduğunu görüyorum, bunun neden böyle olduğunu ve neden yalnızca 10 seviye olmadığını açıklayabilir misiniz?

Cevap- Mile Dželalić: "2006'da başladığımızdaki dönemden kısaca bahsetmek istiyorum. Paydaşların o zamanki düşüncesi, muhtemelen inanmayacaksınız ama, 20 seviyeydi, yani her seviyeyi belirli bir programa, sisteme yerleştirmektir, farklı program, farklı seviye, yani bu o dönemde anlaşılabiliriyordu ama 2006'da çok kısa bir süre içerisinde 12'ye düşürdük. Ve geçen senenin sonunda da görüşmelerimiz sonucu 10'a indirdik, peki neden? Bir açıdan baktığınızda, uzmanların bu seviyelerin programdan programa değiştiğini açıklamaya çalıştıklarını görüyoruz, biz burada karmaşadan bahsediyoruz, eğitimin süresinden değil, ama o dönemin anlayışından dolayı seviyelerin çok olması yönünde bir ilgi vardı ve biz de ilgiyi sürdürmek iyi olur düşüncesiyle kabul ettik, dolayısıyla, tartışmalar için çok zaman harcamamak onun yerine bunları alt seviyelerde düzenlemek için 10 seviyede tuttuk çünkü uzmanlardan aldığımız görüş, ileride 8 seviyeye inebileceğimiz yönünde çünkü 8 seviye içinde bile karmaşıklık ölçmede hepimizin problemleri olacak ve buna göre bunların 6 seviyeye indirilmesi yeterli. Bu sadece benim kişisel görüşüm. 8 seviyesi olan çoğu ülke için 8 çekirdek seviyede kalsınlar dendi. Ama şu anda ortakların ulusal çıkarlarını korumak için 10 seviyedeyiz ve ilave alt-seviyeler oluşturuyoruz, dolayısıyla ileride, alt seviyeleri çıkarmak seviyeleri çıkarmaktan daha kolay hale gelecek; aksi takdirde, numaralandırmanın bir anlamı yok ama şimdi alt seviyelerle birlikte ileride çıkarmak daha kolay olacak. Fikir buydu."

Edwin Mernagh: Pekala, sanıyorum burada belirtilmesi gereken bir şey var, o da 8 seviye düşüncesinde 8'le ilgili sihirli bir şey olmadığı. Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinde 8 seviye olması, herhangi bir ülkenin ulusal çerçeve seviyesinde 8 seviye olması için bir talimat değil. Sanıyorum Godsall, son birkaç yılda Avrupa'da geliştirilen çerçeve uzmanları topluluğu arasında konuşulan bir konudan bahsetti, gerçekte kaç

seviye olduğuyla ilgili. Eğilim her zaman, ilk etapta, mevcut olan yeterlilik çeşitliliğini artırmak yönündedir, daha sonra daha detaylı baktıkça ve zaman geçtikçe aslında çoğunun aynı olduğunu fark edersiniz. Ayrıca, Hırvatistan'daki durumda, 20'den 12'ye ve daha sonra da 10'a indiklerini gördük, şimdi de 2 alt-seviyeyle birlikte 8 seviye var ve Mile, bu sayının ileride daha da düşürülebileceği kanısında olduğunu belirtti. Yani, ideal seviye sayısının kaç olması gerektiği konusunda bir fikirbirliğine varılmış değil. Diğer bir ülkeye geçelim şimdi de, çerçevesinde daha az seviye olan bir ülkeye, Fransa'ya. Fransa çerçevesi, Avrupa'daki ilk çerçevelerden biri, Avrupa Yeterlilik Çerçevesi'nden önce de vardı ve yıllardır gelişim sürecinde olan bir çerçeve. Şimdi sözü, Fransa yeterlilikler çerçevesinden sorumlu kuruluş olan Fransa Mesleki Yeterlilikler Ulusal Komitesinde çalışan meslektaşım Habib Marande'ye bırakıyorum.

Habib Marande- Fransa Mesleki Yeterlilikler Ulusal Komitesi: Sayın Marande öncelikle, Fransız ulusal yeterlilik çerçevesinin özelliklerini anlama konusunda tüm sistemin temel taşının 2002 sosyal modernleşme yasası olduğunu ve bu yasal reformun yeni bir bireysel hak doğurduğunu belirtti. Bu yeni bireysel hak ile birlikte, kişilerin formel eğitimin dışında edindikleri beceri ve yetkinlikler temelinde yeterlilik almalarına olanak tanındığını ve bu yeni hakkı etkin hale getirebilmek için iki yenilikçi araç kurulduğunu belirten Sayın Marande, Fransa ulusal yeterlilik çerçevesini oluşturan Fransa Ulusal Mesleki Yeterlilik Kurumu, RNCP ile bu ulusal kayıt sisteminin kurulması ve korunmasından sorumlu Fransa Ulusal Mesleki Yeterlilikler Komisyonu olduğunu ekledi. Hatırdı tutulması gereken ikinci noktanın ise, Fransız ulusal yeterlilik çerçevesinin çok kapsamlı olmaması olduğunu vurgulayan Sayın Marande, çerçevenin yalnızca iş merkezli ve misyonlarının tamamının mesleki yeterliliklerin niteliği ve şeffaflığı ile ilgili sorulara karşılık verdiğini belirtti. İş piyasası, yeterlilikler, istihdam, istihdam edilebilirlik, iş ortamına uyum sağlama, mesleki hareketlilik, vb gibi temaların çevresinde dönmekte olduğunu vurgulayan Sayın Marande "üstesinden gelinecek zorlukları ve karşılaşılan problemleri düşününce, özellikle 15.000 kadar olduğu tahmin edilen geniş mesleki yeterlilik teklifimiz nedeniyle ve ayrıca devletin, bakanlıkların, sektörlerin, ticaret ve sanayi odalarının, ziraat odalarının, zanaat ve ticaret odalarının, gönüllü sektörün, özel sektör kuruluşlarının da aralarında bulunduğu çok sayıda denklik veren kuruluşlarımız sayesinde baş etmek durumunda olduğumuz bağlamın gerçekten çok çaba gerektirdiğinin altını çizmek isterim" dedi. CNCP'nin Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ulusal koordinasyon kurumu olduğunu; RNCP'nin ise Fransa ulusal referans çerçevesi olduğunu belirten Sayın Marande Ekim 2010'da Fransa'nın Avrupa Komisyonu'na referanslama raporunu da teslim ettiğini belirtti. Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin aksine, en üst seviyemiz sizin de gördüğünüz üzere birinci seviye, şu anda birinci seviyede hem yüksek lisans hem de doktora dereceleri olduğunu belirten Sayın Marande CNCP "referanslama çalışma grubunun karşılaştığı ilk ana problem, iş piyasası merkezli RNCP'yi ilk açıklayıcısı bilgi olan Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile aynı hizaya taşımak olmuştur" dedi.

Soru- Edwin Mernagh: "Sanırım size de Hırvatistan'dan sonra oldukça farklı bir yapıdan bahsediliyormuş gibi gelmiştir. Karmakarışık bir çerçeve. 1969'da düzenlenen bir çerçeve, 1969'da pek çok şey karmakarışık. Bu çerçeve ile ilgili özel pek çok başka şey var. Burada Mile'nin anlatmaya çalıştığınız şeyin bir örneğini görüyoruz. Belki de bu kadar çok seviye yok gerçekten. Burada ayrıca farklı yeterlilik tanımına, kelime yeterliliğine dayalı bir çerçeve görüyoruz. Yeterlilik kavramının daha istihdam merkezli anlamı. Habib kelime yeterliliğinin daha kısıtlı bir anlamını açıkladı. Ancak bu bir anlayış, bir tanım, yeterliliğin Avrupa yeterlilik çerçevesince yapılan tanımları dahilinde bir anlam. Ülkelerin kendilerine göre tanımları yorumlamaları mümkün. Türkiye'nin yapmış olduğu tanımlar Türk eğitim ve öğretim sistemindeki gerçeklerin bir yansımasıdır. Ancak, Fransız çerçevesinin özelliklerinin içinde, ilginç oldukları için, bana göre anahtar nokta, tüm bunların kurulu olduğu temel; yaygın ve serbest öğrenmede veya bilindik formel kurslar dışında edinilen öğrenmede farkındalık sağlama yolu, oluşturmak istedikleri temel. Sadece merak ediyorum, teyit etmek istedim, bu tam olarak üst seviye yeterlilikte, belki de hatta ön öğrenmenin tanınmasına doğru Fransa'nın 1. Seviyesinde aradığınız doğru anlayış tarzı mı?"

Cevap- Habib Marande: “Evet, gerçekten de durum bu. 2008 yılından bu yana doktora derecesi bu şekilde verilmektedir. Bizim mesleki yeterlilik yerine mesleki sertifika için kullandığımız bir terim. Örneğin, yüksek öğrenimle ilgili rakamlar, 2002 ila 2009 yılları arasında yaklaşık 5 diploma verildi, lisans, yüksek lisans ve doktora derecelerini ilgilendiriyor.”

Edwin Mernagh: “İlerledikçe yaygın ve serbest öğrenmenin tanınması hususuyla ilgili farklı sesler de duyacağız gibi geliyor. Özellikle dünkü yaygın ve serbest öğrenme çalıştayında olanlar bence bu örnekleri oldukça ilginç bulacaklar. Evet, şimdi, yakın bir zaman önce yeterlilik çerçevesi oluşturan başka bir ülkeye gidiyoruz. Gerçekten eşsiz ve özel bir yeterlilik sistemi içinde geliştirilen bir çerçeve. Almanya’dan bahsediyorum. Sunucumuz Isabella Le Mouillour. Isabella ile çok uzun yıllar birlikte çalıştık. Kendisi EVCET projesinin başından itibaren bulunuyor. Yıllarca Cedefop’ta çalıştı. Şu an Almanya’da Ulusal Mesleki Eğitim ve Öğretim Enstitüsünde – kısaca BIBB- çalışıyor. Almanya’daki durum hakkında size genel bir taslak çececek.”

Isabelle Le Mouillour: Alman çerçevesinin 8 seviyesi olduğunu belirterek konuşmasına başlayan Sayın Mouillour Avrupa çerçevesindeki seviyelere sadık kalmaya çalıştıklarını belirtti. Avrupa Çerçevesindeki açıklayıcı tanımları birebir uygulamadıklarını belirten Sayın Mouillour bilindiği üzere, Avrupa bağlamında becerileri ve yetkinlikleri onayladıklarını, Alman sisteminde ise bilgi, beceri ve yetkinlikleri ayırmadan yapamadıklarını ekledi. Ayrıca eğitim ve öğretimin anlaşılmasında ana şemsiyenin yetkinlikler olduğunu belirten Sayın Mouillour söylenilen her şeyin yetkinlikler olduğunu ve yetkinlikler kategorisi bulunduğunu vurguladı. Sayın Mouillour, yapı incelendiğinde biri mesleki yetkinlik diğeri şahsi yetkinlik olmak üzere iki ana sütunun bulunduğunu; mesleki yetkinliğin bilgi ve beceri olarak ikiye ayrıldığını ifade etti. Meslekle ve mesleki profile yapılan her şeyin ise şahsi yetkinlik olduğunu belirtti. Burada iki şey görüldüğünü vurgulayan Sayın Mouillour takım çalışması fikrinin yani bir takım içinde hareket etme için sosyal yetkinlik ile otonomi kurmanın Avrupa Çerçevesinden ve ayrıca Avrupa’daki diğer çerçevelerden son derece farklı bir uygulama olduğunu vurguladı. Bu çerçevenin düzenleyici bir çerçeve olmaması üzerine uzlaşıldığını ekleyen Sayın Mouillour ulusal çerçeveyle ilgili bir yasa, kanun veya kararname olmayacağını belirtti. 2017 yılında sona eren bir çalışma planları olduğunu belirten Sayın Mouillour çerçevenin geliştirilmesi için kendilerine 15 yıl verdiklerini belirtti.

Soru- Edwin Mernagh: “Daha önce açıklanan durumlardan ne kadar farklı olduğunu görüyorsunuz. Alman sisteminde kendine özgü birçok farklı yön bulunmaktadır ve Isabelle’in aydınlatmasını istediğim birçok husus var. Ancak, üzerinde durmak istediğim iki konu var. İlk olarak, 15 yıldır bu gelişim süresini devam ettirmek için bir planları olduğunu söyledi, anlıyoruz ki yeterlilik çerçevesinin geliştirilmesi ve uygulanması bir gecede olabilecek bir şey değil ve oldukça fazla zaman gerektiriyor. İkinci olarak, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin referanslamasının sürecin sonunda gerçekleşen bir şey olmadığını düşünüyorum. Uygulama, yani ülke genelindeki uygulama uzun zaman alabilir. Ancak Alman çerçevesinin sormam gereken başka bir yönü daha var. Bu oturumu meslektaşlarımla istişare ederken kendilerine ne tür soru gelmesini bekleyebileceklerini sordum. Isabelle hangi soruyu almamayı umut ettiğimi söyleyebilirim dedi bu nedenle ona bir soru soracağım: peki Almanya’da orta dereceli okul, orta dereceli okul sonu yeterliliği, Abitur hakkında ne söylersin? Çünkü Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine yönelik Alman referanslamasını ele aldığımızda, abitur dahil edilmez. Ve aslında Abitur, Alman çerçevesinde bir aşamaya tahsis edilmez. Bize bundan biraz bahset, nedir bu?”

Cevap- Isabelle Le Mouillour: “Sistemde Abitur of Baccalaureate’i nereye koymamız gerektiği ile ilgili bir tartışma olduğunu düşünüyorum ve buradaki konu usta zanaatkarları 6. aşamaya koymamız durumunda bazen Abitur’un usta zanaatkar olması gerekebilir, ama bu durum her zaman böyle değildir, Abitur’un temel Mesleki Eğitim ve Öğretim yeterliliklerine konulmasını gerektirir ve bu durum genel eğitimin değeri ile yükseköğrenime erişim hakkında birçok sorunun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Lisans 6. aşamada yer almaktadır ve bu aşama usta zanaatkarların da yer aldığı aşamadır, bu nedenle genel Abitur’un daha az değerli olduğu anlamına gelir, parantez içinde de belirtildiği gibi, örgün eğitimdeki herhangi bir yeterliliğe ihtiyacınızın olmadığı bazı Mesleki Eğitim ve Öğretim yeterlilikleri gündeme gelir çünkü deneyimize dayanarak serbest bir şekilde erişilebilir, çözüm bulmak için çok uğraştık çünkü bu zorlu bir mücadeleydi. Sizlerin de bildiğiniz üzere eğitim alanında Lander’de 16 bakanımız var her iki tarafta da güçlü partilerimiz var. Söylediğimiz şey bunları ortaya komamız gerektiğidir, çünkü elimizde çalışmamızı ileri taşımak için bir planımız var. Genel eğitimin çalışma grubu içinde temsilciler var ve bu konu uzlaşmaya varmaya yönelik tartışılmak üzere gündeme alınacaktır. Bunlar birbirine karşıt değildir, öğrencinin bakış açısından bakmak daima sizi rotanızda bir adım ileriye taşır. Süreç hala devam ediyor ve çerçevenin geliştirilmesi ile ilgili müzakereler ile yeniden buradalar. Ancak 4, 5, 6 konusunda soruna henüz bir çözüm bulmadık.”

Edwin Mernagh: "Bu üzerinde daha fazla çalışmaları gereken bir konu. Aslında eğer bakarsanız, yeterlilik çerçevesine sahip birçok ülkenin orta dereceli okul yeterliliğini çözüme ulaştırmadığını veya orta dereceli okul yeterliliğini konumlandırmak için tuhaf ve detaylı yöntemler bulduklarını anlayacaksınız. Orta dereceli okul yeterlilikleri konumlandırması zor konulardan. Ancak daha genel bir esasta, buradan çıkaracağımız fikir bir yeterliliği konumlandırmanın net bir teknik husus olmadığıdır. Konuya dahil olan siyasi bir unsur daima bulunmaktadır. Düzgün ve kolay bir süreç olmasını beklememeliyiz, bunlar daima yeterlilik çerçevesi geliştirme sürecinin daha zor olan yönlerindendir."

Tomas Saryusz-Wolski: Sunumuna Polonya'daki yeterlilikler çerçevesini yeterlilik ve eğitim sistemini modernize etmek, geliştirmek ve iyileştirmek için bir araç olarak kullandıklarını belirterek başlayan Sayın Wolski sistemi değiştirmek için, yeni sistemin ihtiyaçlarının ve 21. yüzyıl ihtiyaçlarının neler olduğunu güncellemek ve belki yakın geleceğin ihtiyaçlarına uyum sağlayacak şekilde düzenleme yapmanın ilk başta tartışılan ve tüm tarafların üzerinde anlaşmaya vardığı bir konu olduğunu vurguladı. Polonya'da eğitime büyük bir talep olduğunu belirten Sayın Wolski 1993-2009 yılları arasında öğrenci sayısını 5 katına çıkardıklarını, başka bir ifadeyle öğrenci sayısını 400.000'den 2 milyona yükseldiğini, Polonya'daki kişiler için eğitimin çok önemli olduğunu ve çocuklarının eğitime yatırım yapmak istediklerini vurguladı. Çalışanların ve öğrencilerin hareketliliği ile ilgili bazı problemlerin olduğunu belirten Sayın Wolski Avrupa Birliği'ne katıldıktan sonra birçok Polonyalı'nın başka ülkelere göç ettiğini ve yeterliliklerinin tanınmadığını ekledi ve bu durumu değiştirmek için yeterlilikler çerçevesini bir araç olarak kullanmak istediklerini dile getirdi. Sayın Wolski Polonya'da bazı insanların hayat boyu öğrenme sürecine katılmadıklarını, yetişkinlerin yaklaşık %3'ünün hayat boyu öğrenme sürecinde olduğunu ve bunun Avrupa'nın önde gelen bazı ülkelerindeki %30 oranı ile karşılaştırılabileceğini belirtti. Kendilerinin yeterlilikler sisteminin biraz sert olduğunu, iş piyasasının taleplerine çabuk yanıt veremeyebildiğini belirten Sayın Wolski, ekonomilerinin hala büyüdüğünü, böyle devam etmesini umut ettiklerini ve bunun için yeni yeterliliklere ihtiyaçları olduğunu dile getirdi. Daha şeffaf bir yapıya sahip olmak için bütüncül bir yeterlilik sistemine ihtiyacı olduklarını ekleyen Sayın Wolski, yeterlilik çerçevesinin uygulanmasını bunu değiştirmek için bir araç olarak gördüklerini belirtti. Polonya'da neden yeni bir yeterlilik sistemi gerektiğini açıklayan Sayın Wolski Polonya'nın vizyonu olan, dinamizm odaklı bir araca ihtiyacı olduğunu vurguladı. İlk olarak, öğrenme kazanımlarına odaklanmanın, eğitim ve iş piyasası gerekliliklerini bağlantılandırmanın, iş piyasasının gerekliliklerine daha iyi bir şekilde adapte edilmiş bir sistem kurmanın, daha fazla Mesleki Eğitime ve Öğretime odaklı, meslek odaklı yeterlilik sistemi kurmak gerektiğini belirten Sayın Wolski "sistemimizi üç sütunun üzerinde yükseltmemiz gerekir, şimdiye kadar daha çok örgün eğitim sütununun üzerinde yükselmekteydi; yaygın eğitim sütununu da geliştirmemiz gerekir" dedi. Bunun yanı sıra, hareketliliği, mesleki ve coğrafi hareketliliği geliştirmeleri gerektiğini belirten Sayın Wolski, yeterlilik çerçevelerini geliştirdiklerini ve 8 aşamanın bulunduğunu ekledi. İlk kademenin yeterlilik çerçevesinin genel tanımı olduğunu ve ikinci kademenin de, 1 ve 5. aşama arasında, genel eğitim için tipik olan tanımlayıcılar olarak bulunduğunu belirten Sayın Wolski devamında mesleki eğitim ve öğretim için tipik tanımlayıcılarolduğunu ve 1 ve 8. aşama arasında yükseköğrenim için tipik tanımlayıcılar bulunduğunu belirtti. Yeterlilik çerçevesinin seviyeleri ile ilgili bilgi veren Wolski, 2012 yılına kadar Polonya'da ulusal düzeyde 128 standardın olduğunu belirtti.

Soru- Edwin Mernagh: "Sistemler birbirinden daha farklı olamazdı, çünkü Alman çerçevesi orada olanların ortadan kaldırılması ile ilgili. Polonya çerçevesi ise reform ve gençlik gibi kelimeleri gündeme getirmeye devam etti. Sistemi iyileştirmeye yönelik bir makine gibi. Yeni standartlar ve yeni yeterlilikler sistemi? İkisi ulusal bağlamda çok farklı amaçlara hizmet ediyor. Farklı yeterlilikler çerçevesini ele aldığınızda, hangi yönlerin Türkiye ile alakalı olabileceğini düşünüyorsunuz. Ele aldığınız ulusal çerçevenin ne olduğunu ve neyi gerçekleştirmeye çalıştığınızı dikkate almalısınız. Birçok konuşmacı aslında herkes tarafından vurgulanan ve benim de fark ettiğim bir şey ise uygulama zorluğu ve herkesin öğretim girdilerini öğrenme kazanımlarına yönelik düşünce tarzını değiştirme zorluğu. Bunun Tomas tarafından güçlü bir şekilde vurgulandığını fark ettim, bunun gerçekleştirmek ve yükseköğrenim bağlamına taşımak için neler yapabileceğiniz konusunda biraz daha bilgi verebilir misiniz?"

Cevap- Tomas Saryusz-Wolski: “Öğrenme kazanımlarına geçiş yapılması hemen hemen bütün akademik personel ve diğer personel için elzemdir. Bu sadece kağıt üzerinde değildir. Öğretim yöntemini değiştirmelidir, öğrenci ve eğitimci arasındaki iletişimin şimdi çok farklı bir rolü var, bilgiyi iletmek değil öğrenmeye yardımcı olmak. Eğitimde yeni fikirlerimiz var. Toplu, açık, çevrimiçi dersler. Öğrenciler her yerde öğrenebilir. Eğitimci öğrenmeye yardım etmeli ve ders farklı bir şekilde tasarlanmalıdır. Kazanımdan başlanmalı ve sonrasında kazanımları gerçekleştirmek için kullanılan içeriğe geçilmelidir. Eğitimcilerin mantalitesini değiştirmek ve akademik personelin yeni bir yaklaşım geliştirmesini sağlamak oldukça zordur. Bazı üniversitelerde kendi personelini eğitmek veya yeniden eğitim vermek için yetkililer işe koyuldu. Benim üniversitem olan Kuzey Polonya Teknoloji Üniversitesinde ilk olarak öğretmenlere eğitim vermeye başladık. İki veya üç grupta yirmi veya otuz kişiye eğitim verilmektedir. Ve bu 30 kişi eğitim programı sonrası gerçekten yeterli bir hale gelmektedir. Fakültelere gidip diğer insanlara eğitim vermeye başlıyorlar ve her bir personele ulaşarak, bunun ne anlama geldiği, neden program hazırlamak zorunda oldukları, yeni bir şeylerin olmamasının ne anlama geldiği, yeninin ne anlama geldiği anlatılmaktadır. Her bir eğitimciye ulaşmanın gerçekten ama gerçekten çok zor olduğunu kabul ediyorum. Eğitim sürekli değiştiği için, sürekli eyleme geçmek gerekiyor. Bu her yerde geçerlidir.”

Edwin Mernagh: “En son orta Avrupa’da reform gündemi gelişiminin bulunduğu Polonya’daki gelişimi ele alıyorduk. Şimdi ise Avrupa’nın tamamen ters tarafına, batı uca İrlanda’ya geçiyoruz, burada Stuart Garvie reform gündemi ile yeterlilikler çerçevesinin gelişimini açıklayacak. Stuart İrlanda’nın en büyük özel sektör üniversitesi olan W işletme okulunda görevlidir. Bu onun mevcut kimliği ancak Stuart ve ben İrlanda’nın yeterlilik kurumunda yıllarca birlikte çalıştık, İrlanda çerçevesi ve nasıl kurulduğu hakkında derin ve yerleşik bilgi sahibidir ve bazı bölümlerini bizzat kendisi oluşturmuştur. Ancak, sunumundan da anladığım kadarıyla kendi oluşturduğu şeyler ile ilgili daima eleştirel yaklaşır. Yeterlilikler çerçevesinin gelişiminde konuları ele alabilen ve durumu iyi bulan ama daha iyi olabileceğini ifade edebilen veya iyi olduğunu ancak bütün bölümlerinin yeteri kadar iyi olmadığını ifade edebilecek insanlara ihtiyacımız var. Stuart bize İrlanda çerçevesinden bahsedecek.”

Stuart Garvie: Yeterliliklerin Avrupa yeterlilikler çerçevesine karşı Ulusal Yeterlilikler Çerçevesine göre uyumunun yanı sıra Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi kapsamında 2006 Vilonia çerçevesi ile uyumun doğrulanması, 2012 yılına gelindiğinde ise İrlanda ödül konseyi ve İrlanda üniversite yeterlilik ödülü ile birlikte ulusal yeterlilik otoritesinin anlatacağı konular arasında olduğunu belirten Sayın Garvie biraz da

eleştiri ile yaklaştığı alanlardan birinin 2012 yılsonu itibariyle İrlanda Yeterlilik Kurumunun (QAI) ortaya çıkması olduğunu vurguladı. İrlanda ödül konseyinin bilinen bütün üniversite ve yükseköğretim unsurları ile bu kuruma katıldığını yani eğitimin doğrulanmasında daha üst bir basamağa çıktığını ve ulusal yeterlilik kurumu ile birleşme sağlandığını belirten Sayın Garvie, farklı üniversite yeterlilik ödülleri İrlanda üniversitesine kalite güvencesi konusunda bağlı kalmaktadır dedi. Çerçevenin on aşaması bulunduğunu, her bir aşamasında ödül şeridi bulunduğunu ve her bir şeridin bilgi, beceri ve güvene dayandığını belirten Sayın Garvie her bir aşamanın ve ödülün arkasının dokümanlar ile desteklendiğini belirtti. Çerçeve de fark edilmeyen yeşil veya kırmızı alanlar bulunduğunu belirten Sayın Garvie çerçevede üçgen, kare ve karo şeklinde küçük ödüllerin de bulunduğunu ekledi. Çerçevenin uyuma yönelik İskoç, İngiliz, Gal yüksek eğitim çerçevesi olduğunu belirten Sayın Garvie bunun öylesine bir çerçeve olmadığını, sadece referans amaçlı olduğunu vurguladı.

Soru- Edwin Mernagh: "Stuart uygulayıcıların bakış açısından bahsetti. Burada bulunan sizlerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesini kurumda ve üniversitede uygulayacağınızı düşünüyorum. Stuart'ın burada verdiği linkleri kullanmanızı şiddetle tavsiye ediyorum bu şekilde atmanız gereken uygulama adımları konusunda fikir edinebilirsiniz. Bu, çerçevenin uygulanmasının teknik yönünü ilgilendirmektedir. Gerçek dünyada, bir üniversitede Stuart'ın ve daha önce Buntelmos'un değindiği bir noktaya yeniden değineceğim. Reform gündemi ile ilgili çerçeve kapsamında, ben burada yükseköğrenimi temsil ediyorum, Bolonya ajandası reformları uygular. Reformlar bunun neresine dahil edilecek. Çerçeve, öğrenme kazanımları fikrinin öğretim kurumlarında gerçek olmasını gerektirir. Bunun anlamı öğretmenlerin öğretme işini bırakması ve öğrenmenin destekleyicileri olmasıdır. Benim iki sunumdan çıkardığım budur. Stuart sana bir sorum olacak: cevabı net bir şekilde ya evet ya hayır, yeterlilik çerçevesi özel üniversitelere yardımcı mı olur yoksa onlara zarar mı verir?"

Cevap- Stuart Garvie: "Yardımcı olmalıdır çünkü her şeyi sıraya koymaktadır. Çerçeve nereden gelirse gelsin bütün yeterlilikleri göstermektedir. Geçerlilikleri sağlar, kalite güvence altına alınır çünkü tam olarak uygunluğu sağlanmadan kimse tarafından sahiplenilmezler. Burada ayrılması gereken bir çizgi var. Her bir ülkenin yükseköğrenim kurumları ile bir ayrımı vardır. Ancak net bir yanıt istiyorsan, kuvvetli bir şekilde evet. Benim için istisnalar ise oldukça düşük düzeydedir."

Teresa Duarte- Portekiz: Konuşmasına "her şeyden önce eğitim ve öğretim sisteminin kısa bir süre önce büyük bir reformdan geçtiğini söyleme gereği duyuyorum ki bu durum yeterlilik sisteminin bugünkü popülaritesine kavuşmasına yol açtı. Reformun işleyişine gelince, Portekiz yeterlilik sistemi, mesleki öğretim reformunun gündemini oluşturduğumuz 2007 yılında başlamıştır" diyerek başlayan Sayın Duarte, ulaşılması gereken pek çok hedefin bulunduğunu vurguladı. Sayın Duarte "bu hedeflerin başarıya ulaşması bir yandan yeni bir kurum modelinin oluşumuna başlangıç verirken diğer yandan yeni araçların geliştirilmesine de katkıda bulunmuştur; bu araçlardan biri de Portekiz'in yeterlilik sistemidir" diyerek sözlerine devam etti. Portekiz'in yeterlilik çerçevesinin oluşturulduğunu yayım müzakeresinin ardından, çerçevenin 2007 yılı Aralık ayında oluşturularak 2009 yılı Temmuz ayında düzenlendiğini ve 1 Ekim 2010'da yürürlüğe girdiğini belirten Sayın Duarte çerçevenin ana hedeflerini "İlk olarak, uygulamalı öğretimin farklı alt eğitim sistemleri bağlamında elde edilen yeterlilikleri bütünleştirmektir. Bu alt sistemler tek bir çerçeve dahilinde yer almaktadır" diyerek tanıttı. Bunun yanı sıra yeterlilikleri açıklık, şeffaflık ve uyumluluk noktalarında da geliştirmeyi ve ulusal yeterliliklere olan erişimi ve bunların kalitesi ile devamlılığını artırmayı umduklarını belirten Sayın Duarte bir başka hedeflerinin ise, sahip oldukları her bir yeterlilik için öğrenim kazanımlarını tanımlamak ve her ne kadar farklı olursa olsun yeterliliklerin karşılaştırılmasında Avrupa yeterlilik çerçevesinin bir araç olarak kullanmasının başta olmak üzere kaliteyi temin etmek olduğunu vurguladı. Portekiz'deki yeterlilik çerçevesinin kilit bir özelliği olduğunu vurgulayan Sayın Duarte, bunun çok kapsayıcı ve bütünleştirici bir çerçeve olduğunu ekledi. Portekiz'in yeterlilik çerçevesinin çift sertifikaya önem verdiğini belirten Sayın Duarte hem eğitim sertifikasının hem de mesleki sertifikanın kendileri için önemli olduğunu

sözlerine ekledi. Sistemlerinin önceki öğrenmeye değer verdiğini ve son olarak, çerçevede 8 yeterlilik düzeyi bulunduğunu ve neredeyse aynı öğrenim kazanımlarını tanımlayıcı olarak kabul ettiklerini belirtti. 1 ve 2. seviyelerim temel eğitim; 3. ve 4. seviyelerin orta öğretimi ve 5. seviyenin orta öğretim sonrası yüksek yeterlilik düzeyini ifade ettiğini; 6., 7. ve 8. seviyelerin ise yüksek öğrenime özel olduğunu açıklayan Sayın Duarte kimi zaman zorluklardan da bahsetmek durumunda olduğunu ifade etti. Bu zorluklardan birinin etkili yeterlilik çerçevesinde olduğunu ve ulusal yeterlilik çerçevesinde kullanılan açıklayıcıların uyarlanması zorluk yaşandığını sözlerine ekleyen Sayın Duarte etkili çerçeve derken ulusal bir yeterlilik çerçevesi arasında çok da fark bulunmadığını ortaya koymanın işinin bir parçası olduğunu belirtti. Diğer bir zorluğu ise öğrenme kazanımlarının kullanımında yaşadıklarını ifade eden Sayın Duarte halihazırda kullandıkları farklı yaklaşımların, farklı kavramların ve farklı uygulamaların var olduğunu; ve bu öğrenme kazanımlarıyla sisteme başvurmanın oldukça güç olduğunu sözlerine ekledi.

Soru- Edwin Mernagh: "Portekiz çerçevesi ile ilgili olarak başından beri ifade edilen özel bir noktaya dikkatleri çekmek istiyorum. Bir bütün olarak amaçlardan biri ön öğrenmenin farkındalığını desteklemek. Hepinizin anladığı gibi, İrlanda dahil Portekiz civarındaki tüm ülkelerde geliştirilen sistemler, ön öğrenme farkındalığının desteklenmesine yönelik. Bu gerçekten pek çoğumuzun hayranlıkla izlediği, düzenlemeye çalıştığı ve bence bu kadar da başarıya ulaşmadığı bir şey. Bu tür şeyler muhtemelen Portekiz'den kaynağını alıyor. Rica etsem, bize Portekiz'de yürürlükte olan sistemin insanların kendi öğrenmelerinin farkına varmalarına nasıl yardımcı olduğu ile ilgili kısa bir açıklama yapabilir misiniz? Bu çerçeveye nasıl yansıyor?"

Cevap- Teresa Duarte: "Portekiz'de 2008 yılında conpredense sertifikalarının tanınması ve doğrulanmasına yönelik bir sistemimiz vardı. Bu sistem temel ve orta öğretim eğitimleri olmayan bireylerin yeterliliklerini geliştirmeyi hedefliyordu. 18 ila 23 yaşlarındaki bireyler conpredense tanımlayabilir. Sistem yaşam süresi boyunca conpredense gereklilikleri bilgisine erişim olanağı sunuyor. Ayrıca bu conpredenseleri kimi merkezler aracılığıyla tanımak da mümkün. Portekiz, formel ve yaygın yani serbest öğrenmeye özel bir referans yapısı oluşturmuştur. Bunlara iki hafta öncesine kadar yeni fırsat merkezleri denilmekteydi. Artık yeterlilik ve eğitsel öğretim merkezleri olarak adlandırılmaktalar. Ancak amaçları bakımından neredeyse ilki ile aynı oldukları söylenebilir. Conpredense'lerin tanınması ve belgelendirilmesi merkezlerde kolaylıkla rastlanabilir bir olgu ve yetişkinlere yaşamları boyunca yaparak elde ettikleri güvenleri gösterme olanağı sunan metodolojik bir dizi ilkeye dayanmaktadır. Sizi adımlarla ilgili kısa bir şey daha anlatabilirim. Bence bu ilgilinizi çekecek. Bu merkezlerde bir takım aşamalar bulunmaktadır. İlk aşama katılım, aday yani yetişkin birey merkezler hakkında çok az bir bilgiye sahip, bu merkezlerin amaçları nelerdir, Ulusal Yeterlilik Sistemi nedir gibi. Sonra sırada teşhis aşaması var, merkezlerde kullanılan yöntemlerin tespit edilmesi. Burada amaç bir profil tanımlı yapmaktır. Bazı yöntemler grup ve bireysel oturumlar ile bireysel görüşmelerde dengededir. Teşhis aşamasından sonra yetişkinler rehberlik aşamasına gitmektedir. Bu aşamada hedef kişisel yeterlilik planı oluşturmaktadır. Bu planda yetişkin birey bir öğretim yoluna gidebilir veya güvenlerini tanımlayabilir. Şayet güvenlerini tanımlama yolunu seçerse, ilk aşama olan tanımlama aşamasından yola çıkılır. Portekizcede biz buna tanımlama diyoruz. Bu noktada harici grafik yaklaşımı kullanarak bir ürün dosyası oluşturmak durumundayız. Ürün dosyasında, yetişkin bireyin serbest değil formel bağlamda edinmiş olduğu bilgi, beceri ve güvenler yansıtılır. Şayet merkezde görevli profesyoneller bunun yeterli olmadığını kanaat getirirse, yetişkin bireyin teknik görüşmeleri yapması gerekmektedir. Burada amaç yaşamı boyunca edinmiş olduğu bilgi ve güveni tanımlamaktır. Bir sonraki aşama geçerlilik olarak nitelendirdiğimiz safhadır. Geçerlilik, ürün dosyasının bireyin kendi tarafından değerlendirilmesine ve RBCC sürecinde çalışan uzmanlarla diğer personel tarafından yapılan harici değerlendirmelere dayanmaktadır. Son aşama belgelendirmedir. Belgelendirme işlemi jüri ve dış yenileyiciler gibi diğer uzmanlarla ayrıca önceki aşamalarda adaylara destek olan ekibin de katıldığı bir oturumda gerçekleştirilir. Sonuç olarak yetişkin bireye kısmı veya tam onay belgesi takdim edilir. Portekiz'de kullandığımız sistemin genel hatları bunlardır."

Linda McCourt- İskoçya: İskoçya'nın SQA Türkiye'deki gelişmelerin destekçisidir diyerek sözlerine başlayan Sayın McCourt "SEQF, İskoçya'nın DNQF eğitim ve öğretim çerçevesidir" dedi. Bu çerçevenin esasen oldukça oturmuş bir çerçeve olduğunu, 20 yılı aşkın bir süredir varlığını sürdürmekte olduğunu ve 2006 yılında çerçeveyi yönetebilmek için, SEQF ortaklık şirketi kurulduğunu belirten Sayın McCourt esasen şirketin bir hayır kurumu niteliğine büründüğünü, slaytlar arasında ilerledikçe, SEQF ortaklığına müdahil olan paydaşların sayısının görülebileceğini sözlerine ekledi. Sunumunun odak noktasının bu olgun çerçevenin yönetimi üzerine olacağını belirten Sayın McCourt görüldüğü üzere ortaklığa dahil olanların İskoç hükümeti Bakanları olduğunu belirtti. SEQF'in düzenlenmiş bir çerçeve olmadığını, ortaklığın büyük bir kısmının çerçevenin yönetimine yaklaştığını, görev yaptığı SQA, SEQF'nin sermayedarlarından biri olup ortaklığın da bir üyesi olduğunu belirten Sayın McCourt yükseköğretim kalite güvence kuruluşunun, eğitim sağlayıcılarının inisiyatifindeki özel eğitim kurumları olan İskoç kolejlerinin (üniversiteler), İskoçya'daki yüksek öğrenim kurumları olan üniversitelerin ve ayrıca işçilerin ve alt yöneticilerin temsilcilerinin bulunduğunu sözlerine ekledi. SEQF'nin yönetsel amaçlarını "kalitenin muhafaza edilmesi ve çerçevenin bütünlüğünün korunması" şeklinde ifade eden Sayın McCourt bu çerçevenin oldukça oturaklı bir çerçeve olduğunu ve bunu koruyabilmek için kalitesi ve bütünlüğü ile ilgilenen bir birimin olmasını gerekli kıldığını sözlerine ekledi. Çerçevenin genlerinin gerçek manada hayat boyu öğrenmeyi desteklemeyi özgüleştirdiğini, bunun da kişileri 10 veya 15 yıl öncesine, hayat boyu öğrenme kavramının yeni bir kavram olarak doğuşu kadar eskilere götürdüğünü belirten Sayın McCourt İskoçya'da alışkın olunanın son derece dışa dönük bir felsefesi olduğunu ve Britanya dışındaki ülkelerin çerçeveleriyle olan ilişkilerin geliştirilmesi ve sürdürülmesi ile ilgili olduğunu sözlerine ekledi. Üç adet çerçeve bulunduğunu; bunların, Britanya, Avrupa ve dünyanın 12 seviyeli çerçeve olarak sadece kendi çerçevelerinin bulunduğunu sözlerine ekleyen Sayın McCourt çerçevenin orta öğretimden başladığını, dolayısıyla 1. Seviyenin ortaöğretimin başlangıcı olduğunu, buradan adaptör olarak bilinen 12. seviyeye kadar gittiğini belirtti.

Edwin Mernagh: "İskoç çerçevesini inceledim, uzun bir zaman diliminde yapılabilecek bir şey görüyoruz. Çerçeve çok oturaklı ve parçalar birbirini bütünlüyor. Sistemin nasıl çalıştığını bilen sistem üzerinde çalışan pek çok kimse var. Bunu yapmak zaman alır ve uzman tarafından desteklenmelidir. Ayrıca paydaşlar için de neler olup bittiğine alışmak ve etkin bir şekilde katılım sağlamak bir hayli zaman gerektirmektedir. Fakat buradan almamız gereken bunun yapılabilir bir şey olduğunu bilmek olmalıdır."

Soru: "Bütün bu uluslar yeterlilik çerçevelerinin sonunda, insanların belgelendirmesi konusunun olduğu ortaya çıkıyor. Hangi seviyede olursa olsun. Bu seviyeden de Avrupa Birliği içerisinde değişik ülkelerde sekiz ana seviye olduğu. Ancak bunun altında ve üstünde seviyeler olduğu ortaya çıkıyor. Bence bu ulusal yeterlik çerçevesi hazırlanmasının temel amacı, iş gücünün Avrupa Birliği içerisinde serbest dolaşımının sağlanması. Bu anlamda da diyelim ki ülkemizde seviye 3 olan bir personele sertifika verildiğinde, bu seviye 3'ün Almanya'daki karşılığı veya Portekiz'deki karşılığının da seviye 3 olması gerekir, orada bu kişiyi istihdam edecek işveren herhangi bir sıkıntı yaşamadan onu doğrudan istihdam edebilsin. Bence burada böyle bir sıkıntı var. Birinci sorun bu. Bu ilerde hakikatten bütün ülkeler için sekiz olarak sabitlenecek mi? İkinci sorum, ülkemizdeki Mesleki Yeterlilik Kurumunun nihai belgelendirme faaliyetinde kuruluşlarının akredite edilmesi ISO 17024'e göre arkasından Mesleki Yeterlilik Kurumunun da bu kuruluşlara yetkilendirmesi söz konusu. Burada bazı ilgi alanlarının asıl alanlarla birbirine girdiğini görüyoruz; Mesleki Yeterlilik Kurumu ve Türk Akreditasyon Kurumunun. Diğer ülkelerde böyle bir uygulama var mı? Yani ISO 17024'e göre kuruluşları yetkilendirip önce akretip ettirip akritasyon sertifikasını sahip olmasını sağlayıp ondan sonra da ilgili yeterlilik kurumunun kendisinin de bir denetim yapması onlar yetkilendirilmesi gibi bir konu var mı? Yoksa sadece 17024 ülkemizde mi zorunlu mu?"

Soru: "Öğrenme ortamları için kredi tanımları net bir şekilde yapılmış. İskoçya 10 saat içinde bir kredi veriyor veya Polonya sürecinde 1500 saat 1800 saat karşılığı kredi tanımları mevcuttur. Acaba katılan uzmanların ülkelerinde iş yeri tabanıyla ilgili fiziki tanımlarına ait bazı çalışma var mı? Bunlarla ilgili bilgi verebilirler mi?"

Soru: "Serbest öğrenimlerinin çıktılarının yani serbest öğrenimlerin kazanımının nasıl kredilendirildiğine ilişkin genel bir değerlendirme yapılmasını rica edeceğim. Bir de sunumlarda bazı ülkelerin veri tabanlarının sistemin uyumlu olduğu ve açıkçası bu öğrenim kazanımlarının veri tabanlarına entegre edildiğine ilişkin ifade kullanılmıştı. Genel olarak ülkelerde bu veri tabanlarında hangi tip bilgilerin muhafaza edildiği ve aynı zamanda sicil kaydına da ilişkin bir iki ifade vardı. Bu sicil kaydında hangi tip verilerin ve özellikle öğrenimlerin kazanım olarak tutulduğu ve değerlendirildiğine ilişkin değerlendirme yapılırsa memnun olacağım."

Edwin Mernagh: "Şu anda, dünyanın yarısını oluşturan İngilizce dışında. İskoç örneği Avrupa'daki tek kredi tabanlı çerçevedir. Bununla birlikte, kredi puanlarıyla çalışan insanlar var, dolayısıyla bu sorulara hızla yanıt verebilecek kişi Linda'dır. Kredi aralığı ve bunlar işyeri yeterliliği ile nasıl ilişkilendirilebilir? Sonrasında yaygın yani serbest yeterlilikler açısından kredi puanları nasıl karar verilmektedir, bir bakıma benzer bir mesele."

Cevap- Linda McCourt: "İskoçya'da üniversiteler kredi derecelendirme kuruluşlarıdır, dolayısıyla tüm öğrenme sürecinin kredi derecelendirmesini yapabilecek yetkiye sahiptirler ve tüm yeterliliklerin geçerliliklerini. Merdivenimizin sağ tarafından aktarıyorlar ve çerçeveye gitmeden önce hepsi kredi derecelendirmesine tabi tutuluyor. Dolayısıyla evet, kredi derecelendirmesi işyeri tabanlı yeterliliklerde uygulanır. Sanırım buna sunumumda değinmiştim, yeterliliğin geçerli kılınmasında ulusal kredinin ne olması gerektiğine dair herkesin bir karara varması oldukça zaman alıyor. SVQ (İskoç mesleki yeterlilikleri) üzerinde oldukça zaman alıyor ve muhtemel ortaklığın başlangıcına geri gidiyor. İş tabanlı yeterlilikler için nerede ve ne kadar kredi olduğu ile ilgili uzlaşmaya varma 10, 15 yıl almıştır. Şunu söyleyebilirim ki, SVQ'lar düzenlenen kurum tarafından kredilendirilmeden önce güvenilir bir şekilde derecelendiriliyor ve asla kredi derecelendirmesi yapılmadan yeterlilik geçerlilikleri olarak kredilendirilmesine izin verilmiyor."

Edwin Mernagh: "Acaba Avrupa genelinde 8 seviyeli bir çerçeve standart olabilir mi?"

Stuart Garvie: "Bunun standart olmasını istemiyorum, standart olmamalı da zaten. Ulusal yeterlilik çerçeveleri olmalı: çerçeve ulusa ait olmalı ve bunlar öyle oluşturulmalı ki ülkenin geliştirebileceği en iyi uygulamalar olsun. Avrupa yeterlilikler çerçevesi bir konu çerçevesi olduğundan, herhangi bir seviyedeki

çerçeve bunlara karşı referans gösterilebilir. İlginçtir ki, ilk iki ülke yani 10 ve 12 seviyeleri çerçeveleri olan İrlanda ve İskoçya Avrupa yeterlilikler çerçevesine karşı referans göndermiştir. 6 seviyeli bir çerçevede de onlara karşı referans gösterebilir veya 20 seviyeli bir çerçeve. Bu noktada esasen her şeyin bir ihtiyacı karşılaması gerektiğini hep hatırd tutmalıyız. Beklenebilir olmamalıdır, standart da olmayacaktır. Herkesin 8 seviyeli bir çerçevesi var.”

Edwin Mernagh: “Yeterliliklere yönelik olarak kuruluşların kredilendirmesi sorusuyla ilgili olarak. Çerçeveler farklı olduğunda pek çok ülkede farklı olan bir durumdur bu. Bunun nasıl yapıldığı ise, eğitim sisteminin nasıl işlediği bakımından ülkede hükümet denetiminin bulunup bulunmadığına bağlıdır. Örneğin, ekstrem bir örnek vermek gerekirse, İrlanda’da dünya üniversiteleri Devlet tarafından kontrol edilmektedir, bu nedenle yalnızca belirli kuruluşların üniversite adını almalarına izin verilmektedir. İrlanda’da yalnızca 7 üniversite bulunmaktadır, çünkü Devlet bu kelimenin kullanımını denetlemektedir. Başka diğer yüksek öğrenim kuruluşları da var, ancak onlar kendilerini üniversite olarak nitelendiremiyorlar. Pek çok ülkede, bu durum söz konusu değil. Yani, farklı ülkelerde kimin güvenli kuruluş olduğuna dair farklı tanımlama yolları kullanılıyor. Bunun çok merkezi olduğu kimi durumlar da söz konusu elbette. Kimi durumlarda da oldukça dağınık. Yeterlilik çerçevesinin ilk görevlerinden biri de, ki bu görev Türkiye’de çoktan başlatıldı, sistemdeki denklik veren kurum ve kuruluşların kimler olduğunun belirlenmesidir. Bu yüzden, denklik veren kuruluşlar olarak çerçevenin geliştirilmesinde katkıda bulunan kurumlar kimlerdir. Bu ISO gibi kavramlarla ilgili bir mesele değildir.”

TYÇ ÜZERİNE 2. PANEL OTURUMU – İLERİYE BAKIŞ

Doç.Dr. Ömer Açıkgöz, MYK Yönetim Kurulu Başkan Vekili – MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü: Konuşmasına Türkiye Yeterlilik çerçevesinin çalışmasının nedeninin ne tür fırsatlar ve ne tür teknikler üzerinde durduğunu açıklayacağını belirterek başlayan Sayın Açıkgöz bir konunun insanlar tarafından sahiplenilebilmesi ve onu çalıştırıyor olabilmeleri için iki şeye dikkat edilmesi gerektiğini belirtti. İnsanların bir zihin haritasının bulunduğunu ve o zihin haritasının kavramlarının, kilit taşlarının olduğunu belirten Sayın Açıkgöz bunun için o zihin haritasındaki kavramlara, kilit taşlarına hitap edilmesi gerektiğini vurguladı. Çerçevenin ilkokuldaki öğretmen, iş başındaki ustanın, okul müdürünün, dekanın, bölüm başkanının ve bütün tarafların anlayabileceği bir dilde olması gerektiğini belirten Sayın Açıkgöz onların bu çerçeveyi ele alırken, ellerine ayrıca bir sözlük alıp da acaba bu kavram ne demek istiyor gibi bir arayış içerisine girmemeleri gerektiğini belirtti. Bunun için kişilerin zihinsel haritasına hitap etmesi gerektiğini savunan Sayın Açıkgöz bunun önemli oranda sağlanmış durumda olduğunu ama son redaksiyonu yapılırken yine göz önünde bulundurulması gerektiğini ekledi. İkinci olarak bu çerçevenin sahiplenilip çalışabilmesi için önemli nitelik gerektirdiğini belirten Sayın Açıkgöz kişilerin kendilerine ait bir gerçeklik görmeleri gerektiğini belirtti. İnsanların çıkarlarına hitap etmeleri gerektiğini ki bunun üzerinden kişilerin sahiplenebileceklerini belirten Sayın Açıkgöz bu çerçeveye, büyük ya da kısmi bir çoğunluğun araçsal olarak yaklaşabileceğini belirtti. Sayın Açıkgöz YÖK tarafının, MYK’nın, Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve sosyal tarafların bu çerçeveye reformcu bir çerçeve olarak mı yaklaşacaklarını yani eğitim sistemi ile ilgili, yoksa sadece şeffaflaştırıcı bir çerçeve olarak mı yaklaşacaklarını çok önemseyeceğini sözlerine ekledi. Eğitim ve öğretimde bilginin daha çok bilgi yoğunluklu hale geldiği, bütün ölçme araçlarının bilgi yoğunluklu ölçme yaptığı bir dönemde yaşadığımızı belirten Sayın Açıkgöz bir süre sonra, tartışmalarda ya da sektörde ya da akademide insanların kullanmış olduğu belgelerle, sergilemiş oldukları tutumlar arasında bir tenakkuz gördüğünü belirtti. Bunun eğitim ve öğretim ağırlıklı olarak bilgi yoğunluklu hale geldiği durumda yani tutum ve davranışa yönelik zayıf bir tarafı olduğunu görmekte olduğumuzu ekledi. Dolayısıyla bu çerçevenin Türkiye’de eğitim ve öğretimin içerisinde sadece bilginin değil tutum ve davranışların da en az bilgi kadar önemli olduğunu çünkü kalıcı olanın tutum ve davranışlar olduğunu, bilginin zamanla ve mekanla değiştiğini ve manipülatif ve spekülâtif bir alanının olduğunu ve sürekli değişken olduğunun farkında olmamız gerektiğini vurguladı. Türkiye’deki eğitim sisteminde 3 kavram bulunduğunu; bunlardan birisinin talim ve terbiye, ikincisi olgunlaşma olduğunu

belirten Sayın Açıkgöz olgunlaşma kavramı eğitim sisteminin içerisinde ayrı bir yere sahip olduğuna vurgu yaptı. Bunun için Immanuel Kant'tan bir alıntı yaparak sözlerine devam eden Sayın Açıkgöz "kişinin serkeşlikten kurtulması yani terbiye edilmesi, başı bozukluktan kurtulup terbiye edilmesi, belli bir olgunluk düzeyine gelmesidir" diyerek çerçevede ağırlıklı olarak akademik anlamda tutum ve davranışa yönelik seviye tanımlamaların örneklerini görebileceğimizin altını çizdi.

Soru- Prof. Dr. Mahmut Özer: "Ömer Bey'in bahsettiği Ulusal Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi oluşturulurken iki tane temel problem var. Birincisi ölçümün somut ölçülebilir parametrelere dayandırılması, ikincisi de kontrol süresi. Ömer Bey de ağırlıklı olarak önemli olan sürecin yönetilmesi, kontrol süreci üzerine ağırlık verdi. Peki kısa bir soru sorabilir miyim? Yani bu süreçte kontrol edilebilirlik nasıl sağlanır? Mesela Yükseköğretim Kurumları'nda tüm eğitim, öğretim Ulusal Yeterlilik Çerçevesi'ne göre haritalandırıldı, detaylandırıldı dersler Ulusal Yeterlilik Çerçevesi bağlamında. Temel alanlardaki alan yeterlilikleriyle ilişkilendirildi ama bir hoca gerçekten müfredatını değiştirdi mi? Masa başındaki operasyon mu bu? İki, bu yeterliliklerin veya öğrenim kazanımlarının öğrencinin kazanıp kazanmadığının gerçekten test edilebilir ölçülebilir parametreleri var mı? Yükseköğretim Kurumları'nın dışında bu süreçleri kontrol edecek, takip edecek mekanizmaların ne olması gerekiyor?"

Cevap- Doç. Dr. Ömer Açıkgöz: "Şu anda Yüksek Öğretim'de bir Bologna süreci devam etmekte ve her lisans programının bir program kazanımları hazırlanmakta. Bu program kazanımlarının hazırlanmasında bugüne kadar, bu çerçevenin belirlemiş olduğu her seviyenin bir tanımlaması var. 6. seviyenin Yükseköğretim kapsamında ya da 5., 7. seviyenin belirlediği bilgi, beceri ve yetkinlikte bir alt limit ve üst limit var. Şimdi bu öğrencinin öğrenme kazanımları, program kazanımları hazırlanırken acaba bu alt ve üst limit hazırlanırken gözetilerek mi hazırlandı? Eğer belirlendiyse bunların ölçme değerlendirme sistemi objektif hale getirildi mi? Bu anlamda mesela Yükseköğretim Kurumu'nun böyle bir sorun alanı var. Milli Eğitim Bakanlığı'nda da benzer bir taraf var. Mill Eğitim Bakanlığı'nda şu ana kadar yeterlilik denilince algı olarak hep mesleki, teknik eğitimin yeterlilikleri anlaşılır yani genel eğitimin bu anlamda yeterlilikleriyle ilgili bu çerçevede bir yaklaşımla hazırlanmış bir yeterlilik sistemi yok. O anlamda Yükseköğretim Kurulu nispeten, Milli Eğitim Bakanlığı'na nazaran bir adım daha ileride görünüyor Bologna Süreci nedeniyle ama Milli Eğitim Bakanlığı'nda mesleki

teknik eğitimdeki yeterlilikler, direkt Avrupa yeterlilikler çerçevesi referans alınarak hazırlanmış durumda ama bunların ulusal çerçeve referans alınarak elden geçmesi gerekiyor ve bunların ölçme değerlendirme sisteminin objektif olarak buluşturulması gerekiyor. Sonra bu ölçme değerlendirmenin güvence altına alınması gerekiyor.”

Ahmet Gözüküçük- TÜRKAK Genel Sekreter Yardımcısı: Türkiye olarak Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nin 5544 sayılı kanun ile çizilmiş olduğunu belirterek sözlerine başlayan Sayın Gözüküçük yeterlilikler çerçevesinin kalite güvence boyutunun bu kadar öne çıkarılmış olmasının çok isabetli bulunduğunu ve Türkiye açısından kalite güvencesi boyutunda işi sıkı tutmanın önemli olduğuna özellikle dikkat çekmek istediğini belirtti. “Ülkemizde bir takım konular çok rahatlıkla aşındırılabilir; bu anlamda Yeterlilikler Çerçevesi’ni Türkiye’nin gündemine getirirken bu konuda son derece dikkatli olmamız gerekiyor” diyerek sözlerine devam eden Sayın Gözüküçük bunun içerisinde akreditasyon kavramının da kaçınılmaz olarak yer aldığının altını çizdi. Sayın Gözüküçük Türk Akreditasyon Kurumu’nun Türkiye’de uygunluk değerlendirmesinin faaliyetlerinin akreditasyonunu gerçekleştirdiğini ve buradaki uygunluk değerlendirmesi faaliyetinin farklı belgelendirme türlerinin, laboratuvar faaliyetlerini içerdiğini, hem de personel belgelendirmesi dediğimiz yeterliliklerle ilgili konularda uygunluğunu değerlendiren kuruluşların akreditasyonunu içine aldığını belirtti. Bu yapıda uluslararası bir çerçeve oluşturulduğunu ve Türkiye’de Türk Akreditasyon Kurumu’nun yaptığı akreditasyon faaliyetlerinin, Avrupa Akreditasyon Birliği tarafından Avrupa Bölgesi’nde ve uluslararası ölçeklerde akreditasyon forumu tarafından izlenen bir yapı olduğunu belirten Sayın Gözüküçük bu yapıyı gündeme getirmemin sebebini “bu yapının sağladığı şöyle bir çözüm var. Dünyadaki bütün ülkeler ümrük Değerleme Faaliyeti yerine getiriyor ve bu ülkelerin bu faaliyetleri o ülkelerde oluşturulmuş akreditasyon kurumlarınca geçerli kınıyor. Ancak geçmişte sıkıntı yaşanmış, malların serbest dolaşımıyla birlikte uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin her ülkede tekrarlanması gibi bir sorunla karşılaşmıştı. Bu sorunun çözümü için bölgesel teşkilatlanmalar oluştu. Avrupa’da Avrupa Akreditasyon Birliği diğer Asya Pasifik ve Amerika’da da benzer organizasyonlar oluştu ve bunların hepsi de Uluslararası Akreditasyon çatısı altında birleşti. Ve bu yapı karşılıklı tanıma anlaşması gibi bir mekanizmayı hayata geçirdi. Böylece bu mekanizma sayesinde ülkelerde gerçekleştirilen uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin tek bir noktada yapılması yeterli hale geldi” diyerek açıkladı.

Enis Bağdadioğlu- Araştırma Müdürü, TÜRKİŞ: Mesleki Yeterlilik Kurumu’nun uzun bir süreçten sonra bu noktaya geldiğini belirterek sözlerine başlayan Sayın Bağdadioğlu sürecin başında bugünü göremediklerini ama oldukça önemli bir aşamaya gelindiğinin altını çizdi. Bugün geline nokta artık sistemi oluşturma aşamasında uygulamanın önem kazandığına dikkat çeken Sayın Bağdadioğlu “tartışmaların ilk başladığı zaman ne kadar mükemmel bir sistem oluştursak oluşturalım, eğer sosyal taraflar benimsemiyor ve uygulamıyorsa karşılığı yoktur” diyerek sözlerine devam etti. Ülke örneklerini de dinlediğimiz zaman her ülkede değişik sorunlar olduğunu gördüğümüzü ve Türkiye’de de olacağını belirten Sayın Bağdadioğlu konunun bir sistem bütünlüğü içinde ele alınması gerektiğini, bu proje gündeme geldiği zaman 850 meslek standartı projenin alt çalışması olduğunu belirtti. Yani Meslek tanımlamaktan iş gücü piyasası bilgi sisteminin geliştirilmesine, otomasyondan sertifikasyon sistemine kadar bir dizi çalışmanın bütünlüğü olduğunu vurgulayan Sayın Bağdadioğlu çalışma mevzuatından iş güvencesine, enformasyon sisteminden meslek danışmanlığına, iş danışmanlığına, sertifikasyona kadar çok geniş bir alan olduğunu belirtti. Bu çerçevede meslek standartları komisyonu kurulduğunu, bir protokol yapıldığını ve sosyal taraflar arasında çalışmaya başlandığını belirten Sayın Bağdadioğlu başlangıcın meslek standardı olduğunu vurguladı.

Prof. Dr. Mahmut Özer- MYK Yönetim Kurulu Üyesi, Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörü: “Yeterlilikler Çerçevesi oluşturulurken tüm paydaşlar sürece katılıyor ama Türk Eğitim Sistemi hem ilköğretim ortaöğretim hem de yükseköğretim bağlamında ürünlerini verdiği zaman piyasa o yeterliliklerle fiyatlandırmayı nasıl bilgilendiriyor bu da ayrı bir tartışma konusu”dur diyerek sözlerine başlayan Sayın Özer bu zamana kadar iş piyasası yeterlilikleri talep edip Türk Yükseköğretim Sistemi yeterli niteliklerde elemanlar yetiştirmiyor dedi. Aslen Türk Öğretim Sistemi’nin kaliteyle ilgili makro bir problemi olduğuna inanmadığını belirten Sayın Özer “hiçbir zaman piyasanın, yetiştirilen yeterliliklerini gerçekten uluslararası seviyede fiyatlandırıp fiyatlandırmadığını tartışmadık” dedi. Artık eğitimcilerin de yavaş yavaş iş piyasasıyla bağlantılanması gerektiğine inandığını belirten Sayın Özer uluslararası trende doğru gidildiğini, eğitim müfredatlarını ilgili paydaşlarla güncelleştirdiğini ve piyasanın hedeflerine göre yeniden oluşturulduğunu belirtti.

Necdet Kenar- TÜSİAD Mesleki ve Teknik Eğitim Çalışma Grubu Başkanı: “Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası’nın Türkiye’nin mesleki yeterlilikleri oluşturması sürecinde oldukça aktif rol aldığını belirterek sözlerine başlayan Sayın Kenar MESS’in Otomotiv ve Metal Sektöründe Meslek Standartı’nı hazırlamak üzere yetkilendirilmiş bir kuruluş olduğunu ve bu zamana kadar toplam 70 tane Meslek Standartı hazırladığını belirtti. Ek olarak 25 tane Ulusal Yeterlilik hazırladığını ve bu süreçlerin hala devam ettiğini belirten Sayın Kenar şu anda hala hazırlanmış olan yeterlilikler ve standartlarının bulunduğunu MESS’in, bu çerçevede sınav ve belgelendirme kuruluşu kurduğunu sözlerine ekledi. Sayın Kenar sırf bu sistemi güçlendirmek, bu sistemi desteklemek için Türk Metal’le birlikte, ortak sınav ve belgelendirme merkezi, hatta bununla ilgili ayrıca bir de Mesleki Eğitim Merkezi kurulduğunu belirtti. TÜSİAD ya da işveren örgütü olarak bu çalışmaları çok olumlu değerlendirdiklerini dile getiren Sayın Kenar Türkiye’nin Mesleki Yeterlilik Kurumu’nun oluşturulması öncesi başlayan, öncesi ve sonrası Türkiye’de geldiğimiz en son aşamadaki Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nin oluşturulmasına yönelik çalışmaları son derece başarılı, olumlu bulunduğunu belirtti. Türkiye’nin, diğer ülkelerden çok daha iyi durumda olduğunu düşündüğünü belirten Sayın Kenar sosyal tarafların da bu anlamda çok büyük desteği olduğunu sözlerine ekledi. İşveren örgütlerinin, sosyal tarafların bu işe destek sağlamasını önemli olarak değerlendiren Sayın Kenar dünyanın en iyi sistemini oluşturup uygulanmadıktan sonra bu sistemin bir işe yaramayacağını belirtti.

Hakkı Kızıloğlu- Hukuk Müşaviri -TİSK: Sayın Kızıloğlu sözlerine “TÜİK verilerine göre 2012 yılı sonu itibariyle 75.6 milyon kişi olan Türkiye nüfusunun 55.2 milyonu kurumsal olmayan çalışma çağı nüfusunu meydana getirmiştir” diyerek başladı. Ülkemizdeki istihdam oranının 2011 ve 2012’de %45 düzeyinde kalmış olduğunu, Avrupa Bölgesi’ndeki en düşük oranı temsil ettiğini ve işsizlik oranının ise 2011 yılında % 9.8, 2012 yılında ise % 9.2 olarak gerçekleştiğini belirten Sayın Kızıloğlu, işsizlik problemlerinin başlıca

nedenlerinden birinin eğitim ile istihdam arasındaki ilişkinin zayıflığından kaynakladığını belirtti. Örgün ve Yaygın Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları'ndan verilen diplomanın veya belgelerin kişilerin sahip oldukları bilgi ve becerilerin güvenilir bir biçimde yansıtamamakta olduğunu ve iş dünyası tarafından yeterince itibar göremediğini belirten Sayın Kızıloğlu herhangi bir formal eğitim almadan çalışarak beceri edinen kişilerin büyük bir bölümünün, sahip oldukları bilgi, beceri ve yetkinlikleri belgelendirme imkanı bulamadığını ekledi. Sayın Kızıloğlu bu koşulların iş gücünün mesleki yeterliliğinin objektif olarak değerlendirilmesini engellemekte, işsizlerin iş bulmalarına, işverenlerin de aradığı işçiyi temin etmelerine arzu edilen düzeyde hizmet etmediğini sözlerine ekledi. Ulusal Yeterlilik Çerçevesi Mesleki Yeterlilikler'in tüm toplumda daha iyi algılanabilmesi ve kabul görmesinde önemli bir işlev göreceğini belirten Sayın Kızıloğlu bu sayede iş yerlerinin ve işverenlerin ihtiyaç duydukları kalifiye iş gücüne daha kolay ulaşabileceklerini ve iş arayanların da kendi niteliklerine uygun işe yerleştirilmelerini daha başarılı şekilde gerçekleştirebileceklerini belirtti. Sayın Kızıloğlu 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu'nda 2011 yılında yapılan değişikliklerin süreçteki en önemli gelişmelerden birini oluşturduğunu söz konusu yasal değişiklik ile Ulusal Yeterlilik Çerçevesi konusunda önemli hükümler kabul edildiğinin altını çizdi.

Necdet Kenar: "İş gücü piyasalarında ücret oluşumu herkes tarafından bilinir. Kişinin şu belgesi var, dolayısıyla şu kadar ücret vermemiz lazım, bu belgesine bu kadar ücret vermemiz lazım. Böyle bir şey olamaz. Bu iş gücü piyasasında kişilerin yeterliliklerine göre ya da işe yaptığı katkıya göre belli bir ücret belirleme sistemi vardır. Bu zaman zaman gündeme getiriliyor. Meslek lisesi mezunlarına ayrıca bir para vermek lazım gibi ya da bir başka okul diyor ki bizim okulumuzun mezunlarına daha fazla bir para verilsin. Bu, iş gücü piyasasında arz ve talep çerçevesinde belirlenen bir şeydir. Mesleki belgeye sahip kişi gerçekten verimli çalışıyorsa, işveren için vazgeçilmez bir insansa zaten onun karşılığını alıyor, ücreti yükseliyor. Genellikle asgari ücretle işe girilir. Siz eğer bir ülkeye asgari ücret koyarsanız, genel olarak ücretler için de bir limit koyuyorsunuz demektir. Özellikle mavi yaka çalışanlar için. Burada tabii asgari ücreti açmak lazım. Bizim birçok şirketimizde bir sene kadar sonra bu ücretlerin bir şekilde yükseltilmesi çalışmaları yapılır. Bu tam anlamıyla bence piyasa çerçevesinde çözölen bir sistem."

Enis Bağdadioğlu: "Denildi ki ücret belirlerken eğitimin önemi yok, katma değer katkısı önem kazanıyor. Doğru yani ücret belirleme yöntemlerine baktığınız zaman ödeme gücü, katma değer, Hakkı Bey'de dedi ki teşvik. Ben sadece bir çelişkiye burada vurgu yapmak istiyorum. Eğer ücret belirlenirken eğitimin önemi yoksa katma değere katkı söz konusuysa bu bir ön şart olarak kabul ediliyorsa, tutarlı olmak gerekir bu konuda. O zaman eylem planında veya teşvik sisteminde meslek lisesi mezununu ve yeterlilik belgesi mezununu ben istihdam edersem ben işveren olarak bana ne teşvik vereceksiniz diye sorulmaması gerekir. Çünkü bence bu günkü nitelsiz iş gücü ortamında, tırnak içinde, eğer ben yeterliliği uluslararası düzeyde kanıtlanmış, bir belge sahibine sunuyorsam, arz ediyorsam bundan daha büyük bir teşvik olamaz. Ayrıca bunun üzerine sigorta primi teşviki, işsizlik sigortası fonu, şu teşvik şeklindeki bir yaklaşım sistemin işlerliğe kavuşması açısından yanlış olur diye düşünüyorum."

Doç. Dr. Ömer Açıkgöz: "Tabii MYK Başkan Vekili olarak bu yeterliliklerle belgelendirmeyi ücret ile ilişkilendirmeyi ben bu sistem için büyük bir tehdit olarak görürüm. Çünkü hakikaten bu aşamada belgelendirmeyi, yeterliliklerin belgelendirilmesini ücretle ilişkili bir şekilde tartışmak doğru bir şey değil. Diplomalı beceri mi belge mi beceri mi; bu sistemde aslında beceri var. Dolayısıyla beceriyi ön plana çıkartmak istiyor. Yapabilirliği ön plana çıkartmak istiyor. Ücretlendirme ise bence tamamen ayrı bir konu. Dolayısıyla işveren ile işçinin arasında oluşabilecek yani becerenin kendisini ispatlaması, işverenin de bunu görmesi ve ücretlendirmesi. Burada üzerinde tartıştığımız sistem, tamamen beceriyi ön plana çıkarıp, işgücü ile işveren arasındaki o güvenilirlik alanını genişletmek. Bunun ücretlendirmesi tamamen piyasa koşullarında gerçekleşir. Mesela herkes meslek liselerinin çok kıymetli olduğunu söylüyor. Peki ücretlendirmeye geldiğinizde aynı şekilde bu ücretlendirmeye yansıyor mu? Bütün işverenler meslek liselerini önemsiyor ama? Yapmış olduğumuz bir çalışma vardı SETA Vakfı ile birlikte, Sanayi Bakanlığı'nın yaptığı bir çalışma. Türkiye'nin

insan kaynağının belirlenmesi projesi. Şimdi burada yapmış olduğumuz çalışmada asgari ücretin üzerinde ücret alan meslek lisesi oranı ortalama %15 civarında. Geri kalan % 85'i asgari ücretle çalışıyor. Dolayısıyla bu iş gücünün arzıyla da ilişkili bir şey. Diyelim ki yılda meslek liseleri 220 bin civarında mezun veriyor. Ama işgücü piyasasına katılan miktarına baktığımızda çok az. Dolayısıyla kapının önünde bekleyen çok insan var. İşveren bunu görüyor, buna göre ücretlendirme yapıyor. Onun için belgenin, yeterlilik sisteminin, Mesleki Yeterlilik Kurumunun yapacağı belgelendirmenin, direkt ücretle ilişkilendirilerek tartışılmasını, Türkiye'de mayası yeni tutmaya çalışılan bir sistem için bir tehdit olarak görüyorum. Onun için doğrusu bunu beceri odaklı ve yeterlilik odaklı götürmekte yarar çünkü beraberinde kaliteyi getirir diye düşünüyoruz."

Soru: "Konuşmacılardan işveren temsilcileri Türkiye nitelik çerçevesinin yönetmelikle hazırlanmasının uygun olmadığını söylediler. Neticede toplumu yeniden dizayn ediyorsunuz. Bunun yasal dayanağının anayasa veya kanunla düzenlenmesi daha doğru olmaz mı? Kurum yetkilisinin görüşlerini öğrenmek istiyorum."

Cevap: "5544 sayılı kanun zaten Türkiye Yeterlilikler Çerçevesini çıkarma yetkisini ve yürütme yetkisini MYK'ya veriyor. Aslında orada taslakta sunulan şey uygulamaya dair bir takım eksiklikleri bertaraf etmek için bir koordinasyon şeklinde bir kurul. Yoksa yasal yürütme tamamen MYK'ya verilmiş."

Cevap: Mutlaka Türkiye'de bir teşkilat kurmak istiyorsanız organizasyonu nerede yapmak istiyorsanız, bunun karşılığı kanundur. Kanunsuz hiçbir idareyi Şube Müdürlüğü de olsa kuramazsınız. Ancak zannediyorum ki bir küçük anlayış farkı var ya da gözden kaçan bir husus var. Örneğin konuşmacının biri organizasyonel bir oluşumdan söz etti. TYÇ'deki taslakta yönetim şemasında tamamen fonksiyonel bir yapı söz konusudur. Organizasyonel bir yapı söz konusu değildir. Dolayısıyla yönetmelikte yazabilecek olan husus TYÇ'nin yönetimine ilişkin değildir. Çünkü 5544 sayılı Kanunun 23 A maddesi şöyle söyler: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin oluşumu, gelişimi ve güncellenmesi MYK'nın sorumluluğundadır. 1 .madde bu. 2. fıkrasında da der ki, Mesleki ve Teknik Eğitim'in kalite güvencesinin sorumluluğunu MYK üstlenir. Yüksek öğrenim'e ilişkin olanları YÖK, Milli Eğitim Bakanlığı'na ilişkin olanları da Milli Eğitim Bakanlığı. Ancak şu notu da düşer orada: Çıkarılacak Bakanlar Kurulu Yönetmeliği'nde Milli Eğitim Bakanlığı kalite

güvencesini nasıl sağlayacağını, keza Yüksek öğrenim’de kalite güvencesini nasıl sağlayacağını belirler der. Yani üçüncü bir gözün çok üstünde durduğumuz, ısrarla önem verdiğimiz, tüm tarafların mutabık olduğu kalite güvencesinin sağlatmasına da hassasiyetini gösterir. Bu anlamda MYK’nın TÇY’yi yürütme zorunluluğu zaten var. MYK burada bu sorumluluğunu, bu görevini yerine nasıl getireceğini TYÇ’de açıklıyor. Şu da bir usuldür, herhangi bir panel kurmazsınız, resmi görüşlerini alır onun üzerine Yönetim Kurulu’ndan geçirip götürürsünüz. Bu da bir usuldür ama TYÇ Kurulu’na ve TYÇ Koordinasyon Kurulu’na bir organ olarak baktığımız an hataya düşeriz. Veya şöyle söyleyeyim biz böyle düşünmedik bu dizaynı yaparken, biz ona bir organ vasfı yüklemiyoruz. Ancak yanlış anlaşma varsa gayet tabi ki bunun üzerine biraz daha ince bir çalışma yapmak isteriz ve yaparız da. Şunun iyi bilinmesini daha doğrusu iyi anlaşılmasını isterim ki, tam bir yönetim içerisinde aslanan yetki değil görevin yerine getirilmesidir anlayışından hareketle burada bir işbirliği esasının oluşturulmakta olduğunu ifade etmek isterim. Ama elbette ki yasa tekniğine yönetmelik tekniğine de uygun bir şekilde çıkarılacaktır.”

Soru: “Isı yalıtımı, boya ve mantolama konusunda ustalarımız, usta kulübümüz var. 55 bin ustamız burada ve bunların 9000’e yakınına Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte sertifika verdik yani yeterliliklerini genişlettik. Bu eğitim kurslarında 3 tane sınav oluyor. Bunlar hem sözlü, hem yazılı, hem de teoriye ilişkin sınavlar oluyor. Şimdi geldiğimiz noktada ben şöyle anlıyorum artık. Bir usta sadece sınava girerek, ustalık belgesini alabiliyor. Bu çok tehlikeli birşey değil mi? Çünkü el yeterliliğini, el ustalığını kaybediyor. Bu sebeple aslında bunun arka planının 50 saatlik 60 saatlik kurslar olması gerekmez mi? Bunu özellikle hem Mesleki Yeterlilik Kurumu’na, hem Milli Eğitim Bakanlığı’na sormak isterim.”

Doç. Dr. Ömer Açıkgöz: Şimdi Mesleki Yeterlilik Kurumu’nun yürütmüş olduğu belgelendirme gönüllülük esasına dayanır. Bütün piyasa bu şekilde şekillendirecek, herkes bu sınavlara girmek zorunda filan gibi bir kaygı, bir zorunluluk yok. Dolayısıyla böyle bir tehdidi algılamamak gerekiyor esasında. Bu tamamen piyasanın şeffaflaşması, işverenle işçi arasında güvenin artmasına ilişkin verilen yeterliliklerin ulusal ve uluslararası tanınırlığıyla ilgili bir çalışma. İkincisi bu sınavlar teorik olarak yapılacak diye bakmak doğru değil. Çünkü sonuçta bu sınavlarda hem bilgiyi, hem beceriyi ölçeceğiz. Gerekirse bu beceri uygulamalı olacak. Bir de yetkinliği ölçeceğiz yani kişi bağımsız şekilde bir şeyi yapabiliyor mu, kendi başına yapabiliyor mu? Bunların meslek standartları çerçevesinde, yeterlilik kurallarına göre VOC-TESTler’de belgelendirmesi yapılacaktır ama iş gücü piyasalarının bunu bir tehdit olarak algılamaları doğru değil. Tamamen gönüllülük esasına dayalı ve piyasayı şeffaflaştırma, yeterliliği ön plana çıkartma, beceriyi ön plana çıkartma, ulusal ve uluslararası tanınırlığın ön plana çıkartılmasıdır.”

KAPANIŞ OTURUMU

David Handley: Önemli olanın her ülkenin ne yapmak istediği bakımından anlamlı olan bir çerçeveye sahip olmasıdır diyerek sözlerine başlayan Sayın Handley bunun, o ülke vatandaşlarının kendi amaçlarına uygun bir şekilde kullanabilecekleri bir şey olması gerektiğini ekledi. Sayın Handley Türkiye’de oluşturulan çerçevede farklı şeyler arasındaki ilişkiyi bilerek her şeyin öğrenme kazanımlarına dayanan genel bir yaklaşımla ilişkili olduğunu da bilerek ve kalite güvencenin büyük bir öncelik olmasına istinaden, kalite sistemleri geliştirilmiş ve artırılmış ve önemli unsurlar olması nedeniyle bunlar sistemin bir parçası haline getirilmiştir dedi. Sistemin tam anlamıyla işler duruma gelmesinin uzun bir zaman alabileceğini, çünkü kimi safhalarda yeterlilikleri dahil etmek suretiyle çerçevenin yerleşik hale getirilebileceğini söyleyen Sayın Handley gelişme aşamasına bağlı olarak da değişeceğini ekledi. Daha sonra ulusal seviyede insanları ve paydaşları tartmak üzere konsültasyon sürecine geçileceğini ekleyen Sayın Handley bunun asla bir gecede olamayacağını ekledi. “Mesleki Yeterlilik Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğrenim Kurulu aracılığı ile bilgi paylaşmaya ve birlikte çalışmaya hevesli başka birçok ülkedeki benzer kurum arasında doğrudan bir irtibat kurdu” diyerek sözlerine devam eden Sayın Handley bunun büyük bir avantaj olduğunu, bilgi paylaşımında uzun soluklu bir diyalog oluşturulduğunu ve Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nin geliştirildiğini belirtti.

Arjen Deij: Sayın Deij bu işin siyasi kısmı kimi zaman kafasını karıştırdığını belirterek sözlerine başladı. Artık tüm Avrupa genelinde, her ülkede bir uzmanlar topluluğu olduğunu ve bir araya geldiklerini, birlikte konferanslara katılan ve özellikle komiteler üzerinde birlikte çalışan bir uzmanlar havuzu oluştuğunu belirtti. Önümüzdeki iki sene boyunca bu alanda çok daha fazla Türk ile karşılaşmayı umduğunu belirten Sayın Deij bundan sonraki dileğinin ve umudunun kişilerin çerçeveyi kullanmaya, üzerinde çalışmaya, nasıl işlediğini ve bu yeni çalışma alanına nasıl katılacaklarını öğrenmeye başladıklarını görmek olduğunu vurguladı.

Mile Dželaliya: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi üzerine yapılan bu çalışmanın gerçekten çok güzel ve kolaylıkla görülebilir bir şekilde yapılandırılmış olduğunu, kapsamlı bir çerçeve, destekli, çok güçlü bir kalite güvence sistemi üzerine kurulu olduğunu belirten Sayın Dželaliya ünite bazlı olarak geliştirilen yeterlilik çerçevesini de çok sevdiklerini belirtti.

Prof. Dr. Mehmet Durman: Sayın Durman, Yükseköğretim boyutundaki çalışmalara 2006 yılında başladığımızda ve daha sonraki süreç içerisinde, örnek olarak elimizde sadece 2-3 çerçeve olduğunu, İskoçya ve İrlanda’nın geliştirmiş olduğu çerçeveler olduğunu söyledi ve şu anda 24 ülkenin çerçevesinin yasal bir şekilde tanımlanmış durumda olduğunu ekledi. Bu ülkelerin referanslama süreci içerisinde bulunduğunu, diğerlerinin de 2013 yılında ve en geç 2014 yılında bu referanslama sürecini bitireceklerini belirtti. Bunların her birinin kendi sosyal, ekonomik ve eğitim boyutları ile ele alındığında farklılıklarının ve güzel örnekler olduğunu dile getiren Sayın Durman, Türkiye için geliştirilmiş olan çerçevenin de kendine özgü önemli farklılıkları olduğunu ve olması gerekenin de bu olduğunu vurguladı. Bu anlamda yapılan çalışma sonucunda sahip olmuş olduğumuz yeterlilikler çerçevesinin Türkiye’ye özgü mevcut yapıyı ileriye taşıyacak özelliklere sahip olduğunu ve şu ana kadar geliştirilmiş olan uluslararası düzeydeki çerçevede örnek unsurları içinde barındırdığını çok rahatlıkla ifade edebildiğini belirtti. Bir çerçevemiz var fakat bu çerçeveyle nereye gideceğiz? Bunun son derece önemli bir husus olduğunu düşündüğünü dile getiren Sayın Durman, ülkenin stratejik hedeflerine yönelik mutlaka bu çerçevenin önemli bir araç olarak tüm kesimler tarafından ele alınması gerektiğini düşündüğünü belirtti. Yapılan ve yapılacak olan işlerin bu çerçeveyle ilişkilendirilmiş olarak sürdürülmesini son derece önemseyeceğini ve dolayısıyla çerçevenin stratejik yönetiminin hem Milli Eğitim hem Yükseköğretim hem de Mesleki Yeterlilik Kurumu başta olmak üzere mutlaka tüm paydaşları içine alacak şekilde stratejik bir yönetim sistemine dayandırılması gerektiğini belirtti.

Sayın Durman ikinci hususun, uluslararası çerçevelere baktığınızda kullanılan araçların tamamının çerçevenin içerisinde bulunduğunu ve bunun dışında Türkiye için geliştirilmiş olan çerçevede şu ana kadar

sistemimiz içerisinde olmayan çok farklı açılımlara alt yapı oluşturacak araçların olduğunu, bunların da şu anda çerçeve içerisinde çok netleştirilmiş olmadığını dile getirdi. Bu araçların Türkiye'nin reform anlamını ve amacını taşıyan hedeflerine ulaşmada çok önemli olduğunu düşündüğünü ve 3 tane olduğunu belirten Sayın Durman; birincisinin yeterlilik türleri, ikincisinin çerçeve içerisinde kategorize edilmiş olan destekleyici birim ve özel amaçlı yeterlilik kategorileri olduğunu, üçüncüsünün de iş yükü ve kredilendirme olduğunu belirtti. Bu araçların yeterliliklerinin tanınmasının çerçeveyi oluşturan araçların iyi değerlendirilmesinin ele alınmasında gereken en önemli husus olduğunu belirten Sayın Durman çerçevenin en zayıf noktasının kalite güvencesi ve çerçevenin güvencesini nasıl sağlanacağını konusunda net olmadıklarını vurguladı. Ülkelerin kalite güvence sistemlerini geliştirdikleri zaman geçmişte, yeterlilikler çerçevesi diye bir kavram olmadığını belirten Sayın Durman, yaşam boyu öğrenmeyle alakalı bir yaklaşımın da olmadığını ve dolayısıyla şu anda örnek alınan birçok kalite güvencesi yaklaşımının bu kavramlar öncesinde geliştirildiğini fakat kendilerini yaşam boyu öğrenme fikrine çok adapte etmemiş olabileceklerini vurguladı. Şu anda çok önemli bir fırsat olduğunu belirten Sayın Durman "Biz eğitim-öğretim sistemini yeterliliklerle ilişkili olarak bir bütün olarak inşa edeceksek yaşam boyu öğrenmeyi fonksiyonel olarak hayata geçireceksek kalite güvencesi yaklaşımlarının da mutlaka farklı yaklaşımlar gerektirdiğini görmemiz gerekir" dedi. Yaklaşımların ortak anlayış ve yaklaşımlar çerçevesinde oluşturulması gerektiğini vurgulayan Sayın Durman bu konularda ifade edildiği gibi şu anda hem yükseköğretim hem mesleki eğitimler için Avrupa ilke ve esasları ve çeşitli yaklaşımlar olduğunu ve bunları göz önüne alarak bütünsel bir yaklaşım olmasını gerektiğini vurguladı.

Son olarak da reform amacı güden bir çerçevenin yönetsel olarak yönetilmesinde de reform niteliği taşıyacak yönetsel yaklaşımlar olmasını son derece önemli gördüğünü belirten Sayın Durman bugün İrlanda'da kurumlar çok hızlı değişime ayak uydurabildiklerini yani bazı kurumların kalkması gerekiyorsa kalkması gerektiğini, bölünmesi gerekiyorsa bölünmesi gerektiğini ama mutlaka bu çerçevenin yönetiminde reform arzulanıyorsa gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtti. Son olarak Sayın Durman bunların ülke politikası çerçevesinde ele alınmasını ve gereğinin yapılmasını son derece önemli olduğunu vurguladı.

Prof. Dr. Oğuz Borat: Bu taslakta genellikle kalite güvencesi üzerinde durulduğunu dile getiren Sayın Borat, kalite güvencesinin bir arka planı olduğunu ve bu arka planda öğrenme çıktıları son derece önemli olduğunu vurguladı. Yeterliliğin iç ve dış doğrulanmasını MYK başlatmış ve devam ediyor diyen Sayın Borat, aynı zamanda değerli uzmanlardan öğrendiğimiz kadarıyla akademisyenlerin ve öğretimcilerin özette öğrenme çıktılarına odaklanması gerektiğini belirtti. Şeffaflık kavramının bugüne kadar yapılan toplantılarda paydaşların katılımı, karşılıklı güven, yeterlilik seviyelerinin varlığı, tanımlayıcılar ve ölçütleyicilerinin TYÇ taslak belgelerinde bulunmasının oldukça büyük bir memnuniyet verdiğini belirtti.

Bayram Akbaş: Sayın Mehmet Durman'ın söylediği gibi artık bir taslak da olsa Türkiye Yeterlilikler Çerçevemiz olduğunu söyleyen Sayın Akbaş tüm taraflarla birlikte başta Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi hazırlama komisyonu başkanımız Sayın Oğuz Borat ve çalışma gurubuyla birlikte gözden geçirileceğini, eksiklerin giderilmeye çalışılacağını ve belirlenen takvim içinde de bu işi neticelendirebileceğini belirtti.

Sayın Akbaş "Mükemmeli aramak iyiden vazgeçmektir, elimizdeki taslak mükemmel değil, mükemmel bir çerçevemiz olsun, metnimiz dört dörtlük olsun diye beklersek iyi bir çerçeveyi de kaçırma riskine maruz kalabiliriz. Bu bakımdan yapılmış olan eleştirileri kazanç olarak gördüğümü belirttim. Belki bugün için hemen düzeltmeyeceğimiz hususlar varsa da ben izninizle noksaniyle tamam deyip ilerde geliştirmek kaydıyla yolumuza devam edelim istiyorum" dedi. Mesleki Yeterlilik Kurumu kanununun 23/A maddesine atıfta bulunan Sayın Akbaş amacın Türkiye Yeterlilikler Çerçevesini oluşturmak, geliştirmek ve güncelliğini korumak olduğunu ekledi. "Yani sadece mükemmel bir metni bugün oluşturmak zorunda değiliz, yürürlüğe koyacağız, onu geliştirecek ve güncelleyeceğiz" diyen Sayın Akbaş, "Bu duygu ve düşünceler içerisinde konferansımız ile, en azından geri bildirimleri dikkate alacak olursak, amacımıza ulaşmış olduğumuzu söyleyebiliriz" diyerek konuşmasını tüm katılımcılara saygılarını sunarak sonlandırdı.

